

Duminică, pe urmele porumbului

Ceasul indică 11,30, calendarul arată duminică, 4 octombrie, dar Ioana David n-a lepădat cizmele nici azi. Explicația e simplă. Aici, la C.A.P. Leordeni, în județul Argeș, ca în toată agricultura de altfel, a șaptea zi a acestei săptămâni e una de lucru, iar ea se cere sărbătorită ca atare, adică fără primeneli și fără fașoane. Prin muncă. Tocmai de aceea, când își face apariția Elena Udroui, spre amiază, gătită nevoie mare și țirind după ea, ca o scuză fără acoperire, un căruț de butelii, Ioana David o ia la rost și, în calitatea ei de șefă de echipă, o întreabă dacă nu se rușinează că ea se fițije, în timp ce oamenii încep să obosească de atita treabă?!

Nu știm dacă Elena Udroui se rușinează, n-am băgat de seamă. Dar oamenii, cu adevărat, simt nevoia pauzei de masă, căci ei se află în acest loc, numit Islaz, de la 7 dimineața. Ion Burcea are pretenția că a venit chiar primul și, glumește, a avut necazuri cu pălăria, că abia i-a intrat, sculindu-se dinșul cu noaptea în cap. În ce calitate s-a grăbit?, oăi cum asta!, se miră, ca șef de echipă și de atelaje, pe de o parte, ca țaran în primul rând. Știind bine, din experiență știind, că porumbul trebuie cules cât mai repede, ca să facă loc semințelor de griu. Nu-i singur, toți cei 24 de membri ai echipei sunt pe tarla, căci porumbul se strânge deocamdată manual, mașinile neputând intra din cauza ploilor din ultimele zile. Ritmul e însă corespunzător, iar Florica Fintineru, Niculina Pisicaru și Georgeta Voinea sunt cele care dau tonul hărniciei. Lucrând de parc-ar avea, fiecare, câte 3 miiri. Firește, având de dat exemplu, Ioana David nu rămâne mai prejos. Rupe știuleți și cîntă, din cînd în cînd întreabă de ceas, așteptându-și soțul. Trebuie să vină?, întrebăm. Mai are, zice, dar rar cînd întirzie, iar noi înțelegem, într-un țirziu, că bărbatul șefei de echipă e mecanic de locomotivă și, linia ferată fiind în marginea locului, trebuie să arunce dintr-o clipă în alta fleacurile promise. Ioana David, ca s-o lăsăm să-și vadă de treabă, e în cooperativă din 1962, de la înființare, aseară a

(Continuare în pagina 2)

OVIDIU IOANIȚOIA

Toamna podgoriilor

Fotografie de A. MIHAILOPOL

41

ANUL XXX (1374)
8 OCTOMBRIE 1981

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

Valoarea realizată

din prelucrarea unei unități
de materie primă —
o problemă fundamentală
a oricărei economii

Dacă reducerea consumurilor normate reprezintă prima etapă, așa spune deciziivă, spre o activitate economică rentabilă, creșterea gradului de prelucrare este pasul următor, absolut necesar pentru finalizarea acestei activități de amplă rezonanță, care este valorificarea la cote tot mai superioare a tuturor materialelor prime și materialelor. Care este valoarea ce se realizează din prelucrarea unei unități de materie primă? Iată întrebarea fundamentală ce se pune astăzi oricărei unități economice și pe care nimeni n-o poate ocoli. Căci, pe cine mai poate lăsa indiferent, în actuala conjunctură economică internațională, ce valori se obțin dintr-o tonă de metal, petrol, gaz metan sau bumbac supusă prelucrării? Cît de importantă este creșterea gradului de prelucrare a materialelor prime și materialelor rezultă fie și numai din următoarele date. În industria construcțiilor de mașini, de exemplu, valoarea unei tone de metal crește de 2,5 ori dacă se fabrică vagoane de călători în loc de vagoane de marfă, de 4,8 ori dacă este încorporată în autoturisme, de 9 ori în cazul fabricării strungului carusel cu comandă numerică, de 80 de ori cînd se produc mașini de factură și contabilizat și de aproape 223 de ori în cazul producerii calculatorului „Felix-256”. În industria chimică, valoarea unui metru cub de gaz metan sporește de 3,2 ori dacă este transformat în negru de fum și de 14 ori cînd se produc îngrășăminte. Exemplificările pot fi continuate. O tonă de benzină

(Continuare în pagina 5)

VASILE BARAC

Marea industrie

Un proces de gîndire
care trebuie mereu
redescoperit

Merită evocată experiența întreprinderii de mașini-unelte din Bacău tocmai fiindcă nu este singulară. Iată, la această întreprindere cu mii de muncitori, fiecare venea la director sau la inginerul-șef cu tot felul de probleme minore, „să deoidă șeful, că d-aia e șef!” — își vor fi spunind oamenii. Un bohrwerk făcea prea mult zgomot, depășea cu doi-trei decibeli limita admisă? Ce e de făcut, să hotărască inginerul-șef! Nu se potrivea brațul la o carcasă port-broșă și nu se asambla? Ei bine, să avizeze directorul! Apărea, la o grupă de lucrări, la un moment dat, un mic excedent sau un deficit de mină de lucru, cinci muncitori în plus la montajul general, cinci în minus la montaj subsansamble? Directorul și nimeni altul trebuia să dea marea directivă: „Luați-i pe aceștia de aici și mutați-i dincolo!”

PRIORITĂȚI

Articolul nostru nu se înscrie nicidecum ca un act de acuzare împotriva fostului director sau a fostului inginer-șef, buni specialiști, inimoși, care-și petreceau zile și nopți în întreprindere și pe care nimeni nu i-a acuzat de comoditate. Fapt este că se bătea pasul pe loc, că planul nu se realiza sistematic (și erau în joc producții anuale de sute de milioane de lei) și că abia după schimbarea conducerii, același colectiv, cu aceleași dotări, a realizat un spectaculos reviriment, iar de la un an la altul întreprinderea codașă a primit steagul de frunțăș și diploma de onoare în ramura construcțiilor de mașini-unelte.

— Nu am descoperit nimic nou — ne spunea noul director, inginerul Vasile Gogu. Este vorba de un lucru simplu, elementar: conducătorul unei mari întreprinderi industriale trebuie să conducă,

(Continuare în pagina 5)

LIONEL NIȚESCU

Dalii

În zilele cînd simt că mă cuprinde întreg numai trecutul, că prezentul mă macină peste marginile răbdării și că viitorul m-a părăsit (adică atunci cînd mă chinuiesc să scriu și nu-mi iese nimic), mă las pe străzile cu case joase, cu grădini și flori. Acolo, sufletul bea lumină de fag, iar inima, lumină de mesteceni. Sufăr nespun că nu știu să împletesc coșuri din nuiiele de salcie și că nu am doi cai pe care să-i adap la o fintină, să-i gonesc pe un drum plin cu vifor din lună și la sfîrșit să-i leg de-un fir de izmă și să mă uit, mirat, cum din trupurile lor se înalță clopotnițe de abur. Pustiit de gînduri, îmi limpezesc tristețea numărînd prin curți lucrurile utile unei vieți liniștite. Sînt mărunte și toate țin de copilăria mea, de actul primordial al respirației. Prezențe invulnerabile, ele potentează simțurile numai prin faptul că există: coasa, găleata fintinii, scara sprijinită de gura podului. În colțul grădinilor, cîtînd peste gard, daliile. Fînța toamnei le împrumută chipul. Ele scutură înalte plecăciuni de iubire spre toți trecătorii. Privindu-le, înțelegi că acrobațiile tăcerii sînt mai picturale decît cele ale expresiei. Albe, roșii, galbene, daliile sînt pierdere în pierdere — o definiție care nu urcă munții, dar picură durere dulce. Fiecare dalie, cel puțin așa mi se pare mie, e un soare aztec, intuiește veninul trecutului, îl înviază și-l ridică, în aer ca pe un virtej de rouă și de singe ațipit. Seara, daliile beau câte-o dușcă de soare asfințind (asfințituri din Bărăgan), iar noaptea stau cu timpla pe grota ferestrelor, furînd din case visele copiilor, o dezvelire de sin sau de coapsă. Ele țin de horă gardului, la fel ca alb-blindele tufe de soc, și prin aceasta dau amploare distanțelor. Un pirleaz și-un pic de dalii vestesc întoarcerile dorului. În floarea lor, riul luminii n-are stingeri, ci numai începuturi, răsărituri de stele, întiniri fermecate. Daliile, chiar dacă sacralizează culoarea roșie, nu cunosc mlădierea tibnitei resemnări. Simbol al femeii între două virște, ele trăiesc numai pentru sărbătoarea drumului. Voluptuoasă, bruma morții le pîndește pe-aproape, dar pînă cînd petalele n-au spart, încă n-au spart cîntec negru, chipul florii e un soare aztec: culege timpul, rănește iubirea.

FĂNUȘ NEAGU

DIN SUMAR :

- Au, doctore, mă doare! Raid de urgență prin policlinici (pag. 10-11)
- Pescarii deltei cînd nu pescuiesc (pag. 12-13)
- Flacăra la dispoziția dumneavoastră (pag. 14)
- Centenar Bacovia — Antologia noastră (pag. 15)
- Constelația lirei — Racul (pag. 19)
- Univers (pag. 20-21)
- Sport: Dobrin din nou în lot I (pag. 23)
- Cronică de cenaclu: 437, 438, 439, 440 (pag. 24)

Cele trei sortatoare de cartofi ale Consiliului agroindustrial Recea existau și anul trecut în dotare dar nu funcționau. Noul director al S.M.A., inginerul Burlea, le-a adus în stare de funcționare. Acum lucrează în plin și e de prisos să amintim că oamenii văd mai multă preocupare pentru îmbunătățirea muncii lor și, respectiv, a producției.

Respect pentru munca omului mai înseamnă aici, la Recea, și îmbunătățirea substanțială a retribuției într-o foarte bună organizare a muncii în acord global. Urmarea directă - creșterea ritmului la recoltat. Dacă anul trecut nu se depășeau 22 de hectare acum se recoltează între 27 și 30 de hectare la zi.

Oameni care au plecat din sat de câțiva ani s-au calificat și lucrează în industria făgărășeană. În această toamnă, peste o sută dintre ei, țărani fiind din tată în fiu, și-au luat cu toții concediu începând cu 15 septembrie și lucrează în acord global la strinsul recoltei, până pe inserat.

Înțelegerea muncitorului pentru agricultor merge mai departe; Combinatul chimic Făgăraș trimite zilnic, începând cu 5 septembrie, două sute de muncitori, care vor fi plătiți tot în acord global. Pentru o zi de muncă în această campanie ei primesc 50 de lei și 10 kg de cartofi. De fapt aceasta este valoarea unei zile muncă pentru toți cei care lucrează în această campanie aici la Recea.

O tradiție a satului redescoperită ca factor de eficiență și civilizație

În aceste zile, la poalele Făgărașului se recoltează cei mai buni cartofi - cei de sămânță - ajunși abia acum la maturitate. Este vorba de Consiliul agroindustrial Recea, cel care asigură peste 20% din producția de cartofi a județului. Recoltatul lor a început târziu, la începutul lui septembrie; ninsoarea din 28 august i-a cam speriat pe oameni, totuși ploaia a fost cea care i-a ținut în loc mai mult de jumătate din luna care a trecut, întârziind și recoltatul, dar mai ales însămiștarea griului și a orzului.

Sigur că ploaia și chiar ninsoarea nu sînt o noutate în zonele de sub munte; ani la rînd recolta viitoare este pusă sub semnul întrebării, întârzierea semănatului și prelungirea lui pînă în a treia decadă a lunii octombrie a devenit coșmarul locuitorilor din această zonă. Remediul este unul singur: o cit mai bună organizare a muncii în zilele bune, pentru că dacă plouă într-o singură zi, următoarele două nu se poate intra la semănat.

Ziua de 2 octombrie a fost o zi model, o zi așteptată de toată suflarea satelor, de oameni care timp de două zile n-au putut intra în cîmp din cauza ploii. Ziua de 2 octombrie a fost o zi model, o zi a muncii și a bucuriei, o zi a bucuriei muncii.

Fotoreportaj de ELENA GHERA

Despre cei peste 1000 de copii din orașul Făgăraș care sînt pe cîmp în aceste zile toată lumea este de acord cînd se spune că lucrează mai bine decît cei mari. Realitatea este că sînt tot atît de harnici ca și cei maturi. În 2 octombrie, pe hotarele de la poalele Făgărașului, adunau cartofi peste 1500 de copii - albinuș-fumicuțe.

Duminică, pe urmele porumbului

(Urmare din pagina 1)

ajuns acasă la 22.30, a pregătit o ciorbă de țeci și-o mîncare de cartofi, pîrindu-i rău că, din cauza întunericului, n-a mai apucat să taie un pui, că puii, vorba ceea, sînt berechet pe bătătură.

E de față și șeful fermei, inginerul Nicolae Toma, tocmai întors din punctul Budîșteni, unde i-a lăsat pe președintele Nicolae Popescu și pe inginerul-șef Ion Vlăjoagă. Stăm bine, îl auzim, dar puteam să stăm și mai bine. Dăm aici, la Islaz, 7500 de boabe la hectar, am fi realizat 10000, dac-am fi avut îngrășăminte. Face aceste calcule și, cerindu-și scuze, își suflecă mințile și intră în lanul de porumb, nu înainte de a-l saluta pe Alexandru Necșoiu. Acesta e tractorist, pe un trolu cu care a venit de la pădure, „copacii mai pît as-tepta, acum e timpul porumbului”, n-a avut ce încărea și-atunci, lăsîndu-și fiii să păzească mașina, s-a pornit să dea o mîna de ajutor. Frați și după părinți și după trenurile pline de noroi, „s-au mai aflat și ei în treabă, rînduind știuleții”, Nicușor și Georgică Necșoiu vorbesc despre tatăl lor cam așa: „nenea ăla de colo, cu basca făcută cu ulei”. Nimeni nu stă, ora mesei s-a încheiat, iar profesorul Nicolae Moldoveanu nu stă nici atît. Una, pentru că așa îi e felul, „mîi petrec concediile pe cîmp și cred că sînt cel mai cîștigat, la sănătate și la bani”, două, pentru că, acum, e cu adevărat nevoie de toată suflarea comunei la porumb, de această mobilizare „ținînd direct piinea noastră, adică și a țării”. A terminat filozofia, dar predă franceză la Budîșteni, unul din cele 14 sate ale Leordenilor, predă însă, iată, mai mult decît atît, iar fiul său, pe care-l cheamă la fel, îi ține isonul, 3 rînduri mai la dreapta, uitînd pentru o de duminică, nu singura de peste ai, că e inginer electronist la I.S.B. Topoloveni. Altfel zis, deși trecuți prin facultăți, oamenii Leordenilor nu s-au boierit. Ei au rămas țărani nu doar cu vorba, ci și cu fapta și cînd e nevoie de ei, și e, pun mîna și fac treabă fără să le cadă rangul.

Transportul e asigurat, la această oră, de 6 cîrute, 4 remorci și un camion „Carpati”. Mijloace sînt, lesne de calculat, des-tute, forțele cooperatelor fiind întărite, la cerere, și cu cele ale vecinilor, de unde un tractor, 41-PH-504, trimis de la sonde. Oamenii au strîns, acum încărcă, dar inginerul Nicolae Toma, aici din 1979, după terminarea facultății, nu-i mulțumit pe deplin. Porumbul e frumos, zice, de parcă ni l-ar recomanda la vînzare, mijloace de transport avem, nici cu piesele de schimb n-avem probleme, doar c-am început recoltatul cam târziu, din cauza umidității. Noi, deși spre deal, ne pricepem la porumb, într-o săptămînă îl rezolvăm și sînt indicii că nu vom ieși sub 6000 la hectar.

Îl lăsăm pe cooperatorii din Leordeni cu

ale lor și, după ce aflăm că Ioana David n-are copii, dar a măritat, cu zestre în regulă, 7 nepoate de frați, pornim spre baza de recepție. Nu-i departe, 5-6 kilometri socotind de la Islaz. Șoseaua e curată ca-n palmă și Nicolae Toma se angajează, mai în glumă, mai în serios, să înghită toți știuleții pe care-i vom depista pe drum. Nu găsim nici unul, drept pentru care șeful de fermă va servi, la prînz, brînză și roșiile făcute pachet de soție, de profesie asistentă medicală și gospodină.

La bază, lingă stația C.F.R. Leordeni, ordine și disciplină. Mai marele ei, Gheorghe Popescu, tocmai a pornit-o spre Căteasca și Teiul, „chiar nu l-ați încruciat pe drum?!!”, se miră careva, dar sînt prezenți, cu scriptele în față, contabilul șef Gheorghe Ionescu și delegatul întreprinderii județene pentru valorificarea cerealelor și plantelor tehnice Petre Ghițescu. Primul e de părere că, în mare, nu-s probleme, intrarea în bază se face ritmic și cu marfă de bună calitate, doar că C.A.P. Beleți Negrești n-a început încă recoltatul?! Planul vizează 4450 de tone, iar cooperativele arondate au adus pînă acum care mai mult, care mai puțin, frunțase fiind cele din Călinești (374 t), Leordeni (300 t) și Topoloveni (275 t), ca în fiecare an, dealtfel. În coadă, C.A.P. Botești (5,2 t) și, surprinzător, I.A.S. Leordeni, de la care se aștepta, firește, mai mult. În ciuda ordinii, rămîne și aici loc pentru mai bine. Cam mult porumb e scurs pe sub pătule, iar banda cu racleți, adaptată de oamenii bazei, stă nefolosită, în așteptarea basculelor care tot vin și nu mai ajung.

La ora la care tocmai descarcă 21-AG-4838, planul de depozitare e la un sfert, iar ceasul arată 13.30. Duminică 4 octombrie, munca își urmează cursul, fără prîmeneli, fără fașoane.

DEMOCRAȚIE, RĂSPUNDERE, LIBERTATE

Afirmarea plenară

a personalității omului

în orînduirea noastră socialistă

În colecția „Din gândirea filozofică a președintelui României Nicolae Ceaușescu” a apărut o altă lucrare fundamentală „Omul și afirmarea personalității sale în societatea socialistă”. Este greu de cuprins într-un spațiu restrîns întreaga bogăție de idei. Iată de ce ne vom referi doar la două aspecte văzute în legătura lor indisolubilă: „Omul — valoare fundamentală în societatea socialistă” și „formarea și educarea omului nou — dimensiune esențială a socialismului și comunismului”.

Problemele legate de om și de existența sa, de destinul său ca ființă socială și individuală, proiectant și constructor al unei societăți care să constituie cadrul cel mai adecvat pentru realizarea multilaterală a personalității umane, au stat întotdeauna în atenția partidului nostru, a secretarului său general. În cuvîntarea rostită la încheierea lucrărilor Congresului educației politice și al culturii sociale, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „Formarea omului nou, constructor conștient al celei mai drepte orînduiri sociale, constituie cea mai mare și mai complexă sarcină, cea mai nobilă răspundere, îndatorire de onoare a partidului nostru comunist.”

În esență, noi, comunistii, ne propunem, de fapt, să venim — dacă se poate spune astfel — în sprijinul naturii, care a sintetizat în om forma superioară de organizare a materiei, acționînd prin toate mijloacele pentru stimularea însușirilor celor mai nobile ale acestuia, pentru dezvoltarea sensibilității sale, a dorinței și voinței de autodepășire, pentru amplificarea continuă a cunoașterii sale, pentru împlinirea visurilor sale celor mai cuceritoare de progres, dreptate și fericire. Or, acesta este doar un aspect al activității teoretice și practice revoluționare a președintelui României socialiste, care pune în evidență, concretizează și dezvoltă în mod creator conținutul și principiile umaniste ale noii orînduiri. În același timp tezele secretarului general al P.C.R. fundamentează și orientează ideologic politica partidului nostru de construire a societății socialiste multilaterale dezvoltate pe meleagurile României și înaintare spre comunism.

Ne-am referit mai înainte la un exemplu elocvent din viziunea clară, mobilizatoare a secretarului general al P.C.R., în care se pune problema formării omului nou, a celui om care este proiectantul viitorului și realizatorul acestui viitor, făuritorul tuturor valorilor materiale și spirituale ale societății ce se construiește altfel decît cele precedente, fără idei preconcepute și prejudecăți, fără tipare utilizate altundeva și-n alte timpuri.

Cînd este vorba de opera președintelui României consacrată omului și afirmării personalității sale, trebuie să subliniem cu întreagă tărie că ea se caracterizează printr-un profund spirit științific, printr-o originalitate fecundă degajate din felul în care sînt abordate și soluționate problemele legate de făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate și în acest context a formării omului de tip nou, proiectant, constructor și beneficiar. În același timp, este evident realismul și cetezanța creatoare, felul în care privește relația dintre permanență, tradiție, și inovarea revoluționară, cerințele ce derivă din spiritualitatea proprie națiunii noastre și valorile fundamentale ale eticii și echității socialiste. Ceea ce gîndește și face președintele Ceaușescu este un crez și un angajament, un mesaj și o călăuză în acțiune. În Discursul solemn la Marea Adunare Națională eu ocazia alegerii în funcția de Președinte al Republicii Socialiste România — 28 noiembrie 1974 — tovarășul Ceaușescu afirma: „Pornind de la faptul că esența politicii partidului nostru, rațiunea supremă a socialismului însuși, este ridicarea bunăstării și fericirii omului, am făcut totul pentru ca, pe măsura dezvoltării forțelor de producție, a creșterii avuției naționale, să sporească continuu nivelul de trai material și spiritual al poporului. S-a acționat permanent pentru asigurarea manifestării plene în începutul vieții sociale, a personalității umane, pentru ca omul să se simtă liber și stăpîn pe ceea ce înfăptuiește în societatea noastră pentru a da fiecăruia posibilitatea să-și valorifice din plin calitățile și talentele în slujba progresului multilateral al patriei”.

Totdeauna și cu întreaga sa ființă secretarul general a socotit că „felurile pe care și le propune socialismul au un conținut profund uman, asigură omului posibilitatea de a-și dezvolta multilateral personalitatea, de a participa activ în toată plenitudinea forțelor și capacităților sale la progresul general al unei noi orînduiri și de a beneficia, pe măsura aportului său, de o retribuție care să-i creeze condiții de viață demne și civilizate”.

În optica secretarului general al P.C.R.

DIN GÎNDIREA FILOZOFICĂ A PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI

Nicolae Ceaușescu

Omul și afirmarea personalității sale în societatea socialistă

EDITURA POLITICĂ

formarea și educarea omului nou a fost și va rămîne o dimensiune esențială a socialismului și comunismului, un proces ce se realizează în acțiunea plină de dăruire a însăși construcției socialiste văzute pe toate planurile sale și cu participarea factorilor instituționalizați ai educației creați tocmai cu acest scop. Acesta este nu numai un proces necesar și complex în care se realizează trăsăturile înaintate ale omului de tip nou și care afirmă în viață principiile eticii și echității socialiste, ci și un formidabil experiment social realizat de om, prin om, în favoarea lui și a comunității căreia îi aparține. În expunerea cu privire la activitatea politico-ideologică și cultural-educativă de formare a omului nou, constructor conștient și devotat al societății socialiste multilaterale dezvoltate și al comunismului în România, prezentată la Congresul educației politice și al culturii socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu într-o magistrală formulare-program, arăta: „Formarea omului nou trebuie să pornească de la adevărul binecunoscut după care munca, activitatea socială utilă, constituie factorul determinant în formarea conștiinței socialiste, în educarea morală și politică a maselor. De aceea este necesar să punem pe primul plan educarea oamenilor, îndeosebi a tineretului, prin muncă și pentru muncă. Societatea pe care o edificăm este societatea celor ce muncesc, ea se întemeiază nemijlocit pe munca creatoare a tuturor membrilor săi. Fiecare cetățean trebuie să deponă o activitate utilă societății, să contribuie activ la progresul general al țării. Munca liberă despovertă de exploatare constituie unica sursă a sporirii avuției naționale, a înfloririi patriei, a prosperității poporului și a bunăstării personale; de aceea ea trebuie înțeleasă ca o necesitate, ca o îndatorire de onoare a fiecărui cetățean și, totodată, ca principalul mijloc de afirmare a personalității umane, a forței creatoare a fiecărui cetățean”. Credem că nici nu se poate sublinia mai bine ideea necesității educației multilaterale, plină de pasiune și dăruire, care să permită participarea conștientă și calificată la edificarea noii noastre societăți, proces în care se formează în fond și educația revoluționară, conștiința socialistă veritabilă.

Prof. univ. OVIDIU BADINA
membru titular al Academiei
de științe sociale și politice

Comunistul, omul înaintat al zilelor noastre

Progresul uman a presupus implicit și o creștere a gradului de democratizare a vieții publice, a lărgirii cadrului de afirmare plenară a individului, cit și a răspunderii lui ca membru al cetății, al colectivității căreia i-a aparținut. Desigur, societățile au diferit prin nivelul de dezvoltare, prin orînduirile social-economice, prin structurile și politicile culturale. Orînduirea nouă, socialistă, se deosebește fundamental de toate orînduirile care i-au premerat. Noul tip de relații de producție, societatea socialistă, esența inedită a repartiției sociale oferă virtuți noi, superioare, democrației, libertății omului.

Edificarea socialismului și comunismului presupune și determină o revoluționare a însăși doctrinei despre om, despre menirea și rațiunea lui suficientă ca făuritor al valorilor materiale și spirituale. O componentă esențială a concepției marxist-leniniste este umanismul socialist.

În activitatea teoretică și practică a partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, problema omului, a statutului său economic, politic, a instruirii și pregătirii sale în domeniul de specialitate, a orizontului său de cultură a ocupat și ocupă un loc de primă importanță.

Evidențierii tezelor de bază, a locului și rolului problematicii omului în opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, a gândirii sale novatoare, revoluționare cu privire la drepturile și îndatoririle individului în societatea socialistă, a exigențelor democratice, a creșterii răspunderii cetățenilor, a comunistilor față de tot ce se întreprinde în procesul de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare spre comunism le răspunde și recentul volum „Din gândirea filozofică a președintelui României, Nicolae Ceaușescu: Omul și afirmarea personalității sale în societatea socialistă”, scos de Editura politică. Găsim aici redată, într-o formă selectivă, contribuția inestimabilă a tovarășului Nicolae Ceaușescu la îmbogățirea concepției despre Om, despre gu-

vernarea democratică, științifică, umanistă a societății noastre românești, ca și la dezvoltarea gândirii marxiste referitor la domeniile menționate.

Premisa de la care se pleacă în concepția președintelui României socialiste este aceea că „...umanismul nou al societății noastre, care pune pe primul plan omul, are în vedere tocmai creșterea răspunderii pentru viitorul patriei, pentru socialism, pentru comunism, pentru ca omul să fie într-adevăr un participant activ la întreaga operă de făurire a noii societăți, ca el să poată privi totdeauna cu mîndrie la ceea ce a făcut, să nu-l fie rușine de munca lui, să nu dea înapoi într-un moment sau altul, sau, atunci cînd este greu, să nu caute să găsească un locșor călduț, cum se spune”. Omul, fiind stăpîn pe tot ceea ce făurește cu brațele și cu mințile sa, fiind proprietar, producător și beneficiar al întregii activități economico-sociale, hotărăște în deplină cunoștință de cauză asupra politicii interne și externe a țării, acționează în același timp cu toată hotărîrea pentru înfăptuirea acestei politici, pentru progresul și civilizația României socialiste.

În toată această perioadă a avut loc un continuu proces de afirmare, perfecționare și dezvoltare a structurilor, instituțiilor și relațiilor politice, s-a creat un corespunzător cadru social-politic menit să asigure o participare eficace a cetățeanului, a maselor largi la guvernarea societății. Sistemul politic, ca subsistem al sistemului social și de conducere, s-a îmbogățit prin crearea Frontului Democrației și Unității Socialiste, prin crearea organismelor cu natură dublă, de partid și de stat. După cum este știut, astăzi în țara noastră are loc dezvoltarea autoconducerii muncitorești și a autogestiuunii economico-financiare care constituie o parte a dezvoltării generale a democrației. De asemenea, se cuvine a aminti că în toate unitățile economice și sociale, de la întreprinderi pînă la organele centrale și republicane, funcționează organe de conducere muncitorească. Una din formele de participare directă a oamenilor muncii la autoconducere, la elaborarea și luarea deciziilor referitoare la activitatea unităților respective o constituie consiliile oamenilor muncii. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu declara, nu demult: „Considerăm că tocmai dezvoltarea acestor organisme democratice, inclusiv la nivelul național — cum este, spre exemplu, Consiliul Național al Oamenilor Muncii — reprezintă o formă nouă, democratică de participare a maselor la conducerea societății, realizînd o democrație de tip nou, superioară vechii democrații burgheze”.

Lărgirea democrației atrage după sine creșterea răspunderii, atât individuale cit și colective, sporește și trebuie să sporească disciplina și ordinea, trezește spiritul datoriei pentru îndeplinirea de către fiecare cetățean, a sarcinilor încredințate de partid și de stat.

De o deosebită importanță sînt precizările secretarului general al partidului cu privire la libertate și drepturile umane fundamentale. Rezumînd, reținem drept note esențiale ale conceptului de drepturi fundamentale ale omului: dreptul la muncă; dreptul la învățătură, la cultură, la viață liberă; dreptul la conducerea statului, fără nici o discriminare, inclusiv dreptul de a avea orice credință religioasă sau convingere filozofică. În doctrina politică românească, la a cărei afirmare și dezvoltare tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus o contribuție de substanță, drepturile omului nu sînt reduse, cum se obișnuiește în literatura nemarxistă de specialitate, la călătorii, întregirea familiilor sau la libertatea presei. Noi apreciem că drepturile omului constituie o problemă globală, că ea a apărut cu multe secole în urmă, în toate regiunile lumii, și că soluționare ei presupune eforturi conjugate din partea tuturor statelor și națiunilor, indiferent de natura orînduirii sociale, de mătineea sau de poziția geografică a acestora. Privite într-o accepțiune mai largă, prin drepturile fundamentale ale omului trebuie să înțelegem dreptul cetățenilor la viață, la pace.

Volumul de care ne ocupăm reunește într-un capitol special principalele aprecieri, indicații, concluzii pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a făcut constant în cuvîntările și expunerile făcute în cei peste 16 ani de cînd se află în fruntea Partidului Comunist Român, cu privire la comunist ca model de personalitate revoluționară.

Printre trăsăturile de seamă ale comunistului, cum rezultă și din textele selecționate, la loc de frunte se înscriu: înaltă conștiință revoluționară și angajamentul de a acționa permanent pentru înfăptuirea Programului partidului, a liniei sale politice interne și externe; a munci și a acționa mereu mai bine și mai conștient pentru interesele oamenilor muncii, ale întregului popor, a servi cauza partidului, a socialismului, a patriei în orice împrejurări; a fi exemplu de cinste, de onestitate, de spirit de răspundere în îndeplinirea sarcinilor la locul de muncă; a trăi și a munci în spirit comunist, poartiv cerințelor Statutului și Codului eticii și echității socialiste; a-și însuși concepția nouă, revoluționară etc.

Comunistul, omul înaintat al zilelor noastre, trebuie să fie animat de curăzătorie, să lupte cu ardoare pentru adevăr, pentru dreptate și libertate.

Prof. univ. dr. MARIN VOICULESCU

Un jubileu cu gustul dulce : al mierii de albine din județul Bihor

Dr. Cornel Vicaș: În cazul unei vijelii naturale, albina se ascunde sub o frunză și apoi se reîntoarce la stup

Printre jubileele obișnuite din lumea istoriei, economiei și culturii, iată unul cu gustul dulce și aromat: al mierii de albine din Bihor intrată în custodia „Asociației crescătorilor de albine” în urmă cu 30 de ani. Ca modernizare și sistematizare, firește. Pentru că, așa cum amintea directorul Cornel Vicaș miera de albine a fost gospodărită de când se știe poporul nostru pe aceste meleaguri și în cuprinsul întreg al Daciei antice — lucru atestat prin scrierile marelui istoric Herodot.

Încercări de modernizare a apiculturii au existat prin influența unor centre mai vechi — cel din Lugoj, de pildă, care datează de prin 1928. Avem, în Bihor, chiar un pionierat mai bine marcat: în Pietroasa, comuna cu cele mai frumoase costume populare din județ, micul meseriaș Nicolae Vasileco a adus apicultura primitivă la stare modernă cu stupi de rame, încă din 1949, făcând propagandă noului sistem prin satele apropiate. El este astăzi membru onorific al asociației.

În 1951 așadar, o seamă de apicultori, printre care mecanicul de locomotivă Vasile Cociubei, Gheorghe D. Pop, Imre Mihes și alții au pus bazele asociației. Achiziția de către stat a savurosului produs aurii a început însă abia din 1959 când miera a intrat în fondul de stat, iar modernizarea adevărată intensivă și extensivă, în 1975. Să pornim deci de la această dată fundamentală de când la miera tradițională s-au adăugat produse noi: Polenul, lăptișorul de matcă, propolisul și ceara.

— Ceara pentru luminări la biserică — zic eu ca să mă aflu în treabă.

— Pardon, îmi răspunde doctorul Vicaș: pentru luminări numai 2 la sută. Grosul cerii intră în industria chimică, în industria constructoare de mașini (ca unguent, la rulmenți, de pildă), în industria farmaceutică și la export.

Evoluția din 1975 a asociației se vede în saltul de la 2,5 milioane lei economii în acel an, la 13,2 milioane lei în 1980. Aceasta, pentru că în acest răstimp scurt, prin creșterea numărului de crescători, a crescut numărul familiilor de albine de la 12.604 la 25.159. Cu mare, cu foarte mare greutate. Nu pentru că oamenii nu vor să crească albine, ci pentru că astăzi, în condițiile poluării, ale stropirii plantelor cu soluții chimice în campaniile fitosanitare (firește și necesare) devine o problemă anevoioasă nu numai creșterea numărului de familii de albine ci chiar și menținerea celor existente. În acest sens, asociația din Bihor a făcut un adevărat act de eroism, cucerind de două ori medalia de aur (caz unic în țară) și menținându-se pe locul întâi în țară, din 1975 încoace.

Din păcate, modernizarea tuturor ramurilor economice, pe lângă covârșito-

rele ei foloase, conține, în subsidiar, și unele urmări pernicioase pe care, oricât le-am evita, le resimțim totuși. Or, tocmai această luptă inversunată pentru menținerea și creșterea efectivului de albine devine atât de necesară și de prețioasă în contextul revoluției agricole că albinele contribuie la polenizarea, deci la perpetuarea plantelor de câmp și deal: rapița, floarea-soarelui, trifoiul, lucerna, dovleacul etc., a tuturor pomilor fructiferi. Și că albinele sînt singurii polenizatori cultivați la ora actuală.

— Care sînt ceilalți polenizatori necultivați?

— Gîndacul de mai, viespea și albinele sălbatic.

Mi-e greu să văd gingăniile de mai sus cultivate sistematic. Cum ar arăta oare o crescătorie de gîndaci de mai sau de viespi? Nici dramul de poet din firea mea nu-și poate imagina. Dar cum albinele aduc acest mare serviciu agriculturii, în județul Bihor (ca în toate zonele țării) asociația de crescători conlucrează la polenizare cu fermele specializate în cultura pomicolă: Stațiunea de cercetări pomicele Biharea, I.A.S. Valea lui Mihai, IAS Marghita și altele. De exemplu, la Valea lui Mihai, fostul director al I.A.S.-ului, Szábo Imre, Erou al Muncii Socialiste, pe care, ca prieten bun, îl știu foarte receptiv la nou și foarte îndrăzneț în experiențe, a inițiat colaborarea cu Asociația crescătorilor de albine din Bihor. Rezultatul: singurele mere fără refuz la export și omologate de specialiștii din

țară și străinătate ale fermelor de acolo au fost cele polenizate de albine.

Iată de ce lupta pentru menținerea fondului de aur al albinelor capătă dimensiuni de importanță națională. Și se cere remarcată contribuția apicultorilor Ioan Cohaș, muncitor constructor, Ioan Covaci, directorul Bazel de aprovizionare, Ștefan Patolô, electrician, în acest domeniu care cere sacrificii de timp, tenacitate, stăruință și multă pasiune profesională. În cazul lipsei de hrană naturală, ei au reușit să completeze rezervele de iarnă pentru stupi.

În 1981 în zona agricolă Cefa a fost nevoie de intense tratamente fitosanitare. Drept care au fost mobilizați apicultorii să scoată stupinele din zona primejdii și să le deplaseze în zonele de deal și munte, pe văile Sadului, Drăganului, Arieșului etc. Transportul stupilor necesita autocamioane numeroase și iată că I.T.A. Bihor, directorul Valeriu Chișiu (care nu e apicultor, dar e un bun prieten al apicultorilor) s-au arătat înțelegători. Tovarășul Valeriu Chișiu este colecționar de cărți și manuscrise vechi. În cadrul Festivalului George Enescu el a expus în vitrina unei librării orădene cărți, reviste, fotografii, manuscrise, documente ce întregesc viața și opera marelui compozitor și interpret român.

— Dar, la munte, mai ales, furtunile, vijeliile nu distrug stupii? — întreb eu cu naivitate de profan.

— Pentru apicultori nu există vijelii. Singura vijelie periculoasă rămîne tot poluarea. În cazul unei vijelii naturale, albina se ascunde sub o frunză și, apoi, se reîntoarce la stup. De 15 ani de când lucrez în apicultură, subliniază doctorul Cornel Vicaș, nu știu să ne fi distrus vijeliile vreun stup.

Din pulsul fierbinte al acestei pasiuni să revenim la palmaresul apicultorilor bihoreni. Deci, din 1975 ei stau pe locul întâi în țară în ceea ce privește producția apicolă, dezvoltarea apiculturii și a produselor apicole. Bihorul este unicul

județ care, în ultimii cinci ani, a crescut efectivul de albine neîntrerupt, — în total cu 7.555 de familii, printr-o muncă de propagandă și tehnicizare apicolă susținută și fluentă. Nu mă lasă inima să nu dau iarăși citeva cifre; nădăduind că în cazul de față, nu-l vor plictisi pe cititor: din 1975, producția de polen a crescut de la 1.894 kg anual, la 8.862 kg, iar cea de ceară de la 3.303 la 33.164, deci de zece ori. Și că tot veni vorba de polen, e bine, e foarte bine să se știe că el conține un supliment concentrat, cu gama întreagă de aminoacizi esențiali, că e un fortifiant natural de primă mărime, un calmant, un regulator al funcțiilor ficatului excelent etc. Trece pe lângă vitrinele magazinelor cu produse apicole fără să ne dăm seama că dincolo de miera tradițională, rafturile conțin esențele vitaminoase, zaharoase, vitalizatoare necesare corpului nostru la toate virstele. Iată, de pildă, ciți dintre noi știu că un produs numit propolis (materie care albinele întrețin igiena stupului, terapeutică stupului) vindecă boli la care medicamentele farmaceutice nu mai pot face nimic. Le vindecă printr-un produs care n-are nici o tangentă cu artificialul farmacologic. În Bihor au fost alcătuite echipe speciale, la cursuri de specializare pentru recoltarea științifică a produsului, din stupine, pînă la nivel de comună.

Dar lăptișorul de matcă, la noi cu un preț dintre cele mai ieftine din lume. Noi îl vindem cu numai 4.000 lei kilogramul, dar îl importăm cu 40.000. E greu de recoltat. Se recoltează numai de posesorii unor stupi numeroși, albinele sacrificându-se cînd produc lăptișorul de matcă. Or, tocmai în aceste condiții de mare perisabilitate, Bihorul are apicultori fruntași în recoltarea de lăptișor de matcă: Petru Ilea din Bratca, Ioan Török din Tileagd, Viorel Ciuhundoru tot din Bratca, Imre Iacob din Oradea. Din aceste succese multiple și binemeritate se deschid și perspectivele ambiționale ale apicultorilor bihoreni. Îmi sînt arătate diplomele cucerite, cele două diplome de aur și cupa de aur, baremuri de la care nu se poate pleca decît în sus. Se luptă insistent pentru propagarea apiculturii în, deocamdată, 20 de școli și în cele două licee de specialitate din Salonta și Marghita. Se lucrează intensiv în centrele vestite: Marghita, Salonta, Tinca, Beiuș și Aleșd.

AL. ANDRIȚOIU

Iubirea de frumos

Corneliu Cezar

În incheierea Festivalului GEORGE ENESCU, Corul Madrigal a interpretat în sala Ateneului muzică plămînită de compozitori români din diferite generații. Pe lângă nume consacrate ca cel al lui Doru Popovici, care a adus un omagiu lui Enescu într-un imn muzical desăvîrșit, mi-a fascinat auzul poemul Flăcări și roși pe versuri din diferite poezi române și străine datorat compozitorului mai tinăr Corneliu Cezar, o mare promisiune a muzicii românești, apărut ca un astru la Festivalul GEORGE ENESCU. Îmi spuneam că în țara noastră se scrie

astăzi muzică de valoare clasică pe care timpul o va autentifica întocmai.

Acest tinăr prieten al poetului Daniel Turcea, numai privire și bunătate, cu care am schimbat citeva cuvinte cu vreo doi ani în urmă, a răscolit sala Ateneului prin seninătatea compoziției sale venind din adîncurile cele mai lînistitoare ale sufletului poporului nostru, din acea zonă a bucuriei și minunării nestăvilite care încoronază creaturile și le împăciuesc întru spirit unele cu altele într-un univers transfigurată de frumusețea și iubirea nepieritoare. Primească acest confrate al nostru acest cuvînt trandafir ce i-l doresc aducător de veste bună întru creșterea artei românești pe acele culmi cu care ne-au obișnuit Enescu. Paul Constantinescu și atîția alții.

IOAN ALEXANDRU

Toamna e bogată, iar bogăția ei trebuie să se vadă în piațe!

Toamna e bogată, au dreptate și cei doi șefi ai Pieței Berceni, Nicolae Lazăr și Radu Simion, cînd ne spun că mașinile, pe care le vedem și noi, acostează în piață încărcate ca transatlanticele. Grămezile de cartofi, din care celătenii cumpără cu sacii, zecile de tone de roșii și ardei, de vișete și varză albă, de struguri, mere și pere, de alte legume și fructe probează același lucru: abundența de legume și fructe. Pe lângă producătorii particulari, nu puțin, în Piața Berceni mai expun spre vânzare produsele lor C.A.P.-urile Jilava și Popești-Leordeni. Trustul horticulturii din Călărași, prin Fabrica de conserve „Valea roșie”, un magazin gostat, unul al Fabricii de conserve „Fortuna” și Agrocoop Berceni. În ziua raidului nostru, numai magazinul Gostat, aflăm noi de la vinzătorul Constantin Marica (de sase ani la același loc de muncă), a expus spre vânzare 4 tone roșii, două tone cartofi (cartofii abia au început să se primească de la furnizori), 1,5 tone ardei de specii diferite, 2 tone vișete, alte 2 tone struguri, 6 tone prune, 7 tone mere „și mai primim acum încă 10 tone”. La magazinul „Fortuna” — șef de unitate Gheorghe Ștefan — erau expuse spre vânzare 30 tone cartofi (în ultimele 10 zile s-au vîndut 15 vagoane, să ne gîndim și la manipularea lor), 4 tone roșii, 3 tone vișete, 3 tone varză, 3 tone ardei gras, o tonă ceapă (vînzare dirijată), o tonă fasole verde, 2 tone dovlecei, 6 tone struguri, 2 tone mere, 250 kilograme rădăcinoase. Sortiment variat observăm, lucru pe care nu l-am întîlnit la toate unitățile din Piața Berceni: vinzătorul D. Pirvu, de la C.A.P. Jilava, stătea în piață doar cu patru sortimente și acestea în cantități mici. Gavrilă Filip vinzător la C.A.P. Popești-Leordeni stătea lângă 300 kilograme de struguri care nu prea se vindeau pentru că alături existau alții de calitate superioară. De ce nu vîndeti și alte sortimente? întrebăm. „O să vindem cartofi, dar mai încolo că sînt de toamnă, zice Dumitru Pirvu, gestionar la C.A.P. Jilava: ceapă, dar nu multă pentru că se folosește la cantina noastră, unde servesc masa 120 muncitori din alte localități. Cei din Jilava nu muncesc la ceapă”. Nici

chiar Trustul horticulturii din Călărași, cu trei puncte de vînzare în Piața Berceni, nu expune un sortiment prea diversificat de legume și fructe. Seful Complexului comercial Berceni, Tiberiu Vlădescu, ne declară: „De cinci ori am vorbit la telefon cu tovarășul director Ilie Otobuc, mi-a promis că o să ne trimită sortiment, dar de o săptămîină nu a trimis cartofi, prune, ceapă, fasole verde, rădăcinoase”. În urma acestei situații, Florea Stanciu, șeful punctelor de vînzare, a plecat personal după marfă, sperînd că la fata locului se va descurca altfel. Situația, pare-se, se va îndrepta, cel puțin așa ne asigură tovarășul Constantin Drăgan, șeful compartimentului contractări-achiziții, de la I.P.I.L.F. Oltenița, marfă, aflăm noi, găsindu-se în cantități suficiente în grădinile de legume și zarzavaturi. Retinem de la șeful serviciului contractări și două propuneri: asigurarea unui depozit pentru un sortiment minimal de mărfuri și a unui spațiu de cazare pentru muncitori, mai aproape de locul de muncă, mașinile cu marfă sosind și în toată noaptea.

În Piața Sudului, una dintre cele mai mari din acest mare cartier muncitoresc al Capitalei, Berceni, situația este oarecum similară. Situată la un vad mai bun, sînt mai mulți producători particulari, și mărfuri mai variate. Cei care asigură un sortiment mai bogat de produse sînt muncitorii și vinzătorii de la magazinul Întreprinderii de legume și fructe Berceni, întreprindere care aprovizionează trei sectoare ale Capitalei. Seful raioanelor de mărfuri, Ilie Lungu, ne pune la dispoziție stocurile zilei: 12 tone cartofi, 8 tone roșii, 4 tone ardei gras, 5 tone vișete, 1,5 tone castraveți, 10 tone mere, 8 tone struguri, 2 tone pierși, 1,5 tone prune, rădăcinoase, o tonă ceapă. Se mai descarcă o mașină cu mere (3 tone) și alta cu cartofi (4 tone). Cartofii au însă pămînt pe ei și asta demonstrează că nu prea se face bine sortarea.

Și pentru ce lucrurile să meargă mai bine în piețele prin care ne-am desfășurat raidul, ar mai trebui semnalat un fapt: e nevoie de o organizare mai bună a vînzării. Sînt produse mai solicitate în acest sezon, cele pe care le așteaptă că-

mările iernii, unde în chip firesc apare și o aglomerație mai mare. Șefii de unități sefii de raioane trebuie să repartizeze mai mulți vinzători în aceste sectoare. Nici chiar directorilor nu trebuie să le fie indiferentă organizarea vînzării. La magazinul Agrocoop din Piața Berceni, de pildă, duminică vindea o singură femeie. Lîngă ea isi mai făceau de lucru doi bărbați. Cîțiva școlari degustau din lăzile cu struguri, copiii sau nepoții vinzătorilor probabil, unele femei, cunostînte, intrau și ieseau ca la ele acasă. Aspectul vînzării era neplăcut, neglijent, deranjant pentru cei care în mod civilizată așteptau să le vină rîndul la cumpărături.

Nimerit ni se pare să amintim, totodată, unor cumpărători să se aprovizioneze cu cantitățile de produse strict necesare (cartofi mai ales), știut fiind că la blocuri posibilitățile de depozitare sînt limitate. „Legumele se pot strica în timpul iernii, mai ales la blocuri, susținea aceeași idee cumpărătoarea Natalia Dumitriade, pensionară; de aceea găsesc exagerate actele acelor cetățeni care stochează cantități de produse alimentare mai mari decît cele necesare lor și familiilor lor”. „Ar trebui ca împotriva acelor cumpărători care cumpără cantități de produse alimentare mai mari decît cele necesare, pentru a le valorifica mai pe urmă cu suprapreț, să se facă opinie, să se aplice cu fermitate legea, e de părere și Mircea Drașoveanu, delegat al Consiliului popular, sector 4; zilnic, la zahăr, ulei, la alte produse, primii 50—60 de cumpărători, care cumpără cu kilogramele, sînt aceiași. Dacă încercăm să le vorbim, să le vindem numai cît le este necesar, te fac de toată ocară. E sigur că unii dintre acești cumpărători de meserie nu consumă cît cumpără. Și atunci, în mod firesc te întreb: ce fac cu zecile de kilograme de ulei sau de zahăr?”

În finalul raidului nostru am deposedat sediul Întreprinderii de producere, valorificare și industrializare a legumelor și fructelor Berceni, la un scurt dialog cu directorul tehnic Filimon Surupăceanu: — Ce sortimente de legume și fructe ați depozitat pentru iarnă?

— Mărfuri avem suficiente pentru iarnă: 7 tone de ceapă și mai depozităm încă 3 tone. Asigurăm consumul optim pentru trimestrul patru și vom avea, stoc, la 31 decembrie încă 25 tone. Am

extins spațiile de sortare predepozitare, vom depozita ceapa în celule frigorifice (lucru nou anul acesta) și vom limita la maximum pierderile. Ritm mare de prelucrare avem la cartofi. Trebuie să depozităm 59.500 tone! Am dezvoltat platformele de sortare și predepozitare la Cățelu, cantități mari vom primi în gările Progresul (16.700 tone), Heliade (20.300 tone), Cățelu (14.500 tone) și în alte gări. Asigurăm consumul optim pentru iarnă. Anul e bun și pentru fructe (mere și pere), avem condiții de depozitare excepționale. Peste citeva zile vom recepționa depozitul nou de struguri cu o capacitate de 1.800 tone. Vom avea struguri proaspeți pînă în martie!

N. GRIGORE

În acest număr reproducem după desenele pictorului Traian Brădean

Valoarea realizată din prelucrarea unei unități de materie primă — o problemă fundamentală a oricărei economii

(Urmare din pagina 1)

Își sporește de 35 ori valoarea dacă este transformată în fibre sintetice și de peste 86 ori când este folosită pentru realizarea marelor plastice.

Sigur, nu se pune problema investiției tuturor fondurilor în producerea de calculatoare, pentru motivul că valorifică cel mai bine tona de metal. Sau numai în îngrășăminte chimice ori mase plastice. Structura producției rămâne în continuare determinată de necesitățile satisfacerii cerințelor economiei naționale. Nu se poate renunța și nu se va renunța la anumite categorii de produse, dar trebuie acordată cea mai mare atenție modernizării și diversificării producției ca o acțiune mereu actuală ce nu trebuie considerată niciodată încheiată. Este important, prin urmare, nu numai cum se produce ci și ce se produce.

Chestiunea nu este nouă și nu acum o descoperim. Ea este de multă vreme în atenția factorilor de decizie economică, iar unul din efectele cele mai concludente ale dezvoltării economiei naționale și, pe această bază, a diversificării producției murilor producătoare este tocmai accentuarea proceselor de valorificare superioară a materiilor prime și materialelor, a energiei și combustibilului. Pentru ca în anul 1980, de exemplu, în industria construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor, valoarea obținută pe unitatea de materie primă era cu 33 la sută mai mare decât cea obținută în 1975, în industria exploatarea și prelucrării lemnului cu 27,6 la sută, în industria țesăturilor de bumbac și tip bumbac, cu 43,2 la sută.

În actualul cincinal, când ne propunem realizarea unei noi calități a muncii și a vieții, când dezvoltarea economică a țării noastre capătă un tot mai pronunțat caracter intensiv, adâncirea gradului de prelucrare a materiilor prime și materialelor, valorificarea superioară a acestora devine o chestiune vitală. Pentru că, de pildă, întreprinderile din industria construcțiilor de mașini nu vor putea atinge, în anul 1985, nivelul de dezvoltare prevăzut dacă nu vor reuși să amplifice cu cel puțin 30 la sută gradul de prelucrare a materiei prime introdusă în fabricație, cele din industria chimică, cu 13,2 la sută, iar cele din industria ușoară cu aproape 22 la sută.

Apelul la o tot mai mare investiție de inteligență este evident. Aceste obiective vor putea fi atinse dacă în toate întreprinderile productive se va acționa energic pentru îmbunătățirea structurii producției, pentru modernizarea și asimilarea de produse cu parametri și performanțe tehnico-economice superioare, care să încorporeze cât mai multă inteligență și o cantitate tot mai mică de materiale și energie. Va trebui, așa cum de nenumărate ori ne-a îndemnat secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să asigurăm introducerea, în toate ramurile economice, a tehnologiilor moderne de care depinde îmbunătățirea coeficienților de utilizare a materialelor, eliminarea adaosurilor de prelucrare și a rebuturilor.

Este ora valorificării maxime a materiilor prime și materialelor, a energiei și combustibilului. O acțiune de cea mai mare răspundere profesională și patriotică a tuturor oamenilor muncii de care depinde nemijlocit dezvoltarea pe mai departe a economiei naționale, ridicarea bunăstării întregului popor.

Investiții

La Pașcani prima șarjă de zahăr a anului

Este cu puțin trecut de ora 4. Împreună cu primarul orașului Pașcani, Mihai Bodoașcă, mergem spre fabrică. O ploaie mărunță, rece și deasă te convinge că toamna și-a intrat în toate drepturile. Pe drum, primarul ne povestește că pe locul unde este acum modernă fabrică, în urmă cu numai câțiva ani se putea asculta cel mai frumos concert de broaște din zonă. Apoi și berzele își făceau, aici, un fel de sediu general atunci când veneau sau cînd plecau. Modernă fabrică își desfășoară activitatea numai de trei ani. Cu alte cuvinte au avut loc doar trei campanii de fabricare a zahărului. Dar, ne spune în continuare Mihai Bodoașcă, toată lumea s-a obișnuit cu fabrica și toți locuitorii o consideră de cînd lumea.

În ciuda faptului că nu a mai fost pe acasă de trei zile, directorul Nicolae Jechilă este proaspăt ras, pregătit ca la un mare eveniment. Pînă să înjghebăm un dialog ni se pun ca răspunsuri la toate întrebările posibile citeva farfurioare în care strălucesc cristalele de zahăr. Zahărul recoltează '81.

— Ce înseamnă începutul campaniei?
— Fabrica poate să lucreze la toată capacitatea. Este, dacă vreți, reflectarea muncii noastre dintr-un an de zile. Campania durează doar 130 de zile. Dar noi am pregătit-o un an întreg.
— Ce ați pregătit tot anul?
— Chiar asta-i întrebarea? Păi ce să pregătim? Campania. Dar să lăsăm gluma la o parte. S-a muncit foarte mult. Fabrica este nouă și au fost multe de făcut pe lângă ea. Apoi s-a căutat să ne modernizăm, să introducem tot felul de noutăți, unele, în felul lor, premiere. Dar

să începem cu începutul. În perioada de remont, cînd fabrica n-a funcționat, s-au făcut, cum vă spuneam, toate reparațiile cu forțe proprii. Pentru a elimina pe cît posibil munca brută s-au automatizat o întreagă gamă de operații. Și ca premieră națională s-au conceput de către specialiștii noștri și s-a realizat de către muncitorii din fabrică prînzătoare de paie și piatră care se testează la noi. Și fiindcă sintem la capitolul premiere la Pașcani, s-a introdus, în secția de fierbere-cristalizare schema cu sirop standard. Tot acum s-a montat încă un sistem de descărcare a sfeclei. Toate în ideea ca drumul parcurs de sfeclele din cîmp pînă pe bandă să fie cît mai scurt.

— Fiindcă tot veni vorba; care-i drumul sfeclei, ca timp, pînă la zahăr?
— Din cîmp pînă intră în circulație doar două zile. De la descărcare și pînă la zahăr 36 de ore. Materia primă, adică sfeclele, ne vine din județul nostru și din Suceava. Ne gândim, tocmai în ideea de a scurta la maxim timpul de transport, ca tot colectivul nostru să coordoneze activitatea unei viitoare fabrici care se va construi în județul Suceava. Acest fapt va duce la o mare economie de timp și se vor elimina pierderile. Totodată, cum sublinia și tovarășul secretar general al partidului, se va micșora timpul campaniilor la o sută de zile.

— Tovarășe director, cum simțiți, de aici, din fabrica de zahăr pe care o dirijați noua revoluție în agricultură?
— La această întrebare sint foarte multe de spus. În primul rînd este vorba de pregătirea terenurilor. Despre suprafețele care se vor cultiva cu sfecle. Încă din acest moment a început îngrășarea terenurilor cu substanțe naturale. Apoi, în cadrul fabricii noastre își desfășoară activitatea un puternic sector agricol care se ocupă de toate lucrările la zi, pînă cînd sfeclele ajunge pe bandă. Așa că ne aflăm în permanență în campanie. Campania de pregătire a terenului, campania de întreținere, de recoltare și de fabricare. Aces-

ta-i adevăratul sens și rost al unei fabrici de zahăr. Revenind la sfeclele anului acesta, în ciuda grijii pe care am purtat-o noi toți, de aici, ea n-a avut, la semînțe mă refer, o mare putere de germinare. Este exact ce sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la ultima consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R. Puterea de germinare a semînțelor trebuie să se îmbunătățească. Totodată, sămînța trebuie să fie zonată. Pe diferite zone — diferite tipuri de semînțe. Așa că în anul '81 pe multe parcele în loc să se obțină 85 000 de plante pe hectar s-au recoltat 70 000—75 000. Și aceste cifre reprezintă tot pierderi. Apoi, județul Suceava este principalul nostru furnizor de sfecle. Noi sintem dimensio-nați și trebuie să producem 4 000 de tone de zahăr în 24 de ore. Asta-i capacitatea. Apar foarte multe probleme cînd procesul stagnează, sau nu se lucrează la parametri proiectați.

Apa reprezintă pentru fabrica noastră, exact ca și sfecle, un element vital. Una fără alta nu se poate în fabricarea zahărului. Ieri, la Pașcani, a mai avut loc un eveniment. Este vorba de intrarea în funcțiune a noii instalații de captare a apei. Lacul de acumulare al noului baraj de pe Siret ne asigură un debit de 250 de litri pe secundă. Apoi, la cuptoarele de var, care intră în procesul tehnologic prin arderea pietrei, prin montarea în partea inferioară a unor dispozitive, tot inovații ale colectivului nostru, se va putea obține o pastă arsă mai bună. Se va elimina și munca grea și brută. Și visez la un lucru de foarte multă vreme: să mărim capacitatea atelierului mecanic prin dotări de mașini-unelte și formarea unei turnătorii de fontă și bronz. În vederea economisirii energiei electrice și termice toate conductele care transportă agentul termic vor fi izolate și se vor înlocui supapele încălzitoare de la cazane.

SORIN POSTOLACHE

Bine face revista „Flacăra” atunci cînd publică, deschis și prompt și alte „opinii” decît acelea ale colaboratorilor săi, pentru că o democrație autentică se validează și prin șansa oferită de presă celor în cauză, firește cititorilor, în numele cărora avem adesea convingerea că vorbim și fără drept de apel. Așa a procedat Flacăra săptămîna trecută și în cazul opiniei mele despre concepția unor oameni, și nu pușini la număr, convinși că odraslele lor nu se vor putea realiza în socialism decît în ipostaza de ingineri, arhitecți, doctori, profesori etc., etc., orice numai muncă direct productivă nu, și nu pentru că ea ar fi mai prost plătită, nu.

Un „alt alegător”, firește în raport cu mine, deținătorul rubricii de față, îmi dădea să înțeleg, de la obraz, că mi-aș permite să răpesc dreptul oamenilor de a visa la mai bine pentru fiii și fiicele lor, fiindcă despre asta credea el că e vorba. Altul îmi dădea asigurări că n-o să rămînem fără mină de lucru fiindcă întotdeauna vor fi destui cei care nu vor reuși la facultate, chiar dacă se iluzionează din concursuri peste concursuri, ei tot vor cădea, fiindcă, insinua el, tot nu-i va duce capul la studii superioare, așa că societatea e asigurată. De cine, de mai slabi pregătiți, de mai puțin dotați?! Ce mod primitiv de a gândi în ziua de azi! Ce vream eu să spun, de fapt, în articolul care a provocat unele nedumeriri ilustrate și de scrisorile primite de mine direct?! Niciodată nu mi-am pus problema că vom rămîne fără mină de lucru, cum credea un „alt alegător”, intrat în polemică cu mine. Ferească Dumnezeu! Chestiunea pe care o aduceam eu în discuție privea o mentalitate păgubitoare, mentalitate amenințînd să se generalizeze, din nefericire. Anume mentalitatea aristocratică a celui care privește cu

dispreț sau cel puțin cu lipsă de respect munca propriu-zisă și pune preț pe orice activitate care, crede el, are asigurată dinainte condiția de Domn. Acesta e adevărul, să nu ne ferim de el! Și iată acum o poveste adevărată. Un foarte bun prieten, una din personalitățile de prim rang ale culturii noastre actuale, face împreună cu soția, în urmă cu pușini ani, o vizită în Italia, la Roma, și e invitat acasă de un profesor universitar, somitate a culturii italiene. Acasă, discuția alunecă și la copii și soția prietenului meu îl întreabă

Opinia unui alegător

Alți „alegători” și „opinia” lor

pe profesorul italian, universitar, doctor, docent, academician, dacă are copii și i se răspunde că da.
— Ce fac, ce sint? întreabă curioasă soția prietenului meu, mamă la rîndul ei și îngrijorată, ca orice mamă de viitorul copilului ei.
— Sint foarte reușiți, zice profesorul, sintem mulțumiți, au izbucit în viață și noi sintem liniștiți, împăcați; doi copii care au reușit.
— Ce sint, insistă soția prietenului meu. — Fata — zice savantul italian — e funcționară la o bancă, la registratură, iar băiatul lucrează la un garaj de automobile, mecanic. Sint la locul lor și mulțumiți și ei ca și noi. Aici e și parabola.
Ipocrizia nu e la mine, ci la cine

crede că a reuși în viață înseamnă, exclusiv, a ajunge inginer. Mecanicul nu e reușit? El nu e domn? Dacă nu e, atunci înseamnă că la noi în societate ceva nu merge cum trebuie în procesul de interpretare a noțiunii de reușit în viață. Despre asta vorbeam eu. Ar putea să-mi răspundă inginerul Ion Cluceru care mi-a scris dacă el consideră reușită căsătoria fiului său — dacă l-ar avea, nu știu — inginer — cu o rihtuitoare din aceeași fabrică?

— „Ce zici dragă de doctorul Costică? — Ce să zic? — S-a în-surat cu asistenta lui de la spital!! — Nu se poate, zice interlocutorul, nu se poate! După ce a învățat atîta amar de vreme ca să iasă doctor?! — Da, dragă, ca să vezi unde duce amorul” — Adică or-beste!!

Înțelegeți tovarășe inginer... De ce să fim ipocriți? N-am pus toate lucrurile la punct în materie de democrație a raporturilor umane! Cu mentalitatea e mai greu. Despre asta am vrut și eu să vorbesc. La mine, în Oltenia de sub munte, nu mai spun orașului ca să nu se mai facă discuții, oameni cumsecade, cu o viață nobilă și cinstită în spate, erau să moară, la propriu, de supărare, că fiica lor, doctoriță, s-a măritat doar cu un subinginer!! Despre asta vorbeam eu, despre discriminarea primitivă și jalnică pe care o mai facem încă, și în socialism. Ne e rușine oare de omul care muncește concret sau nu i-am asigurat încă respectul cuvenit la nivelul principiilor care ne conduc și al lozincilor pe care nu obosim să le clamăm?! Altfel putem să ne facem toți doctori. Chestiunea e să respectăm munca și pe omul care muncește. Și să-l considerăm reușit în viață pe tot omul care muncește, doctor sau nu!

DINU SARARU

Un proces de gîndire care trebuie mereu redescoperit

(Urmare din pagina 1)

adică să păstreze viziunea ansamblului, a „curselor pentru noul mondial”, nu să numere fiecare copac, fiindcă riscă să uite de pădure. Să lase numărutul pe seama... pădurarilor.

În prezent, dacă un bohrwerk face prea mult zgomot, cel care l-au construit pun singuri mina și-l demontează, fără să-l întrebe pe director. Sint acolo destui șefi care să hotărască la fața locului. Și tot așa pe toată linia. Nici un conducător de întreprindere nu poate hotări totul, în condițiile producției moderne, în dauna răspunderii personale a celor direct implicați. Și mai e ceva. În fabrică, atunci cînd lucrurile nu mergeau cum trebuie, oamenii obișnuiau să arate cu degetul mai departe, la comitetul județean, la minister, să rezolve ei! Se alcătulau referate laborioase, se cerea sprijin de la

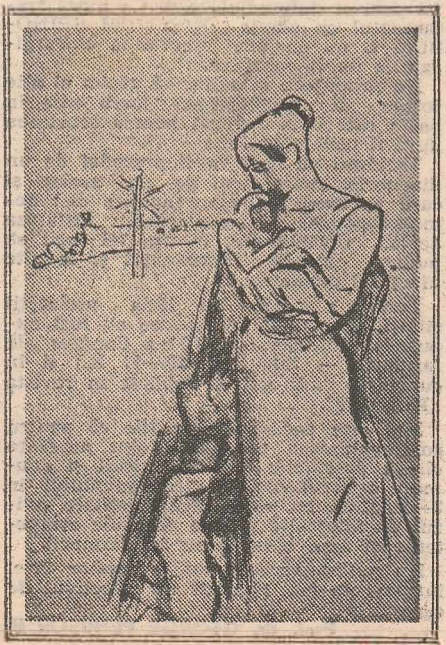
centrală, uitîndu-se că ea răspundea de vreo 30 de întreprinderi pe tot întinsul țării și că îi reveneau în sarcină, cu prioritate, probleme multe mai mari (dezvoltare, balanțe, perspective) decît procurarea a trei mașini pentru Bacău. „Acum trimitem noi în țară să le caute sau — cum se întîmplă mai des, din păcate — să-i zorim pe furnizorii neparoliști”.

Aflăm și despre întîmplări cu iz de anecdotă. Lipsa un rulumet, se trimitea notă la serviciul aprovizionării, contra-semnată de directorul comercial. Se defecta o mașină de rectificat ghidaje din cauza unui contactor electric care nu putea fi înlocuit, fiindcă nu se găsea altul la magazie. Se întîmpla ca funcționarul răspunzător de aprovizionarea cu aparataje electrice să fie plecat în delegație și să se aștepte întoarcerea lui, dacă nu de peste mări și mări, cel puțin din alt județ. Dar cînd revenea la masa de lucru îl așteptau poate 30 de note de comandă și nu lui li crăpa buza după contactor (poate nici nu știa exact la ce folosește). Acum, cel direct interesat și-l procură, cu forme în regulă, de la alte întreprinderi băcăuane, vecine, de profil. Dealfel, un tehnician sau muncitorul direct interesat se descurcă mult mai bine în astfel de trebi, el poate cere și un contactor de amperaj ușor diferit dacă nu găsește exact ce-i trebuie, pe cînd funcționarul știa una și bună: numărul de cod din catalog. Nu este cazul să absolutizăm, nimeni nu pledează pentru desființarea serviciilor de

aprovizionare, a referatelor contrasemnate de directorul comercial, nimeni nu critică apelul la centrală sau la minister. Desigur că trebuie, dar în probleme realmente importante și doar după ce s-a încercat rezolvarea prin mijloace proprii. Unui tehnician de la Mecanică ușoară i s-a spus, mai în glumă, mai în serios: „Tu ești directorul fabricii Mecanică ușoară!”, cu alte cuvinte: comportă-te, acționează ca și cum și tu ai fi director, simte-te responsabil, nu arăta cu degetul mai departe”.

O conducere în spirit modern — care a presupus, bineînțeles, și luarea unor măsuri cu caracter tehnic, în special pe linia modernizării producției, asupra cărora nu am insistat — a dat roade. Despre nivelul calitativ atins vorbește și faptul că aproximativ 80% din producția uzinei se exportă azi în țări ca S.U.A., Franța, Italia, R.F.G., Japonia. Anul acesta, uzina a primit din partea companiei L.S.B. Industries Summit Machine Tool din Oklahoma City, S.U.A. o plachetă comemorativă „în onoarea mașinii-unelte nr. 1 000 expediate în S.U.A. și a viitoarei noastre cooperări”.

Asemenea realizări datorează mult spiritului de inițiativă și de răspundere promovată în rîndurile colectivului, vîndîndu-se astfel, o dată mai mult că, — după cum spunea Vasile Gogu — conducerea este, în primul rînd, un proces de gîndire, care trebuie însă mereu redescoperit.

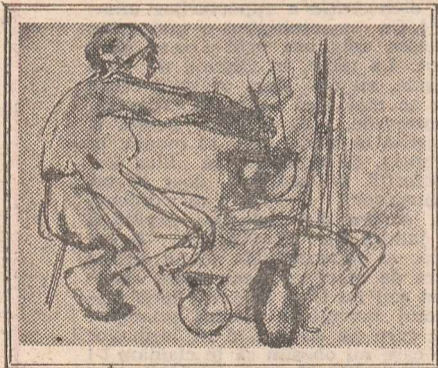

Idei in premieră

O viziune științifico-fantastică: vibroenergia

Inginerul Romulus Chiorean, din Aiud, unul din campionii concursului („răposat”) „Viitorul începe azi”, posesor al unui stil de gândire complet neconvențional, al unei combativități „enervante”, supărătoare pentru regulile dinainte stabilite și al unei emisiuni neobisnuite și neîntrerupte de idei neașteptate, spune: „Cu o jumătate de secol în urmă, un mare inginer — olteanul Gogu Constantinescu — a pus bazele sonicității. N-a fost contrazis de nimeni, dar nici n-a prea fost urmat de multă lume. Acum, însă, ne aflăm la mare ananghie, întreaga civilizație umană, așa că trebuie să răscolim peste tot, să ne virim nasul în toate, să scoatem la lumină orice idee fructificabilă. Eu am pornit de la sonicitate, m-am adâncit în studiul vibrațiilor și aș prezenta lucrurile cam așa: cu cât randamentul într-un proces fizic, deci și industrial, este mai mic, cu atât acolo se răspindesc în mediu înconjurător vibrații sub diferite forme. Sintem la ora actuală copleșiți de o invizibilă poluare, aceea a vibrațiilor. Prima propunere pe care o fac: să se studieze, la fiecare instalație, agregat, dispozitiv toate cazurile generatoare de vibrații pentru reducerea lor și implicit micșorarea consumului de energie necesar. Adică să se umble la dezchilibrurile cinematice, la posibilele deformări existente în sisteme, la interacțiunile ansamblu dinamic-mediu ambiant, la frecări și influențele reciproce dintre diverse ansamble. Dau câteva cifre privind puterea disipată, sub formă de zgomot — dar, se înțelege, nu vorbesc numai despre zgomote ci de câteva „surse”: o rachetă în momentul lansării de pe rampă „produce” 10 Mw (!), un avion cu reacție în zbor — 10 kw, un ciocan pneumatic — 1 kw; sau, fără a ține seama de zgomote, iată ceea ce poate da un autobuz încărcat: (9 t), vibrind cu o frecvență de 20 Herzi (vibrații pe sec.), la 1 mm amplitudine: 7 kw! De aici, a doua propunere: să se recupereze orice formă de energie, inclusiv aceea a vibrațiilor! O ridic aici ca problemă de rezolvat dar, specific, eu lucrez acum la un vibrorecuperator și sînt în măsură să-l propun la brevetare peste câteva luni! În orice caz, pentru cititori, precizez că soluțiile practice la această problemă trebuie să ia drept suport următoarele considerații: energia acustică se transmite sub formă de unde, deci rezultatele ce s-au obținut la alte transformări de unde pot fi adaptate; sonicitatea sau transmiterea energiei mecanice prin vibrații reprezintă o soluție cu aplicabilitate concretă la transformarea energiei vibratorii poluante în energie mecanică utilă; piezoelectricitatea permite transformarea energiei vibratorii în energie electrică.

AL. MIRONOV

Vinificație anaerobă

Invenția mea, experimentată la mai multe stațiuni viticole, se referă la un procedeu și instalație pentru efectuarea vinificației sub protecția bioxidului de carbon-azot, cu scopul îmbogățirii vinurilor în substanțe aromatice și pentru a le proteja împotriva oxidării. Metoda clasică de vinificație, care este și cea actuală, folosește în mediul aerob, ceea ce favorizează oxidarea și în multe cazuri degradarea vinului. Pentru prevenirea acestor neajunsuri se apelează la conservante chimice și în special la bioxid de sulf, substanță care, după cum se știe, strică gustul vinului și provoacă consumatorului perturbări digestive.

Mai amintesc apoi că în procesul de fermentare aerob odată cu eșaparea bioxidului de carbon din vas, se antrenează și evaporarea substanțelor volatile eterice aromatizate, elemente valoroase și indispensabile unui vin de calitate. Se mai știe apoi că în cazul fermentațiilor zgomotoase se impune pază de zi și de noapte pentru a se interveni cu presiuni ude în cazul debordărilor.

În concluzie: actualul sistem de fermentare a mustului, unde se lasă gol de fermentare circa 20%, iar la vrană se aplică așa-zisa pînne de fermentare, au loc pierderi cantitative de alcool și de substanțe volatile primare. Toate acestea neajunsuri pot fi înlăturate parțial sau total prin folosirea dopului filtrant.

Dispozitivul are formă cilindrică și poate fi înșurubat în vrama vasului. Este din material plastic, diametrul este de 6 cm. În partea superioară a dopului se află montată o supapă de cauciuc alimentară care are o secțiune și care, la 0,4 atmosfere se deschide și lasă să iasă afară bioxidul de carbon produs în timpul fermentării. La nevoie se poate monta acest dispozitiv un manometru pentru verificarea presiunii. (La cerere, pot oferi și alte amănunte în legătură cu modul de construcție al dispozitivului).

Aplicat la mari vase pentru fabricarea și păstrarea vinului, el are proprietatea de a strangula eșaparea bioxidului de carbon și ca urmare de a reține în vas într-o mai mare măsură substanțele hidro-volatile eterice încărcate cu alcool, arome, fructozitate. Păstrarea vinului în mediu anaerob, prin utilizarea conservanțelor naturale de bioxid de carbon și azot, reduce considerabil sau face inutilă folosirea bioxidului de sulf în tratarea vinului.

Dispozitivul a fost experimentat, la recomandarea fostului Institut de cercetări hortic-viticole, la mai multe stațiuni experimentale viticole. În continuare, voi prezenta extrase din procesul verbal încheiat la Stațiunea experimentală viticolă Drăgășani, act semnat de inginerul Gh. Lăzărescu, cercetător principal.

„Experimentarea s-a făcut pe două loturi de must omozenizat în prealabil, respectiv: a) Muscat Ottonel și b) un amestec alb (Tămioasă românească). S-a căutat să se respecte aceeași capacitate de vase, și anume 2500 litri atit la martor cit și la vasul la care a fost montat dopul filtrant. Fermentarea mustului a avut loc în hrubă în perioada 6 octombrie — 23 octombrie 1965.

Fermentația s-a desfășurat la fel atit la mustul martor cit și la cel cu dop filtrant. În ceea ce privește elementele componente ale vinurilor obținute, rezultatele sînt acestea:

Potențialul alcoolic la Muscat Ottonel a fost de 13,5 vol.% (martor) și 14 vol.% la varianta cu dop filtrant. La Tămioasă românească s-a înregistrat 12,7 vol.% (martor) și 13 vol.% în cazul dopului filtrant. Aciditatea volatilă s-a dovedit a fi mai mică în vasul cu dop filtrant în comparație cu lotul martor: la Muscat Ottonel 0,90 g/l (martor) și 0,88 g/l la dop filtrant, iar la Tămioasă, 0,91 g/l (martor) și 0,89 g/l la varianta experimentală. În ceea ce privește conținutul în zahăruri, situația se prezintă tot diferentiat: la Muscat Ottonel (martor) au mai rămas 100 g/l, iar la varianta cu dop filtrant 93 g/l. La soiul Tămioasă românească au mai rămas la varianta martor 12 g/l, iar la cea cu dop filtrant numai 2 g/l. Se poate aprecia deci că în cazul variantelor cu dop filtrant, printr-o fermentație mai completă, conținutul în zahăruri este mai

redus decit la varianta cu martor.

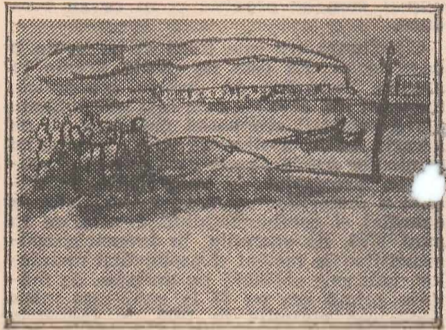
Prin analiza bioxidului de sulf sîntem îndreptățiti să precizăm că prin folosirea dopului filtrant, se pot realiza tipuri de vinuri mai corecte din punct de vedere tehnologic. În ceea ce privește calitățile organoleptice se poate arăta că în cazul soiului Muscat Ottonel, varianta martor este mai limpede, aromă ceva mai puțină, în schimb, vinul, plăcut la gust. A fost notat cu 9,2. La varianta cu dop filtrant, vinul este mai opalescent, se pare că este mai aromat și la gust la fel de plăcut. I s-a dat nota 9,5.

În concluzie:

Aplicarea dopului filtrant la fermentare are ca efect realizarea unei fermentări sub presiune carbonică, fapt care permite micșorarea goulului de fermentare a mustului la 10%. În cazul martorului (cu pînne de fermentare) gradul de oxidare a musturilor și apoi a vinurilor este mai accentuat decit în cazul folosirii dopului filtrant tip MOHORA. Fructozitatea și aromele tipice de soi se păstrează mai bine în cazul folosirii dopului filtrant decit în cazul pînnei de fermentare.

Metoda a fost folosită cu succes și la stațiunile viticole experimentale de la Blaj și Murfatlar, dar cu toate acestea forurile tutelare nu au luat măsuri pentru adoptarea metodei mele.

GHEORGHE MOHORA
București, Piața Alex. Sahia 4, sect. 2

Service inedit

Întrebându-l pe inginerul Radu Silviu și Dumitru Blaj cu ce se ocupă, ne-au răspuns scurt și cuprinzător: „Service la vaci”.

Nu era o glumă, primul interlocutor fiind șeful Centrului specializat pentru lucrări de mecanizare în zootehnie Arad, cel de-al doilea — director tehnic al trustului SMA județean. Neobișnuita activitate de service este, se pare, cel puțin ca materializare, o premieră arădeană, dar ea se extinde treptat în întreaga țară, sub conducerea organelor de resort. Totul a pornit de la o constatare simplă:

— Mecanicul de la CAP este, cel mai adesea, și bucătar, și grăjdar, și tractorist, repară sigurante, face de toate, ceea ce e foarte lăudabil — spun Radu Silviu și Dumitru Blaj, pe care i-am întâlnit la sediul noului centru, găzduit la SMA Sîntana, atelierul Șcintea, Arad. Cu toată bunăvoința, însă, nu se prea pricep acești mecanici și la pulsatoarele hidropneumatice, bunăoară, sau la alte instalații zootehnice mai complicate. Se întimplă și așa: la CAP Beliu au cumpărat o moară de furaje MC 3 de la IMAIA Timișoara, dar, nefiind cunoscători, au luat-o fără tabloul electric. Ne-au sunat îndurerăți că nu funcționează și că fără moară pier. Cînd am ajuns la CAP ne-am interesat unde-i tabloul electric. „Care tablou?”, au

întrebat. Nici nu știau că trebuie să aibă și așa ceva.

Exemplul de la Beliu nu este singular. La CAP Bucac instalațiile de muls zăceau nefolosite fiindcă în timpul transportului se deterioraseră...cîteva supape. La alte CAP-uri se dereglau adaptoarele automate AB 1 și ASB 14, stropseau vaca, iar animalul, în loc să-și astîmperie în tîlnă setea, suferea un șoc nervos, se simțea stresat și umilit. Contează și la vaci... Drept care, nu mai dădea lapte cum trebuie. Survineau defecțiuni și la pulsatoarele hidropneumatice, componente sensibile ale mulgătoarelor mecanice. Începeau oamenii să le repare cu șurubelnița, cu singurul rezultat că se strica șurubelnița, iar pulsatoarele se aruncau.

Și cu aceasta ajungem în miezul înnoirii pe care o reprezintă centrul arădean și alte similare din țară:

— Utilajele zootehnice nu mai sînt achiziționate și instalate de CAP-uri, ci prin grija centrului județean specializat, care știe ce și unde să comande. Înainte, plecau concomitent zeci de delegați CAP la fabricile producătoare după comenzi sau piese de schimb (uitînd, însă, uneori să ceară și... tabloul). CAP-urile încheie contracte cu noi pentru procurarea instalațiilor de muls, de evacuat gunoii etc., și, totodată, încheie contractul pentru montaj. Noi procurăm utilajul, îl transportăm, îi facem probele, acordăm asistența teh-

nică în garanție și, în fine, service-ul acesta este poate elementul cel mai important.

— Chiar acum cu ce vă îndeletniciți?

— Schimbăm ciorapii. Nu, nu glumim, ne referim la componente ale instalațiilor de muls. Ei sînt încercați cu aer comprimat, spălați cu grijă și lăsați o lună „la odihnă”, într-o cameră aerisită și întunecoasă. Astfel, cauciucul obosit, stresat (și la el ca la oameni) își revine de la sine. Verificăm și pulsatoarele cu aparatură electronică perfecționată, le facem rodajul.

Implicațiile economice sînt vaste. Este lucru cunoscut că mulsul mecanic desfășurat în condiții normale dă un spor de calitate și de igienă, aerul viciat și impuritățile pătrund mai greu că „la găleată”, crește simțitor productivitatea, în condiții climatice și de furajare identice. Astfel, în prezent, ferma de 600 de vaci de la Șogor, Arad, este deservită de 25 de oameni, inclusiv personalul administrativ.

Centrul nu funcționează cu plan de producție decit de la începutul anului. Inițial, a existat o oarecare rețineră la CAP. „Las’ că ne descurcăm și singuri”, spuneau. Apoi s-au convins repede de foloasele noului, s-au grăbit să încheie contracte și sună mereu la telefon: „Cînd vine service-ul?”.

LIONEL NIȚESCU

● Ultima oră ● Ultima oră ● Ultima oră ● Ultima oră ● Ultima oră ●

Tratamentul adenomului de prostată cu planta Xantium Spinosum L

Cu cîteva ore mai înainte de închiderea ediției, am primit de la Clinica de urologie din Cluj-Napoca, o scrisoare parafată și semnată de șeful acestei clinici urologice, profesor, doctor George Petrișor, scrisoare al cărei conținut, optimist și încurajator pentru unii semeni de-ai noștri suferinzi, îl publicăm în întregime. Este vorba, așa cum veți vedea, de unele succese obținute în tratarea adenomului de prostată, de echipa de cercetători condusă de conferențiarul doctor P. Petcu, E. Andronescu și A. Radu, de la Institutul medico-farmacologic din Cluj-Napoca, Facultatea de farmacie. În raport de evoluția cercetărilor vom reveni cu noi amănunte.

Planta XANTIUM SPINOSUM L, cunoscută sub numele de ghimpe, este o buruiană spinosă greu de combătut, dar care conține următoarele principii active: derivați fenilpropanici (acid cafeic și clorogenic), filosteroli, saponine, triterpenice nehemolitice, tanin catehic și ulei volatil.

Inspirați de medicina populară care folosește ghimpele în unele afecțiuni urinare de prostată o echipă condusă de conf. doctor P. Petcu, E. Andronescu, A. Radu de la I.M.F. Cluj-Napoca, Facultatea de farmacie, au luat în studiu experimental în urmă cu 5 ani această plantă în tratamentul adenomului de prostată și prostatitei, precum și în cel al unor sechele după enucleerea prostatei.

Decoctul și extractul au fost supuse unor analize fitochimice, fitobiologice, biochimice, microbiologice, toxicologice și chimice.

Încurajați de acțiunea complexă a acestor forme terapeutice ale plantei și în special de acțiunea ei dezinfectantă, anticongestivă epitelizantă și cicatrizantă asupra mucoasei, autorii au trecut la experimentul clinic. Experimentul a avut loc sub conducerea prof. doctor George Petrișor de la I.M.F. Cluj-Napoca, Clinica Urologică.

Avînd în vedere că aceste afecțiuni sînt tot mai frecvente mai ales la bolnavii vîrstnici, datorită creșterii mediei de vîrstă pe de-o parte, iar pe de altă parte prin faptul că o parte din bolnavi au contraindicații operatorii (cel mai frecvent din cauză cardiacă) și cum din arsenalul nostru terapeutic românesc lipsește un asemenea preparat, am trecut la administrarea decoctului și extractului la două serii de bolnavi. Primul lot a

însumat 181 de bolnavi iar al doilea lot 450 bolnavi.

De la prima serie rezultatele sînt complete și foarte încurajatoare. Notăm că medicamentul nu este toxic și nu dă reacții adverse.

În al doilea lot de bolnavi mai există însă persoane aflate în tratament și deși rezultatele sînt de asemenea încurajatoare, nu putem încă trage concluziile de etapă. Aceasta se datorește faptului că tratamentul durează între 3—6 luni și, ca atare, bolnavii au fost tratați ambulator, ei neputînd fi internați un timp așa de îndelungat în Clinica Urologică care și așa duce lipsă cronică de paturi.

Apreciem că în această situație se vor strecura și note de subiectivism, mai ales că nu am putut refuza cererile insistente ale celor citorva mii de bolnavi, dintre care am putut satisface numai aproximativ 450, din lipsă de substanțe. În al doilea rînd credem că nu toate diagnosticele au fost precise și precizate de urolog.

Oricum se poate aprecia că tratamentul se înscrie la valoarea oricărui preparat străin; Raveron, Prostataveron, Prostagutt, Tadenan etc.

În prezent ne aflăm în fața unei noi recolte care în acest moment se prelucurează, fază care va ține pînă spre sfîrșitul lunii octombrie. Tînem însă să subliniem și să accentuăm un fapt care se știe de mult și de către toți medicii: nu există un medicament care să trateze toate bolile și în cadrul aceleiași boli să vindece toate formele.

În consecință sînt bolnavi care nu răspund la tratamentul cu planta amintită, așa cum, de exemplu, unii indivizi nu răspund favorabil la unele antibiotice, cortizon, extracte hepatice, etc. Este vorba deci și de stadiul bolii. Ca atare tratamentul cu planta XANTIUM SPINOSUM L nu exclude intervenția chirurgicală la unele persoane.

Ne propunem în viitor să găsim și alte forme de administrare, lucru care în parte este deja realizat pentru scurtarea duratei tratamentului.

Tratamentul însă va fi precedat de un diagnostic exact făcut de un urolog și care va avea în vedere analize ca: hemoleucogramă 17 corticosteroidi, fosfataza acidă, fibrinogenul, în așa fel încît să putem extinde tratamentul și la alte afecțiuni prostatice.

Pentru a rămîne pe înia probității științifice, cercetările noastre au fost expuse la cel de-al VII-lea Congres de farmacie — București (25—27 X.) și în cuprinsul unui articol publicat în revista „Farmacia”.

Mai este necesar să se știe că pentru comercializarea produsului sînt necesare cîteva prealabile faze obligatorii și anume: experimentarea medicamentului în 3—4 spitale cu profil de specialitate, avizul de fabricație dat de organele competente și apoi trecerea lor în farmacie.

Nu putem aprecia durata acestor faze, întrucît nu mai depinde de colectivul de cercetători.

Prof. dr. GEORGE PETRIȘOR
Șeful Clinicii urologice Cluj-Napoca

Ing. Ștefan Gliga: „Din 1977 și până azi, invenția mea ar fi putut aduce economii de combustibil în valoare de 68 milioane dolari !“

Invenția inginerului Ștefan Gliga oferă toate datele unei realizări de excepție. Ea nu este o simplă idee ce se recomandă prin noutate și originalitate și nici o piesă unică ce așteaptă probele de foc ale testărilor practice. Dispozitivul „Gliga“ a fost brevetat, montat pe locomotive diesel electrice, iar despre importanța lui în economia căilor ferate vorbesc acte contabile și numeroase referate de specialitate. Cu toate acestea, în ciuda unor comenzi și dispoziții ferme, invenția continuă să rămână în mod inexplicabil o simplă promisiune. Dar mai întâi, câteva cuvinte despre autorul ei.

Ștefan Gliga este omul care a adus în țară prima locomotivă diesel electrică de 4400 CP. Evenimentul a avut loc în 1937 și în acest scop, Ștefan Gliga, la vremea respectivă maestru electrician la Atelierele Grivița vagoane, a fost trimis pentru specializare, un an de zile, la marea firmă elvețiană Brown-Boveri.

Eroul reportajului nostru s-a născut într-o familie de țărani, în comuna Ibănești-Mureș, a făcut școala de ucenic la Atelierele C.F.R. din Cluj, a înființat în 1934 atelierul de bobinaj la Atelierele Grivița vagoane, a urmat, între 1934 și 1937, școala de maștri, iar la sfârșitul anului 1943 a absolvit școala de subingineri de trei ani. În sfârșit, după 23 August, pe baza unor examene de diferență, a obținut diploma de inginer.

Iată, așadar, o viață exemplară cum nu sînt multe, mai ales dacă avem în vedere faptul că omul unei asemenea cariere ascensionale nu se bucură în perioada interbelică nici de stipendii din partea statului, nici de înlesniri din partea întreprinderilor patronale sau etatizate. Pentru a trece dincolo de condiția sa socială modestă, Ștefan Gliga a prezentat un

singur pașaport: nesecata sa sete de învățătură și o predispoziție particulară pentru meseria de electromecanic. Și încă ceva: în mijlocul celor cu care a învățat și a lucrat s-a situat întotdeauna pe primele locuri.

Este lesne de înțeles că pentru un asemenea om pasiunea pentru tehnica feroviară, domeniu în care a muncit aproape cinci decenii, nu se putea sfîrși odată cu anul de pensie. Din această perioadă — cea de-a treia tinerețe a firilor harnice și iscoditoare — datează dealtfel și invenția care face obiectul relatării noastre.

Dispozitivul „Gliga“ s-a născut ca urmare a unor observații îndelungate asupra modului de funcționare a motoarelor diesel electrice pentru locomotive.

— Nu este nevoie să fi specialist — ne mărturiseste interlocutorul nostru — nu este nevoie să fi mecanic de locomotivă sau tehnician pentru a observa că, în gări, locomotivele diesel funcționează adeseori și cînd staționează. Același lucru poate fi observat și la camioanele dotate cu motoare diesel, de pildă în fața barierelor de cale ferată cînd motoarele continuă să meargă pe loc. Explicația e simplă: un motor diesel nu se pornește totdeauna la fel de simplu ca și un motor obișnuit, mai ales cînd bateria e pe ducă, cînd din alte motive demarorul nu are eficiența dorită. Pentru acest motiv, unii șoferi și mecanici de locomotivă (și, din păcate, deloc puțini!) preferă să lase motorul să funcționeze în gol decît să-l oprească. La o locomotivă diesel electrică consumul pe oră este de circa 28 de litri motorină. Am stabilit această cifră cu ajutorul unor contoare electronice care mi-au dat mersul motorului în gol. Asta înseamnă enorm dacă avem în vedere parcul de locomotive existent. Paguba zil-

nică se cifrează în țara noastră la zeci de mii de litri de carburant.

Inginerul Ștefan Gliga, care a ajuns să cunoască locomotivele diesel electrice ca pe propriul său buzunar, a sesizat de mai multă vreme o imperfecțiune la partea electrică a motorului de 2200 CP. Virful de curent, explică interlocutorul nostru, în loc să fie de 2400 amperi este de 4100—4400 amperi. De aici lipsa de corelare a caracteristicilor electrice în generator cu cele ale bateriei.

La dispozitivul „Gliga“ virful de curent este de 2000—2400 amperi. El este format dintr-o bobină de soc cu inductanță foarte mare (240000 A. spire) și cu excitația îmbunătățită, astfel încît curentul minim se reduce de la 650—800 la 130—200 amperi. Datorită acestui dispozitiv, motorul pornește fără șoc mecanic și electric, iar mecanicul poate face zilnic minimum 24 de porniri.

În 1973, la depourile București-Triaș și București călători au fost dotate cîte două locomotive cu dispozitivul „Gliga“. Ele au funcționat ireproșabil. În 1975, Ștefan Gliga a fost invitat să lucreze cu o jumătate de normă la I.C.P.T.T. pentru a întocmi documentația de execuție în vederea dotării unor noi locomotive cu acest sistem. Doi ani mai tîrziu, zece noi locomotive au fost prevăzute cu dispozitivul „Gliga“, lucrarea fiind omologată. Experimentul s-a dovedit din nou de bun augur, astfel încît în 1978 Direcția tehnică din cadrul Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor a hotărît generalizarea invenției. Iată ce se scrie într-o adresă întocmită în acest compartiment și adresată inventatorului Ștefan Gliga:

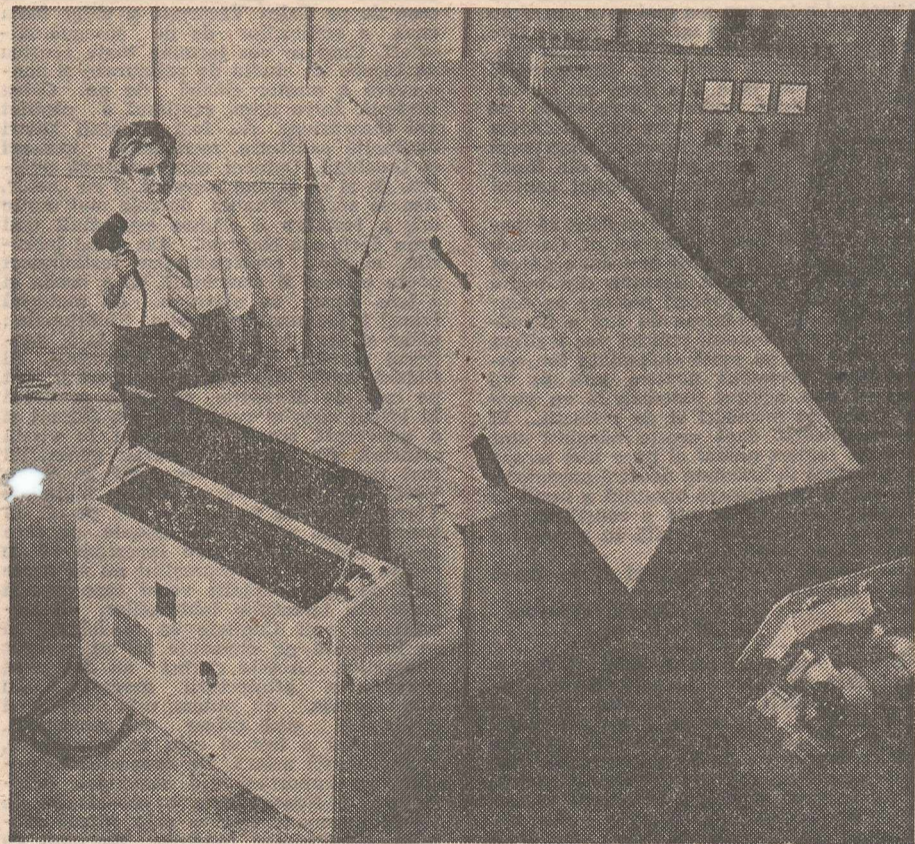
„1. Referitor la propunerea 3. 1. „Dispozitiv de pornire motor diesel la locomotivele diesel electrice de 2100 CP și la locomotivele diesel hidraulice de 1250 CP“: Propunerea dv. a fost acceptată și se află în curs de generalizare, fiind trecută în planul de îmbunătățiri pe anul 1978 la Întreprinderea mecanică de material rulant Craiova. De asemenea, s-a cerut montarea dispozitivului și pe locomotivele noi ce se vor livra de Întreprinderea Electroputere-Craiova, în limita capacităților de producție a dispozitivelor de către Întreprinderea de material rulant Craiova“. Semnează: director D.T.V., ing. Bălănescu I., director D.T., dr. ing. Turbuț Gh., și director I.C.P.T.T., ing. Spirea Emil.

Cităm în continuare dintr-o altă adresă, redactată de data aceasta de Direcția tracțiune și vagoane (adresă nr. 22E/872) și destinată următoarelor unități: I.C.P.T.T., C.M.M.R. și I.M.M.R., toate din Craiova: „Referitor la Dispoziția de pornire motor diesel ca urmare a sarcinii trasate de tovarășul ministru în data de 19 III 1979 ca pînă la finele anului 1980 toate locomotivele diesel electrice de 2100 CP să fie înzestrate cu ocazia RR (reparații cu ridicata — n.r.) și RG (reparații generale — n.r.), precum și de depouri cu „dispozitiv“ de tip Gliga — vă rugăm“ etc., etc.

— În ciuda acestor dispoziții ferme, — ne spune în continuare inginerul Gliga —, în ciuda faptului că probele practice au demonstrat utilitatea și oportunitatea dispozitivului, din motive care depășesc puterea mea de înțelegere, invenția nu a fost generalizată nici pînă astăzi. Ei bine, am calculat că de atunci, din 1979, și pînă astăzi cu ajutorul dispozitivului meu s-ar fi putut economisi combustibil în valoare de 68 milioane dolari! Am avut în vedere în acest calcul o cantitate minimă de motorină pe care o irosește o locomotivă diesel în fiecare zi, precum și faptul că pentru nevoie de consum interne, țara este nevoită să recurgă la import. Dacă însă admitem că dispozitivul putea fi introdus încă din 1975, atunci virtuțile economiei sînt enorme. Mai menționez, în sfîrșit, că dispozitivul poate fi introdus, cu mici adaptări, și la autovehicule.

Intr-adevăr, ne este și nouă greu să înțelegem cum de nu s-a dat curs unor dispoziții atît de limpede formulate. Cînd și unde, „altminteri spus, invenția s-a poticnit în hățiturile birocrăției sau a fost îngropată cu bunăștiință? Forurile în drept ne vor da, sperăm, cuvenitele explicații. Vom reveni.

LIVIU TIMBUS

La Facultatea de tehnologie a construcțiilor de mașini a politehnicii bucureștene se fac cercetări într-un domeniu de ultimă oră și de mare însemnătate practică pentru industria românească: robotronica, știința despre roboți.

Dispozitiv electromagnetic

Fizicianul Nicolae Pălsu, din cadrul Institutului de cercetări pentru industria electrotehnică (I.C.P.E.) București, este autorul unei soluții ingenioase pentru introducerea bolțurilor în pereții din beton. Pentru aceasta, autorul a prevăzut construirea unui dispozitiv care funcționează cu energie electrică, metoda de lucru fiind mult mai puțin costisitoare și periculoasă în comparație cu mijloacele cunoscute și utilizate în mod curent pentru acest scop și care folosesc explozibilul.

Dispozitivul brevetat are, în plus, avantajul că nu permite trecerea bolțului prin perete și ieșirea lui cu viteză în cealaltă parte, nu este poluant și nu este supus regimului special de port al armelor de foc.

Ventilație pulmonară artificială

Recent, s-a pus la punct un aparat original care, pe lângă faptul că asigură, în mod artificial, o corectă ventilație a plămînilor (în cazuri de necesitate), permite totodată un control automat al respirației artificiale.

Aparatul face obiectul brevetului de invenție nr. 71811. Autori: conf. doctor inginer Ion Dumitrache, inginer Mircea Mugescu și inginer Alphonse Penta.

Aparatul oferă următoarele avantaje: poate fi adaptat, în mod simplu, atît pentru pacienții adulți, cît și pentru copii, poate funcționa în toate regimurile de respirație uzuale, poate fi utilizat și la anestezie, permite o întrebuințare ușoară datorită structurii sale modulare. Trece-

Breviar

rea de la un regim la altul de funcționare se face în mod automat, la o simplă comandă, blocul de execuție al comenzilor putînd avea fie o structură electronică, fie una fluidică.

Medicină

Farmacistele Gabriela Ivonne Crețu, Natalia Rădulescu și Antoaneta Voiculescu au realizat un medicament cu acțiune hipotensivă ce face obiectul invenției nr. 92467 și al cărei titular este Întreprinderea „Terapia“ din Cluj-Napoca.

Sînt cunoscute numeroasele medicamente care pot realiza scăderea presiunii sanguine, însă marea lor majoritate prezintă defecte secundare, nedorite, sînt greu de suportat de către bolnavi, iar în unele cazuri, în care se indică pauze de tratament, efectele hipotensoare nu se mențin.

Noul medicament este alcătuit din 5 părți usturoi (allium satium) și o parte visc (viscum album), condiționarea făcîndu-se sub formă de drajeuri. Asigurîndu-se un dozaj optim între usturoi și visc, medicamentul nu prezintă efecte secundare nedorite. El asigură, în intervalul dintre curele de tratament, cu medicamente hipotensive majore, stabilizarea și consolidarea efectelor obținute.

Avertizarea nocivității cîmpurilor magnetice

Este vorba de un aparat creat de un colectiv compus din: doctor inginer Măthé Balasz, inginer Nicolae Ciurez, inginer Eugen Mihalcea și inginer Gheorghe Gavrilă din București, titularul de brevet fiind Institutul de cercetări și modernizări energetice (ICEMENERG).

Metoda și aparatul prezintă următoarele avantaje: prin faptul că efectuează o însumare a efectelor, ține cont și de efectul fiziologic nociv al cîmpurilor magnetice nestaționare sau tranzitorii, de spectrul diferit al cîmpului magnetic în funcție de condițiile de timp și de spațiu ale locului sau instalației în care se desfășoară activitatea umană. El oferă, astfel, un criteriu mai concludent decît măsurarea valorii momentane a intensității cîmpului magnetic. Aparatul poate fi realizat și în construcție portabilă, în funcție de necesități.

Șase noi invenții ale doctorului Gr. Osipov-Sinești

În cadrul unei largi conferințe de presă, doctorul Grigore Osipov-Sinești a ținut să prezinte un scurt istoric al metodei sale chirurgicale bazată pe biostimulatori os-minerale, metodă asociată cu modalități de asistență generală, neuro-endocrină, psihiatrică etc. Comunicarea a fost susținută și prin trei filme documentare, consacrate procedurilor folosite în acest scop.

Intrunirea a avut loc în noul sediu al Centrului metodologic de parodontologie, situat în strada 11 iunie 10, clădire cu două nivele dotată cu 4 săli de operație, cu un staționar cu 20 de paturi, cu serviciu de radiologie, laborator de explorări funcționale, laborator de analize. În acest veritabil microspital de stomatologie lucrează patru stomatologi chirurghi, doi medici anesteziști, un medic neurolog și 12 cadre medii sanitare.

Noul centru de parodontologie reprezintă materializarea unui proiect ambițios, durat de-a lungul anilor prin numeroase studii și experimente, un proiect întrupat în primul rînd din osîrdia și visurile doctorului Osipov-Sinești, din dorința sa de a găsi explicație și remediu unei maladii fără leac: parodontopatia.

Într-o încăpere a clădirii, pe suprafața unui panou se află lipite numeroase articole decupate din ziare și reviste, reportaje și relatări de specialitate prin care presa centrală a ținut să semnaleze sau să susțină concepția și metoda terapeutică a doctorului Gr. Osipov-Sinești. În acest semnificativ colț memorialistic, am putut din nou remarca, și nu fără un îndreptățit sentiment de mîndrie și satisfacție, că cele mai multe articole au apărut în „Flacăra“, că, mai mult decît altii, ne-am alăturat modesta noastră contribuție la izbînda unei valoroase metode medicale.

Și tot aici, în incinta Centrului metodologic de parodontologie, în cadrul unei alte conferințe de presă, la care au fost invitați de data aceasta atașați de presă ai ambasadelor din București și corespondenții ai unor publicații de peste hotare, au fost prezentate, în colaborare cu Centrul industrial de medicamente, concepția și metoda originală a doctorului Osipov-Sinești și produsele originale românești Os-minerale și Ossidenta.

Arătînd cu acest prilej că această gravă maladie gingivo-osteo-alveolară, izolată din polimorfismul parodontopatiilor, a fost denumită parodontopatie esențială — medicul Osipov a precizat că ea poate fi tratată operator și vindecată complet în Centrul metodologic din București. Amintind că intervenția este nedureroasă și fără riscuri postoperatorii, vorbitorul a ținut să mai arate că centrul este pregătit să acorde asistență medicală și bolnavilor sosiți de peste hotare și chiar să organizeze cursuri de specializare pentru cei care vor să cunoască în mod nemijlocit metoda biostimulatorilor os-minerale.

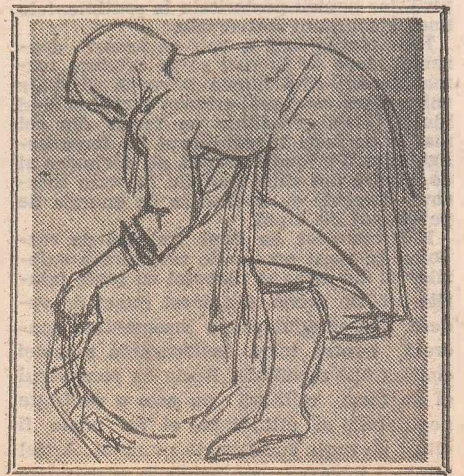
În legătură cu acest lucru, doctorul Osipov ne-a declarat de curînd următoarele:

— Dorința mea este nu numai de a dovedi că la București s-a născut o nouă metodă chirurgicală prin care se rezolvă parodontopatiile, ci și de a face din centrul nostru un așezămînt medical pentru bolnavi sosiți de pe toate meridianele globului. Și fiindcă am din nou ocazia să mă adresez publicului larg prin intermediul „Flăcării“, doresc să reamintesc celor interesați că orice cetățean din Capitală sau din țară se poate prezenta pentru consultații la centrul nostru, fără a avea nevoie de vreo trimitere specială. În prezent cabinetele noastre oferă zilnic consultații pentru circa 60 de persoane și în același interval de timp efectuăm între 3 și 6 operații.

— Sîntem informați că de curînd ați brevetat alte șase noi metode operatorii și de tratament.

— Am brevetat o nouă metodă chirurgicală dar n-as dori să intru în prea multe amănunte de specialitate. Amintesc apoi că folosim de mai multă vreme tratamentul lichenului plan bucal ulceroziv prin cauterizări alternative și succesive cu trei medicamente: violet de gențiană, nitrat de argint și soluție de clorură de zinc în proporție de 20 la sută. Alte patru brevete se referă la apa de gură Ossidenta și pasta de dinți Ossidenta.

LIVIU MAIOR

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Calea Văcărești — la a doua sa tinerețe

Iași, marți 30 mai 1917

Nu de mult, câteva săptămâni în urmă, am avut plăcerea să văd la Petrograd pe prietul Lvov, președintele guvernului provizoriu rusesc. Din cuvintele măsurate ale acestuia om cu figură de apostol care reamintește portretul lui Carlyle, am cules prețioase lămuriri asupra zbuciumărilor create în Rusia de răsturnarea regimului țarist. Două vorbe însă mi-au rămas adânc întipărite în memorie și mă urmăresc și astăzi din interesanta conversație cu distingul om de stat.

Vorbind de agitația continuă care stăpânește Petrogradul și arătându-i puternica impresie ce produce asupra noastră, a străinilor, aspectul actual al acestui oraș cu străzile lui transformate în foruri, unde nenumărate grupuri de cetățeni de toate clasele, ca niște peripatetici ai Atenei de demult, discută în fiecare ceas formulele unei așezări la viață nouă, — prietul Lvov, căutând cuvântul o clipă, în ochi cu acea strălucire particulară a sufletului slav, mi-a răspuns pe gânduri:

— Oui, ils cherchent la vérité.
Această definiție laconică este sinteza adevărată a psihologiei rusești în împrejurările de astăzi. Imensul popor, scăpat din obezile unui regim politic strins legat de istoria lui seculară, în prima perioadă a libertății caută adevărul. Îl caută stăruitor în toate ramurile de gândire și de viață, îl caută în forma de stat, în ordinea socială, în sferele abstracțiunii, și-l caută îndeosebi cu acea tenacitate implacabilă și cu inclinațiile mistice proprii structurii lui sufletești. O atmosferă necunoscută încă s-a creat aici pe ruinele marilor prăbușiri, o lume morală nouă cu adâncimi pe care sufletul modern abea le poate cunoaște, lume ce-ți aminteste prefacerile religioase din istorie: — goana după adevăr.

Rusia de astăzi e un vast atelier al conștiinței omenești. Un neam de o sută optzeci de milioane, pe o întindere nesfârșită, frământă toate valorile de cugetare ale umanității. Petrogradul e centrul acestui laborator uriaș; din el se ramifică fluidul nervos care se răspândește în depărtări. O plimbare pe Nevski-Prospekt îți oglindește din primele momente situația. Bulevardul înfățișează o serie necurmată de adunări, în care oameni bine îmbrăcați amestecați cu uvrieri, soldați ori studenți, se agită în lungi discuții contradictorii. Subiecte varii sînt tratate, argumente savante se amestecă cu observațiile bunului simț al oamenilor din popor, mulțimea ascultă, gîndește, întreabă și caută să se convingă. Ar trebui un registru formidabil ca să înscrie nenumăratele probleme de politică internă și externă, diferitele proiecte de reformă socială și economică care ies la suprafață și cer consacarea opiniei publice. În același timp în intruniri populare, în ziare, cărți și broșuri, sufletul uriașului dezlanțuit cere cuvînt și se zbate înainte: — caută adevărul...

Un cîmp de observație cum n-a mai fost în istorie s-a deschis astăzi în Rusia și în capitala ei la Petrograd. Omenirea trebuie să-i fie profund recunoscătoare acestui popor care pe socoteala lui face o experiență cu învățăminte pentru toți. Principii de viață încheiate de atîția gînditori aici iau pentru întia dată contactul cu realitatea, aici se plătetește marelui tribut al experienței și de aici va avea să-și tragă pe seama lui fiecare neam în parte îndrumările necesare. Sub acest raport Petrogradul revoluționar cu atmosfera lui de incontestabil idealism poate conta pentru prezent la interesul palpabil al tuturor minților care urmăresc progresul omenirii, iar pentru posteritate la sentimentele unei gratitudini universale.

Întimplarea însă a voit ca această deosebită stare de lucruri să se producă tocmai acum cînd lumea întreagă se zbate sub povara celui mai crîncen război și cînd însăși Rusia constituie un factor din cei mai importanți în echilibrul de forțe beligerante. Perioada actuală de dărmare și de clădire din sinul fostului imperiu moscovit coincide cu cheltuiala de energie de pe cîmpul de luptă.

E firesc deci, ca după trei ani de războie, în acest proces de revizuire a valorilor să fie atras și războiul cu toate laturile lui. De aceea, din acest punct de vedere, Petrogradul are o însemnătate concretă pentru toate desfășurările actualei conflagrații mondiale. Rusia cu rezervorul ei de forță militară nu este o cantitate neglijabilă și atitudinea ei nu poate fi cituși de puțin indiferentă nimănui. Astfel lumea întreagă cu privirile suspendate

Revenit la Iași, după întia vizită în Rusia revoluționară, Octavian Goga publică în ziarul „Romania” o serie întreagă de impresii din interesanta-i călătorie. Astfel de mărturisiri, ca cele ale lui Goga despre începuturile revoluției în țara vecină și alături, sînt extrem de puține. Martor ocular la scene politice grandioase, sensibilitatea marelui poet a fost profund marcată, inspirindu-l entuziaste constatări și profetice judecăți de valoare. Tribun transilvănean al luptei pentru desăvîrșirea unității naționale a poporului român, Goga a receptat și și-a apropiat cu toată încrederea generoasele idei de independență națională și libertate socială ale popoarelor, reieșite pregnant din teoria și practicile dintru început ale revoluționarilor ruși.

La 30 mai 1917 apare celebrul său articol intitulat cum nu se putea mai bine, Petrogradul revoluționar, în care evocă prezența-i de cu două săptămîni în urmă în mult încercata capitală a Rusiei, prilej cu care emite noi și interesante reflecții despre temerara și salutară experiență a bravului colos de o sută optzeci de milioane de suflete (cum fericit se exprimă marele gazetar român).

Și suita continuă. La 19 iunie scrie un patetic elogiu — Femeia rusă — dedicat revoluționarilor petrogradeni surprinse de Goga în iureșul de pe străzile incandescente de noua istorie ale marelui oraș de pe Neva. Revelațiile tumultuoșului Olt al literelor române, care a fost Octavian Goga — profund cunoscător și iubitor al literaturii lui Gogol, Dostoievski, Tolstoi sau Gorki — sînt uluitoare în ineditul lor vizionar și prin justetea cu care interpretează metamorfoza, prefigurarea Annei Karenina, a Soniei lui Dostoievski, în zecile de mii de revoluționare „cu ochii arzînd pasionați sub basmalele galbene de uvriere” manifestînd pe Nevski-Prospekt. După cum, frumos este și finalul: gîndul inflăcăratului patriot întorcîndu-se acasă, schițează gestul nobil în favoarea stringențelor drepturi politice pentru femeia română!

Vizita în redacția unui mare cotidian rusesc, dimpreună cu alți scriitori și gazetari străini veniți să vadă „imensa regenerare a tuturor Rusilor”, a făcut obiectul unui nou rînd de rememorări, de astă dată despre Scriitorii ruși (din care azi transcriem doar prima parte, rămîind — din cauză de spațiu — ca urmarea să o prezentăm în numărul de săptămîna viitoare al revistei).

STELIAN NEAGOE

Petrogradul revoluționar

asupra operațiilor armate are ochii îndreptați spre Petrograd, dîndu-și silința fiecare popor ca adevărul cauzei lui să fie propagat de la tribuna liberă ridicată de revoluție pentru conștiința rusească.

E natural ca alături de alții, noi mai ales să vedem în capitala Rusiei un punct cardinal al vieții noastre. Istoria României, izolată de Occident prin zidul nemțesc, se joacă astăzi la Petrograd. De aceea din acest oraș, care astăzi se agit sub încrucișarea fatală a aforilor curente de gândire, noi sîntem datori să facem un centru al orientării noastre: — un centru de analiză, un centru de propagandă, un centru de înfrățire cu aspirațiile pentru care am vărsat atîta sînge și-am adăpostit atîtea speranțe.

Luni, 19 iunie

De cîte ori nu s-a întîmplat celor mai mulți dintre noi, pe urma cetirii unui roman ruseesc, să ne alegem cu senzația nelămurită a unei călătorii pe care am făcut-o în vis într-o lume ciudată întretăiată de mister?

Personajele cărților ni se păreau mai mult plămăsiuri fantastice, iar problemele lor accentuate bizare într-o mare simfonie tulbură și necunoscută. Ni se înfățișa o atmosferă morală nouă, cu acte de conștiință zguduitoare, cu zbucium particular în căutarea adevărului și mai ales cu acele friguri și halucinații ale idealului, cu care alte literaturi nu ne-au fost obișnuiți. De aceea eram în cele mai multe cazuri dispuși, ca pe acești eroi să-i scoatem din perspectiva realității și să-i socotim creațiuni imaginare menite să intruzeze formule de gândire abstracte ori curioase inclinări individuale ale autorului. Admiram astfel scrierul unui Gogol, Dostoievski, Tolstoi sau Gorki, nu le precadam însă creditul vieții reale, fiindcă privind împrejur și văzînd viața ce se agit sub ochii noștri, ne dam seama că ea adesea nu certifică zbuciumul de conștiință al oamenilor din cărțile lor.

Intre altele, de pildă, femeia din romanele rusești, cu structura ei sufletească deosebită, a rămas totdeauna o enigmă pentru cititorii din Occident. Nu cunoșteam asemenea femei în alegerea pripită a zilelor noastre. Anna Karenina cu frământarea ei morală, cu risipirea chinuită de toate zilele, cu goana unui vis care se curmă sub roțile trenului. Anna Karenina ni se părea izolată, atînsă de o exotică maladie sufletească. Și mai stranie ne apărea Sonia lui Dostoievski, această fată pierdută care păcătuise din revoltă împotriva societății, pentru ca mai tîrziu să se cufunde în seninătatea apostolică cu care citește puscărișilor siberieni învierea lui Lazăr din biblie. Tot astfel resurecțiunea Maslovei smulsă din noroi și purificată de toate patimile cărnii, — galeria aceasta întreagă de femei cu probleme sufletești, agitate pentru o nouă orînduire omenescă, studente amestecate în conspirații teroriste ori corborite în mijlocul mușicilor ca să-i învețe evanghelia dreptății, toate figurile aceste care aduceau o strălucire neștiută în ochii lor luminați, toate ne apăreau atît de ciudate și atît de departe de preceptele curente ale psihologiei moderne... În fața lor rămîneau pe gînduri, le credeam mai mult eroine de roman decît de realitate și astfel în loc să le urmărim problemele în labirintul misterios al sufletului feminin, noi judecam pe autor și trageam concluzii pe deplin el.

Revoluția rusească care a desvîlțit atîtea taine de pe pămîntul nesfîrșit al fostului imperiu, a așezat în plină lumină și pe femeia romancierilor ruși. Ne-a dat prilejul s-o vedem în cadrul realității și putem spune de la început că literatura marilor scriitori din vecini, oricît de mult a privit în cer cînd și-a creat eroinele, ea s-a plimbat pe pămînt. În fierberea de peste Prut, toate femeile romanelor rusești trăiesc astăzi și au un rol militant. Niciodată nu ni s-a dat să asistăm la un asemenea grandios proces de verificare a unei îndelungi producții literare.

Revoluțiile lui Dostoievski multiplică de zeci de mii de ori manifestează astăzi pe Nevski-Prospekt, ochii le ard pasionați sub basmalele galbene de uvriere și rîndurile lor compacte cîntă Marseillaise-a. Din Siberia la ocnă s-a întors baba Caterina, „bunica revoluției” și după treizeci și cinci de ani de martiriu pămînti de dragul steagului roșu, Petrogradul întreg a așteptat-o în gară și a purtat-o în triumf. Contesa Paniyn a intrat la sub-

secretariatul subzistenței, în vreme ce zia-rele din Apus înregistrează fără nici o ironie că în capitala Rusiei au început să se formeze batalioane de femei care vor merge pe front și că soția ministrului Kerensky se va duce cu ele...

Astfel revoluția rusească împartășește lumea de o revelație neașteptată, luminează o psihologie feminină necunoscută și ridică pentru toți gînditorii o serie de probleme noi. Apare un nou tip de femeie, femeia luptătoare. Această ființă nu mai are nimic comun cu sufletul morbid al semenelor ei produse de morala de ieri a societății moderne. Ea nu e nici obiectul de lux care trebuie distanțat de zgomotul luptei pentru trai, nici spectatoarea pasivă a tuturor frămîntărilor dimprejur. O vedem pe arenă, amestecîndu-se în strigătul vieții, cerîndu-și dreptul la jertfă și aducîndu-și partea ei de zbucium creator în toate ramurile de activitate...

O scară întreagă de prejudecăți sociale dărimă aceste glasuri femeiești care au intervenit în istoria Rusiei. Revoluția din Petrograd este, cum s-a mai spus, un cîmp de experiență pentru un șir întreg de formule de gândire ale umanității. Cine știe, dacă din această operă de distrugere și alcătuire nouă, cine știe dacă nu va rezulta o radicală revizuire a valorilor pe seama tuturor?... În orice caz, problema feminista primește însemnate contribuții de apreciere pe urma mișcărilor din Rusia și deschide perspective noi unui capitol însemnat al vieții noastre...

Poate nu e numai o întimplare că paralel cu aceste agitații din vecini, Camera constituantă a înregistrat deunăzi o adresă prin care mai multe doamne din înalta societate solicită drepturi politice pe seama femeii în orînduirea de stat a României viitoare. Oamenii politici vor legifera timpul său cu toată chibzuința lor, observatorul societății noastre însă se va opri în fața acestui fenomen și va avea prilej de întrebări și de reflecții... El se va întreba, dacă aceste năzuinți sînt oare un import numai al unor idei scoase la suprafață în imediata noastră apropiere, sau sînt o manifestare organică a lumii de aici, prin care se anunță o conștiință femeiască schimbată, urzită în atmosfera tragică a acestor zile?

Să așteptăm deocamdată și să nu facem nici o profeție.

Marți, 27 iunie

(I)

Înainte cu vreo două luni, la Petrograd, într-un cerc internațional de scriitori și gazetari veniți din alte părți să vadă imensa regenerare a tuturor Rusilor, în redacția unui mare ziar, se vorbea cu admirație de rezechiștea cu care s-a executat răsturnarea vechiului regim și nu se prea înțelegea îndeajuns unanimitatea simțirii cu care acest popor nemărginit s-a grupat în jurul steagului roșu.

Atunci, mi-aduc aminte, s-a ridicat din colțul lui unde stătea îngropat între cărți și ziare un bătrîn cu-o lungă barbă albă, cu lumini de oțel în ochi și cu o vioiciune neobișnuită în mișcări. Moșneagul, un cunoscut scriitor rus, a ridicat o călimară de pe masa de redacție și apropiindu-se s-a oprit în fața noastră cu ea, ținînd-o sus în mina dreaptă cu un gest de solemnitate, cum ai întinde un pocal. Ne-a vorbit răspicat și aspru, dînd frazelor franțuzești o notă sentențioasă și lapidară — Domnilor, — începu vigurosul nostru bătrîn — dacă vreți să înțelegeți revoluția noastră, priviți vă rog izvorul ei: călimara scriitorilor ruși. Din ea au pornit ca din cutia Pandorei, zi cu zi, valorile care au ridicat viitorul unei țări. Artiștii și gazetarii au făcut zeci de ani apostolatul printre noi, au semănat în sufletul rusec dragostea și ură, au primenit gîndirea și-au îndeplinit opera morală a răzbu-nării. Noi am fost iconoclaști, noi am sfărîmat idoli vechi, ca să pregătăm biruința unui ideal. Am văzut valorile unice prin prisma suferinței mușicilor, ne-am muiat viața în durerile umanității și ne-am otrăvit mîntea cu ele. Am stat la masa de scris ca la o tribună de propagandă, unii au murit în Siberia, alții au fărîmit teorii de salvare a omului în exil pe malul lacului Geneva ori în mansardele de la Paris și iată-ne, în sfîrșit, o seamă de privilegiați ai sorții care am ajuns să vedem și carul de triumf. Fiți încredințați însă că revoluția de la Petrograd nu s-ar fi născut, sau ar fi fost închisă în aceeași zi la Petro-Pavlovsk dacă n-avea de la început în arsenalul ei arma aceasta teribilă: călimara noastră...

Calea Văcărești pleacă din chiar inima Capitalei și se rupește discret pînă la începutul cartierului Bercești. Vechi vad comercial, Calea Văcărești și-a păstrat, în timp, personalitatea. Case de diferite mărimi, de diferite culori și altă arhitectură ascund tainic cite o poveste. Povești de sfîrșit sau de început de veac. Dar, în ultima vreme, de citeva luni, această bunică a Bucureștiului a întinerit, căpătînd alte dimensiuni în spațiu și în timp. Nepoții celor care au modelat Calea Văcărești i-au redat tinerețea. De citeva luni, meșteri pricepuți, calfe și zidari, au început să brodeze vechea arhitectură, multă pierdută în timp, înlăturînd cu mîglă praful anilor. Pînă și cei care trec zilnic pe aici se opresc, vrînd, nevrînd, fascinați, în fața multor case. Ele par aduse din ilustrate. Fiecare casă pare un muzeu. În lumina dulce colorată a toamnei multe din casele de pe Calea Văcărești se aseamănă cu decoruri de teatru. Să vedem cine sînt cei care, cu măiestrie, au reușit să redea Căii Văcărești a doua sa tinerețe, cea mai deplină.

Anul trecut, prin luna martie, își aminteste Nicolae Floaie, directorul I.C.R.A.L.-ului Vitan, prin grija Consiliului Popular al Municipiului București, s-a înființat șantierul de restaurări, singurul de acest gen din Capitală, începutul a fost greu și anevoios. Trebuiau utilaje speciale, o documentație exactă legată de fiecare imobil și, în primul rînd, oameni, meseriași pricepuți în tainele restaurării. Fiindcă a restaura o clădire este asemănător cu a restaura un tablou. În acest caz apare și a treia dimensiune: spațiul. Așa că oamenii recrutați pentru noul șantier, pe lângă faptul că trebuiau să fie foarte buni constructori, trebuiau să mai îndeplinească încă și alte foarte multe condiții, printre care și aceea de artiști. Artiștii în restaurarea elementelor vechi de arhitectură. Prima clădire care a fost întinerită de noul șantier a fost Muzeul de istorie al municipiului București. A fost o reușită. Și cum pofta vine mîncînd, au urmat și alte clădiri. Turnu Bărăției, casa lui Brincoveanu, zeci de case de pe Calea Văcărești și chiar fosta casă a scriitorilor de pe șoseaua Kiseleff. Cînd se vor termina toate acestea va începe un studiu de restaurare și conservare a multor clădiri de pe Calea Ducești. Intre timp, șantierul a căpătat noi dimensiuni. Au fost angajați zidari de înaltă calificare, modelatori, ipsosari și tinichigii. Oamenii care pe lângă uneltele de zi cu zi mai lucrează și cu „acul”. Așa se spune. Fiindcă, de cele mai multe ori, a restaura o clădire este mult mai greu decît a o construi. Așa sînd lucrurile, munca constructorilor restauratori poate oricînd fi comparată cu a broda și a țese pinze de păianjen. Ca material folosit? Elemente obișnuite, tradiționale: nisip și var. În momentul de față, șantierul numără cam 320 de meseriași. Și fiindcă multe din delicatele operații sînt pe cale de dispariție, pe lângă șantierul în largul sens al cuvîntului s-a format și o adevărată școală. Cei mai în vîrstă transmiț din secretul meseriei generației mai tinere. Dar să revenim la Calea Văcărești. Șeful șantierului, inginerul Viorel Popa, ne spune lucruri pe cit de frumoase pe atît de interesante, pe care le-am notat și pe care încercăm să le redăm pe scurt. „Bucureștiul nu se poate lipsi de multe clădiri vechi care poartă amprenta talentului înaintașilor. Personalitatea noii Capitale se modelează și se formează pe elemente ce au rezistat veacurilor. Aceste clădiri au declanșat dezvoltarea arhitecturii moderne. Cu alte cuvinte, nu putem uita bunicii și străbunicii nici măcar în construcții. Văcăreștiul a fost și este, în continuare, o importantă arteră. De asemenea reprezintă un important vad comercial. Arhitectura clădirilor este o combinație de stiluri europene trecute prin filtrul gustului meseriașilor români, începînd cu tribunalul de la Sfînta Vineri și terminînd cu mănăstirea Văcărești, important punct de arhitectură, de cultură și civilizație românească de la sfîrșitul secolului. Pe tot acest traseu s-au renovat zeci și zeci de imobile. La ora actuală se lucrează intens la planurile de sistematizare a viitoarei zone. Punerea în relief și în valoare a multor clădiri de pe Calea Văcărești duce la includerea lor în noile ansamble”. Constructorii întîmpină și greutăți, din partea celor care ar trebui să înțeleagă și să respecte efortul deus de ei. Este vorba de cei care exploatează clădirile. Întreprinderile comerciale din zonă refuză să-și confecționeze firmele magazinelor în stilul clădirilor. Acest fapt duce la un dezacord. De asemenea peste vopseaua de epocă se dă cu uleiuri, în multe locuri zidurile se sparg din nou pentru introducerea a tot felul de conducte și țevi. În viitorul cel mai apropiat, se pare că această zonă va constitui un important nucleu al comerțului și al turismului modern, bazat tocmai pe fondul existent. Tot constructorii speră ca imobilele să fie renovate și în interior, mobilate în stilul epocilor respective. Să fie, cu alte cuvinte, un imens muzeu în aer liber. Tot constructorii avansează și ideea ca pe Calea Văcărești să apară din nou tramvaiele cu cai. Acest lucru ar da o notă de pitoresc, o amprentă de început de veac. Pitroul, care intersectează Calea Văcărești lîngă uzinele „Timpuri Noi”, ne reduce în actualitate, dar tramvaiele cu cai ar da, nu-i așa, un aer de inconfundabil pitoresc.

Specialiștii, fără discuție, își vor spune cuvîntul.

SORIN POSTOLACHE

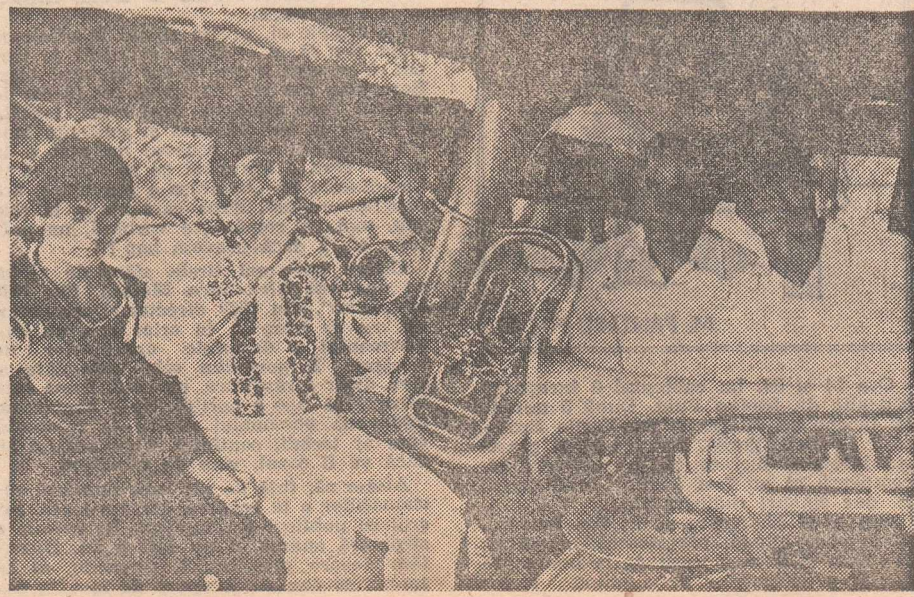

Nu departe de Putna e Bilca. Iar Putna, o știm atât de bine, e lângă inima românului, în locul unde totul e vibrație, semetie și alea. Bilca, vatră și ea a nașterii de neam, stînd blajin pe celălalt mal — față cu Vicovu de Jos — al apei Sucevei, la clesărele căreia vine, o dată în an, în miezul lui august, toată suflarea Moldovei de Sus, toată omenirea aceea frumoasă și candidă a Bucovinei și popor de pretutindeni, cu mașini, călare pe cai, cu bicicletele, cu carul cu boi, cu piciorul, pornind kilometrii drumului cu o noapte înainte ca să-și mai mîngie, la sunetul clopotelor ce-i cîntă-n slavă numele lui Ștefan Vodă, simțirea și cugetul.

La Bilca, așadar, ca în toate satele nordului în zilele potrivite, hora s-a deschis la ceasurile două ale amiezii, la strigarea fanfarei lui Panfil Cimpan, cățărata cu scara pe niște scinduri înalte ca să cheme suflarea omenească din Horodnic și Gălănești, din Frătăuții Vechi și Noi, din cele două Vicovuri, din dusul și venitul tuturor piraielelor ce se adună pe acolo. Jocul l-au deschis o copilă subțire, pe nume Coroamă Anuca, și flacăra ei lângă un plutonier de miliție și o tinără cu care acesta s-a înțeles repede la dans ca apoi, pînă spre noapte, să intre în hore sute de oameni. Tăpșanul horelor e la capătul din vale al așezării, sub salcimi și sub miros de prunduri, iarba poienii e deasă, moale și curată, precum gazonul templelor tenisului, hora se desparte de un tîrg și de un bilci și-i aproape străjuită în cuminența începutului ei de-un gard din scinduri de brad cu esențele și rășinile mustind din tăietură. Bătrînii și bătrînele se trag pe margini, să aibă de unde-și bucura privirea, tinerimea ține centrul și strivește la joc iarba. Portul de sărbătoare ar umple și ar face repede faima oricărui mare muzeu. Cămăși de in, a căror floare și broderie au prețul unui an întreg de iscusințe și știința tainică a sumedeniei de veacuri, bundițe de blană de miel cu garnitură din haina unor sălbăticiuni — vervețe, jderi, dihori — fuste grele de atîta podoabă și cusătură. Fetele și băieții au o înfiorare în mers și în ochi pe care noi, cei al multelor orașe, parcă am cam risipit-o pe lucruri mărunte și parcă pentru totdeauna.

Trompetele, tobele, clarinetele și ifoarele fanfarei fac aerul să tremure, muzica are în voiașia ei și triumf și melancolie, în asfințit se simte o boare de piele tinără încinsă de soare și pară sufletească, berea curge vraiste la butoaie și toate par să fie ca-n slova unui Coșbuc, ca în imaginea aceea ce o purtăm zilei de horă în sat și satului dintotdeauna, cu țărani cum de fapt sînt și nu mai sînt, cu bătrîni ce nu mai sînt nici ei ca odinioară, fiindcă vremea trece și lumile se amestecă, fiindcă acum se țese mai des cămașa pe pînză de plastic, care în cîțiva ani e veche și se sparge ca sticla, fiindcă de pe cartioanele discurilor unor vedete ale muzicii populare prostul-gust al unor înflorituri trece mult prea repede în folclor și umple Bucovina de urit, fiindcă — în sfîrșit — horele trebuie „organizate” ca să se aleagă cu bani fel de fel de persoane de ordine și să-și vîndă aici marfa proastă de hoți neprînși niște negustori ochioși și smolți.

TUDOR OCTAVIAN ■
Fotografiile autorului

Raid de urgență prin policlinici

Au, doctore, mă doare!

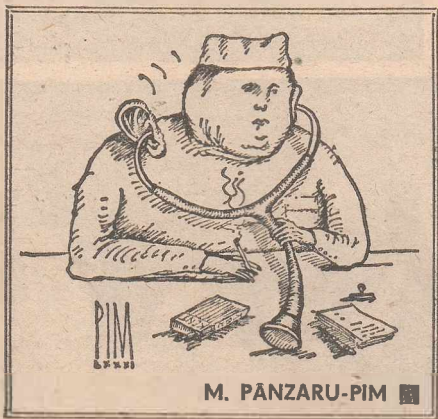
■ Problemele bolnavilor sint problemele medicilor, problemele medicilor sint tot ale medicilor ■ Din cauze obiective și, mai ales, subiective, calitatea actului medical e uneori în suferință ■ Dezorganizarea poate degenera în birocrație, birocrația în justificări, durerea însă rămâne durere ■ Condițiile grele nu sint o raritate și le supunem atenției forurilor de resort. Unii însă profită de aceste deficiențe și-și fac din ele o „plapumă” ■ Îmbătrinesc doctorii.

Mai mult de o oră, trei cabinete n-au dat consultații!

La Policlinica Spitalului clinic central de copii „Grigore Alexandrescu” din București, cele patru cabinete de chirurgie și ortopedie lucrează în două ture: 7.30-13.30 și 13.30-19.30. Media pe schimb și pe cabinet este de 50-80 de cazuri, dublă față de norma obișnuită a unui medic de policlinică. În aceste condiții grele de muncă, medicii de aici trebuie să fie operativi, bine pregătiți și punctuali. La policlinică sint îndrumate cazurile mai deosebite din toată țara, numeroase din păcate, deoarece copiii se accidentează mai cu ușurință. Sălile de așteptare sint totdeauna pline și tot în plin lucrează medicii care consultă.

Joi, 1 octombrie, ora 13 și 10 minute. Se face curățenie. Pentru cîteva minute pacienții însoțiți de părinți sint rugați să stea pe coridoare. Din cele 4 cabinete, doar la cel cu numărul 4 dă consultații dr. Ion Biscă, din tura de dimineață. Ceilalți au plecat. Sălile de așteptare, neîncăpătoare de obicei, au început să se umple. Ici, colo mai plinge cite un copil. Taci cu mama! Taci cu tata! E greu să distragi atenția unui copil, să-l faci măcar pentru cîteva minute să uite că este la spital. La alte policlinici pentru copii am văzut pe pereți desene cu personaje din lumea basmelor sau a poveștilor. Aici, pe pereții cenuși este un mic afiș, lipit strîmb, cu indennul: Stirpiți muștele! Ora 13 și 45. La cabinetul 4, dr. Nicolae Teodorescu îl schimbă pe colegul său din tura de dimineață. La celelalte încă n-a venit nimeni. Din cînd în cînd urcă cele două-trei etaje ale policlinicii o mamă cu copilul în brațe. Nu totdeauna tații sint acasă cînd ai nevoie de ei. Liftul este prea mic să poți transporta cu el un copil care are un picior în ghips. În așteptarea medicilor, cîteva părinți își povestesc unii altora filmele accidentărilor și-și manifestă mulțumirea că n-a fost mai rău. Mai sint 5 minute pînă la ora 14. Dr. Pompiliu Parotă, șeful policlinicii, a lucrat de dimineață. La ora 13, a plecat la ședința COM. Asistenta șefă, Maria Duminiță, întocmește într-o cămăruță niște grafice. „N-au venit la program? Ce ghinion! Tocmai astăzi să se întimplă! De obicei vin sau trimit înlocuitorii. Parcă am citit în „Informația” despre un Congres al ortopedilor, precis sint acolo sau în sala de operație”. Doamna Mia, așa se recomandă, dă citeva telefoane. La interiorul 166 este găsit dr. Parotă. Acolo se ține COM-ul. „E un tovarăș de la „Flacăra” care vrea să vadă doctorii în cabinete și eu ce să-i arăt?! Cine e în echipa de gardă? Și peăștia unde-i găsesc?” Dr. Ion Ionescu se pare că e la congres. De asemenea, dr. Vasile Braha. Dr. Ștefan Puiu operează în spital.

Ora 14 și un sfert. Dr. Marius Constantinescu, din echipa de gardă a spitalului, seosește la cabinetul 1 pentru a-l înlocui pe dr. Ion Ionescu. Va ține locul și doctorului Vasile Braha de la cabinetul 2. Incepe să consulte.

M. PĂNZARU-PIM

Ora 14 și 30. La cabinetul 3 începe să consulte dr. Ștefan Puiu. După 5 minute își începe activitatea și dr. Vasile Braha, sosit în mare grabă. Radiologul și gipsarul încep să lucreze din plin. Drept recompensă că au fost cumînți, unii copii își duc singuri radiografiile.

Ora 14 și 45. Apare și dr. Ion Ionescu. Cu o voce blîndă, părintească, ceartă pe asistenta șefă că a lipsit de la iminarea festivă a carnetelor de sindicat. Noroc

că n-a fost anunțată. Altfel n-am fi găsit chiar pe nimeni care să dea acele telefoane care să grăbească puțin sosirea medicilor. Dr. Marius Constantinescu se reîntoarce la spital unde este de gardă. Dr. Ion Ionescu ne explică ce se întimplă cînd mai multe sarcini dau năvală în același timp asupra unui om, acel om fiind chiar dînsul.

Ne strecurăm printre părinții cu copii în brațe care nu au mai găsit loc pe scaune. Un băiețel vrea pipi. Coborim scara în spirală care are un pas nefiresc. Tot la a treia treaptă își vine să calci în gol. La intrare a oprit o salvare din Telemann.

Indiferent de cauzele întîrzierii medicilor de la program, înclinăm să credem că au fost obiective, trei cabinete din patru au stat goale între o oră și două ore într-o policlinică în care majoritatea cazurilor erau urgențe. Știm că medicii sint uneori nevoiți să se împartă între spital și policlinică. Mai știm că foarte mulți medici sint solicitați peste orele de program, însă un program anunțat trebuie respectat mai ales cînd e vorba de copii bolnavi. În așteptarea unui local nou, mai funcțional decît acesta, mai comod atît pentru medici cît și pentru pacienți, ceva tot se poate face. Consultațiile se dau la etajele doi și trei, iar la etajul întii sint birouri: contabilitate, cărți de muncă etc. N-ar putea să fie cabinete la etajul I și birourile la III? E mai ușor să duci un copil în brațe pînă la etajul I, iar dacă copiii sint nevoiți să aștepte, uneori din vina noastră, să le facem așteptarea mai suportabilă. E suficient, oare, să punem pe pereți cîteva ilustrate, iar în sălile de așteptare cîteva scaune în plus și poate cîteva scaunele pentru cei mici.

OPREA GEORGESCU

Ce suze există pentru lipsa de politețe?

După-amiază, pe la ora 14.40, Floarea Neagu din comuna Bercești, județul Giurgiu, își plimbă neacuzat pe holurile Policlinicii „Vitan”, făcînd drumuri între cabinetele de oftalmologie și ghișeele de informații. Pentru primul n-a luat bon, pentru că așa i s-a spus, „pentru concediu medical nu e nevoie”, acum însă nu e primită și femeia, cu timiditatea celui de la țară umblind prin Capitală, motolește o hîrtie de ieșire din spital și nu mai înțelege nimic. Jos, adică la informații, i se explică, pe un ton mai degrabă agasat, că nu mai sint bonuri decît pentru interne și dermatologie, dar treaba asta n-o încălzește deloc pe Floarea Neagu. Ea tot speră la un dram de înțelegere, abia a ieșit din spital și nu poate bate, toată ziua, bună ziua, drumul din Bercești în Vitan, dar refuzul pe care-l primește la informații e net și tipat. De ce țipați? Pentru că aici, între cetățean și femeia pusă se rezolve și să îndrume, ultima fără ecuson la ora vizitei noastre, există un geom pus parcă special pentru a face imposibil orice dialog de la om la om. Prin el, i se mai oferă femeii o soluție. „dă matale un telefon și te programăm”, dar femeia se miră, „de unde, tovarășă, telefon?!”, se miră și urcă, apoi coboară și iar urcă, de parc-ar fi citit foarte promptă gazetă din hol ce invită la drumetie! Pînă la urmă, firește, se lasă păgubașă.

Pe urmele ei, urcăm și noi la oftalmologie. S-a făcut 14.45, consultațiile ar trebui să înceapă la ora 14, dar doctorul Anca Borcoman n-a sosit. Lumea, cei 15-20 de oameni care așteaptă, nu-i chiar fericită și la fel de fericită pare și asistenta Maria Zamfir (n-are ecuson, nu mai e la modă) cînd o întrebăm ce se întimplă?! Catadiște un „tovarășă e gravidă și are program redus”, după care ne ia la rost sau, mai pe românește vorbind, ne poartăte afară dacă n-avem bon?!

Cîteva zile mai tîrziu stăm de vorbă cu doctorul Alexandru Matasă, din 1966 la „Vitan”, din 1969 director. Descoperim un om de bine și, în orice caz, un experimentat și destoinic organizator de sănătate. Îi povestim cele întimplite și zice, dintr-o răsufare, nu cred. După care acceptă să lase o porțiță. Nu e exclus, nu totdeauna personalul nostru se comportă cum ar trebui, continuă. Vom analiza și, dacă va fi cazul, vom da sancțiuni.

Aflăm că, față de alți ani, numărul reclamațiilor e în scădere dar, nu-i așa, lucrul cu publicul e complicat. Îți trebuie o structură anume și nu toți o au. Discutăm despre programări. Bonurile, ni se spune, se dau cu începere de la 6.30, dar

oamenii s-au învățat (de la cine, cine l-a învățat?) să vină mai devreme, unii chiar de la 5?! S-au pus afișe în acest sens, dar nu toți au înțeles. Ba mai mult, conducerea policlinicii a instalat în hol un magnetofon, invitîndu-i pe cetățeni să nu se inghesuie din zori, nimic! Unii primesc bonuri pentru ora 12, dar ei tot de la 8 se instalează pe săli. E cald, e răcoare, depinde de anotimp.

Trecem mai departe și aflăm că, în medie, se eliberează, zilnic, cite 30-35 de bonuri pentru un serviciu. Foarte multe, încuviințează doctorul Matasă, dar n-avem ce face?! Nu toți bolnavii sint noi, nu pe toți trebuie să-i lei de la zero, pe mulți îi cunoști, oricum însă 30 de consultații, ca să luăm cifra minimă, e mult în 7 ore. Calitatea actului medical e, vrînd, nevrînd, necorespunzătoare.

Vom mai reveni în biroul directorului. Dăm o raită prin localul Policlinicii „Vitan”, clădire nouă, bine întreținută. E curat, mucurile de țigări aruncate pe jos putînd fi lesne numărate. Puse la vedere, cutiile „de opinie a cetățenilor” sugerează o inițiativă la care bănuim că s-a renunțat, majoritatea fiind devalizate. Serviciile unității funcționează normal. Se simte, peste tot, un ochi vigilent. O mină de gospodar. Ne aflăm, înțelegem, într-o adevărată „uzină de sănătate”, în care se muncește cu competență, hărnicie și devotament. Din păcate nu peste tot. La cabinetul de dermatologie, 6 persoane așteaptă sosirea doctorului Marin Vitcu, întîrziat cu 50 de minute?! Asistenta Georgeta Petrache, demolită la vederea legitimației, zice că nu poartă ecuson pentru că abia s-a întors din concediu și mai zice că doctorul trebuie să vină.

N-a venit pînă la 15.10, dar a venit, 3 zile după aceea, la redacție. Ne-a lăsat, s-o spunem din capul locului, o impresie bună. Și-a motivat întîrzierea prin aceea că s-ar fi aflat la farmacie, spre a constata ce medicamente au mai intrat, să nu prescrie fără temel. Pînă să seosească asistenta din concediu, ni s-a plîns, făceam totul singur, căram pansamente și imprumutam seringi. Dacă am întîrziat în ziua aceea (parcă nu întîrziase, așa-i?!), a fost din cauza autobuzului. L-am crezut.

Pe aceeași temă, discuție cu doctorul Matasă. Nu, nu consideră normal ca bolnavii să vină de la 5 dimineața și medicii să întîrzie. Va lua măsurile care se impun. Lipsa de civilizație a cadrelor medii, de la informații, fișier și cabinete, i se pare la fel de gravă. Nu va rămîne impasibil, dar și aici e o problemă. Nu-s suficiente cadre. E adevărat, adăugăm noi, deficietul la nivel de Capitală e de 2183 de cadre medii, azi, cînd se acceptă că 40-50 la sută din procesul de îngrijire a bolnavului e de competența acestora. Ba mai mult, din cele 152 de absolvenți ale Liceului sanitar, anul acesta au intrat în rețea abia 25?!

„Vitanul”, ne mărturisește directorul, nu stă pe roze nici în privința medicilor. Serviciul de oftalmologie are unul singur și acela, cum spuneam, cu program redus. O tură e neacoperită, de unde programări la la longue, pe 2-3 săptămîni?! Cam la fel se prezintă situația și la neurologie. Drept urmare, indicele de aglomerare pe medic e ridicat, în august, de pildă, 62 de consultații pe zi, în medie, la chirurgie, 56 la ortopedie, 42 la neurologie, 36 la O.R.L. și așa mai departe. Doctorii au și ei, lesne de dedus, problemele lor, nu tocmai ușoare. În plus, la nivel de Capitală, procesul de îmbătrînire al rețelei e evident. Din cei 6637 de medici specialiști funcționînd în Capitală (în toate rețelele), 1358 au depășit vîrsta de 55 ani. Chiar doctorul Alexandru Matasă se găsește în prag de pensie.

Să ne întoarcem, pentru o clipă, la Marin Vitcu, la cazul amintit. Dacă dînsul a venit mai tîrziu, în schimb, colegul din tura de dimineață a plecat mai devreme?! Doctorul Valeriu Neagu s-a grăbit, urmind să fie prezent la un congres de specialitate programat la Bacău. Și, în sfîrșit, pe aceeași temă, cu doctorul Matasă: „primese o notă telefonică să trimit, de a doua zi, 5 medici la un congres sau 2, să zicem, la comisariat. De unde să-i iau?!”

Trecem la chirurgie, cabinet în fața căruia se află, numărate, 27 de persoane. E ora 15 fix, toată lumea e cu ochii pe ceas, dar doctorul Emil Mihai nu și-a făcut încă apariția. De fel din Birlad, Maricica Cișjan, în prezent lucrătoare la „7 Noiembrie”, calcă de parc-ar fi o barză, adică într-un picior. La celălalt are un deget infectat, o doare și, în același timp, i-e frică de bisturiu. În interesul ei și, firește, al tovarășilor ei de suferință, ciocnim la ușa cabinetului. Nimic. Repetăm politețea. Nimic. Băgăm capul, dar nu sintem luați în seamă. Asistenta, al cărei nume nu-l vom afla, e cufundată într-o discuție privind cele mai noi tehnici de punere a gogoșarilor. Se deranjează într-un tîrziu și, întepată, ne aduce la cunoștință că „programul începe la 14.30”?! Îi replicăm că pe ușa scrie ora 14, că s-a făcut de 3, dar femeia ridică din umeri. Atîta știe și să n-o învățăm noi?!

Revenim la cabinetul cu pricina în dimineața dialogului cu directorul Matasă. La 7.45 fix, adică la 3 sferturi de la începerea legală a programului, 16 persoane la rînd și nici un doctor?! De data asta, asistenta (nu-i aceeași) pare mai înțelegătoare, dar n-are ecuson. Îl poartă nu fără mindrie, în buzunar și recunoaște

că i s-a rupt. O cheamă Maria Macabaniuc și, jenată, ne informează că „doctorul Radu Popescu mai întîrzie căci a fost de gardă”. La „Colțea”, firește, spital de care ține Policlinica „Vitan”.

Doctorul Matasă zice da, știu. Doctorul Popescu a fost, într-adevăr, de gardă și, după cum cunoașteți, raportul se dă, în spital, după 7. Practic, n-avea cum să fie și aici, și acolo?!

Așadar, încă o situație fără leșire, n-ar părea. Oare? Dacă lucrurile stau așa, și stau, n-avem de ce să punem la îndoaială spusele directorului Matasă, de ce programul nu e decalat cu o oră? De ce nu începe el la 8? Sau, dacă nu se poate și nu se poate, de ce nu li se explică oame-nilor de ce și cit mai au de așteptat? Sigur, unele cauze sint obiective, dar obrăznicia de vechil a cadrelor medii cum poate fi scuzaată? Au uitat ele, tovarășele noastre asistente medicale, să mai vorbească omeneste, cu atît mai omeneste cu cit cei care, în concepția lor, „le deranjează”, sint bolnavi, oameni aflați la necaz?

Am fost invitați, la plecare, să revenim pentru a constata că deficiențele semnalate se vor remedia. Promitem să dăm curs invitației.

OVIDIU IOANIȚOIA

Programul se termină cu ultimul pacient

La Policlinica „Rahova” din sectorul 5 al Capitalei, 1 octombrie este zi de vîrf, mai ales la cabinetul de ginecologie. Pînă la ora 9 și jumătate s-au dat 31 bonuri de consultație. La acestea se adaugă consultațiile pentru acordarea și prelungirea concediilor prenatale și pentru lăuzie. Localul este subdimensionat pentru funcțiunile pe care le îndeplinește. Coridoarele sint mici și, practic, săli de așteptare nu sint. Deocamdată acesta este localul și conducerea policlinicii, împreună cu personalul medical fac eforturi să suplînească o parte din neajunsurile lui.

În timpul documentării aveam să ne convingem că marca policlinicii este solicitudinea. Indiferent de arondarea din care face parte, dacă a venit la tratament aici din vina lui sau a altora, nici un pacient nu este refuzat, reprogramat sau aminat. Bolnavul care trece pragul policlinicii este considerat urgență și tratat ca atare. Abia după ce primește primul ajutor este îndrumat spre policlinica sau spitalul de care aparține. Această atitudine față de bolnav, întîlnită, e drept, în

multe așezămînte sanitare, presupune o permanență a asistenței medicale, muncă și un grad de responsabilitate în plus.

Cu toate acestea numărul celor care așteaptă este încă mare. Problema este în curs de rezolvare. De o lună, prin strădania Comitetului executiv al sectorului, a intrat în funcțiune o stație de microsalvare în cartierul Ferentari, situată din motive lesne de ghicit în chiar centrul sectorului. La etajul microstației funcționează un dispensar care deservește 3 circumscripții. Tot în această zonă este prevăzută să fie construită o nouă policlinică, mai spațioasă și care să reunească în aceeași clădire toate serviciile.

Problema bonurilor de consultație, deseori motiv de discordie între pacienți și policlinică, este după părerea noastră judicios rezolvată. Și dacă de avantajele rezolvării ei nu beneficiază toți pacienții, motivul este că mulți se comportă încă în virtutea unei mai vechi obișnuințe. Pe bonuri, pe lingă numărul de ordine, se trece și ora de consultație. Inghesuiala se datorește și celor care s-au obișnuit să stea în fața ușilor, cit mai aproape de ele, în loc să vină la ora indicată pe bilet. Deși se pot obține telefonic bonuri pentru următoarele două zile, foarte rar pacienții apelează la această modalitate.

La ora la care s-a făcut verificarea bonurilor, mai erau locuri la toate cabinetele. La chirurgie, unde consulta dr. Eugeniu Naghi, directorul policlinicii și director adjunct al Spitalului Brîncovenesc, de care aparține policlinica, nici nu se

dau bonuri. Programul se termină odată cu consultarea ultimului pacient. Să mai spunem că, așa cum e firesc, urgențele sunt rezolvate fără bon, fără rind, singurul criteriu fiind rapiditatea cu care trebuie făcută intervenția.

Eram tocmai pe punctul de a ne termina documentarea cind în fața ghișeului de informații am văzut o femeie izbucnind în plins. Operată pe 9 septembrie, Niculina Opran avea nevoie de prelungirea concediului medical. În loc să-i facă bilet de trimitere la Policlinica I.T.B., Dispensarul 8 I.T.B. a îndrumat-o la Brincovenes. De acolo la Policlinica „Rahova”. Un suferind pus pe drumuri din neglijența cuiva. La „Rahova”, Niculina Opran a fost consultată, dar asta nu a ajutat-o prea mult, în sensul că n-a scutit-o de drumuri inutile. Concediu medical nu îi poate acorda decât policlinica de întreprindere sau, în lipsa specializării, policlinica cu care există o convenție în acest sens. În cazul nostru Policlinica „Vitan”. De aici drumuri inutile, aglomerare fără rost a unor cabinete, dublarea activității unor medici. O simplă neglijență a unui cadru medical de la Dispensarul 8 I.T.B., pentru care probabil n-o să fie niciodată sancționat, pune pe drumuri un bolnav.

Sperăm să se fi înțeles că cei de la Policlinica „Rahova” nu au nici o vină pentru situația în care s-a găsit în ziua aceea Niculina Opran.

PETRE ALEXE

Medicii și bolnavii, „tabere” diferite?

Dispensarul policlinic Chimie-Colțea este un dispensar de întreprindere. Toți cei aproape 83.000 de pacienți sau de virtuali pacienți sunt oameni ai muncii. Problema incapacității temporare de muncă, concediu medical cu alte cuvinte, este într-o asemenea policlinică cea mai importantă. De rezolvarea ei, corectă și rapidă, depinde în mare măsură și aglo-

merarea din fața cabinetelor și nemulțumirile pe care le au atât medicii cit și pacienții. Iată câteva dintre părerile și propunerile unor cadre medicale care, zi de zi, au de rezolvat numeroase cazuri.

Dr. Constantin Velisaratu, directorul dispensarului: „Problema incapacității temporare de muncă este, după părerea mea, încă nerezolvată. Reglementarea ei se face după legea 3, or, în jurul acestei legi, în 3 ani de la apariția ei au apărut foarte multe circulare neclare ca exprimare în care condiționalul „dacă” apare prea des. De aici echivocuri și divergențe. Multe din situațiile nefirești au fost rezolvate prin derogări ale Ministerului Sănătății. Unele din ele telefonice, neurmate de ceva scris. În loc să devenim prietenii bolnavului, așa cum este firesc, creăm uneori impresia că sîntem antagoniști, că facem parte din „tabere” diferite. Toți cetățenii, atât cadrele sanitare cit și pacienții sînt obligați să cunoască legea, însă e foarte greu, dacă nu chiar imposibil să cunoști legea 3 cu toate instrucțiunile și circularele de care a fost urmată. În paralel cu legea 3, este încă în vigoare H.C.M. 880/57, care n-a suferit modificările necesare odată cu apariția legii. Mulți cetățeni, de a căror boală nu se îndoiește nimeni, din cauza unor greșeli de interpretare sînt puși în situația de a nu li se putea onora concediu medical. Și chiar dacă pînă la urmă oamenii își primesc banii la care au dreptul, acest fapt se produce după drumuri inutile, care stîrnesc nedumeriri și nemulțumiri. Legea prevede că orice spital are voie să interneze urgențe. La ieșirea din spital pacientul primește o adeverință de asistență pe perioada cit a fost internat. În 24 de ore de la externare trebuie să se prezinte cu ea la policlinica de care aparține prin serviciu pentru a-i fi transformată în concediu medical. Sînt cazuri cind bolnavul primește după o operație, de la un spital care nu are dreptul s-o facă, concediu medical 7 zile și vine foarte liniștit la noi. Legea interzice orice concediu retroactiv. Deci discuții, uneori pe ton mai ridicat, nemulțumiri și animozități, deloc favorabile unui contact normal între medic și pacientul său. Asta în cazul unor urgențe. Dacă este vorba de o boală cronică, nici zilele de internare nu i se pot transforma în concediu medical. Chiar dacă legea ar fi cunoscută și de cadrele sanitare și de pacienți tot ar lua naștere suprapunerii nedorite: adeverință de asistență — certificat medical; bolnavi văzuți de doi sau mai mulți medici în loc de unul, drumuri de două ori mai lungi. Legea mai prevede că

după trei zile acordate de dispensarul teritorial, în eventualitatea necesității continuării tratamentului, obligativitatea internării. De ce să aglomerăm inutil spitalele pentru o viroză care se tratează în 5-6 zile și care poate fi rezolvată foarte bine ambulatoriu? Cît despre propunerii, ele derivă automat din înlăturarea echivocurilor pe care le generează legea 3, în vigoare în paralel cu un H.C.M. neactualizat”.

Dr. Silvia Tegăneanu, specialistă în probleme de medicina muncii: „Într-o policlinică industrială ca a noastră, pe lângă consultațiile pasive — venirea pacientului la policlinică — au loc și consultații active, ceea ce presupune deplasarea medicului la locul de muncă al bolnavului. În profilul nostru mai intră și consultații profilactice, investigații complexe, urmate de examene toxico-biologice de laborator. Sînt cîteva activități care presupun un mare volum de muncă. Cu toate acestea, policlinicile industriale nu sînt dotate altfel decît policlinicile teritoriale, în profilul cărora nu intră astfel de activități. Și normarea personalului este aceeași. Credem că ar fi necesare normări diversificate, funcție de ponderea oamenilor muncii încadrați în unități economice socialiste. Problema recuperării bolnavilor activi este mult mai complexă. Cred că pentru o asistență medicală mai operativă, de mai bună calitate trebuie înlăturate dublarea unor activități ale medicilor și, implicit, scurțarea drumurilor făcute de pacienți în căutarea medicilor de care au nevoie. Legea a dorit să ajute, este făcută în spiritul generos al griii partidului nostru față de sănătatea oamenilor. Din dorința de a stăvili acțiunile unor „bolnavi inchipuiți”, care vor să profite de avantajele pe care le oferă statul oamenilor în suferință, legea, incorect interpretată, a făcut să sufere și să aibă neplăceri și bolnavii adevărați. Din experiența noastră, am constatat că „profitorii” fac reclamații și își revendică „drepturile” cu glas mai ridicat decît ceilalți. Și pînă la urmă nu este exclus să aibă cîștig de cauză. Credem că în curînd, ca urmare a numeroase propuneri, prevederile legii și ale H.C.M.-ului care au creat echivocuri și nemulțumiri justificate, atît medicilor cit și pacienților, vor fi înlăturate printr-o legislație unitară, care va ține seamă de experiența de pînă acum”.

G. OPREA

În loc de concluzii

Acestea ar fi datele raidului nostru. Lucrurile stau, în general, bine și e normal să fie așa. În România socialistă, se știe, omul reprezintă bunul cel mai de preț, sănătatea lui acordîndu-i-se maximum de atenție și, concret, importante fonduri. Asistența medicală fiind gratuită, se mai întîmplă însă ca unii să abuzeze de acest drept, făcîndu-și un prost obicei, insuficient combătut, din a înlocui zilele de lucru cu cele de concediu, luînd cu asalt felurile serviciilor ale policlinicilor în speranța că vor obține „înțelegerea” necesară. Din păcate, uneori demersurile lor dau rezultate.

Mai sînt însă și alte probleme. Cadrele medii, indeobște cele de la ghișee (informații, programări etc.), se răfoiesc la oameni, le vorbesc de sus și arogant. Ele uită, sau se fac că uită, că bolnavii se adresează policlinicilor nu ca să cumpere o legătură de mărar și nici 3 metri de stofă, ci ca să-și caute de sănătate. O astfel de atitudine trebuie să dea de gîndit, și mai mult, torurilor responsabile. Ea trebuie curmată, tăiată din rădăcini, iar o asemenea cotitură, căci despre asta e vorba, nu poate fi realizată decît prin măsuri drastice, exemplare.

Firește, greuții mai sînt, dar unde nu sînt? Cei mai mulți medici le înving, făcîndu-și o pasiune și competență datorită, cîștigîndu-și dreptul la stimă și respect. Alții însă bat monedă tocmai pe aceste deficiențe și-și confecționează din ele o „plapumă”, căutînd și, cel mai adesea, aflînd justificări. Dificultăți au toți medicii și unele din ele (problema gîrzilor, neplata acestora după primirea a 3 retribuții anuale, lipsa de personal mediu etc.) sînt, fără îndoială, întemeiate. Numai că, paradoxal, cei care se vaită și arată cu degetul la alții sînt cei găsiți în culpă. Ceilalți, marea majoritate, își văd de treabă, corecți, modești, harnici, punctuali, ei nu se plîng și nu dau vina pe nimeni, acordă consultații pînă la limita rezistenței și sînt mindri de meseria lor, de memoria lor. Citeodată, calitatea actului medical e în suferință, ne-am lămurit. Mai ales din cauze subiective, întîrzierile de la program nepuțin fi, sub nici o formă, seuzate. Dar și din cauze obiective. Pe ansamblul Capitalei, numărul specialiștilor e (am arătat) insuficient și, încă mai grav, rețeaua e amenințată cu îmbătrînirea. La endocrinologie, de pildă, 22 din cei 59 de specialiști aflați în perimetrul municipiului (în toate rețelele, direcție sanitară, învățămînt etc.) au peste 55 de ani. La radiologie, 133 din 198 au implinit vîrsta de 50 de ani. La fiziologie, 78 din 97 și așa mai departe. Situația însă nu e fără ieșire și sîntem convinși că Direcția sanitară a municipiului, directorul acesteia, omul de idee și acțiune care e doctorul George Iacob, vor găsi cele mai judicioase soluții. Nu vor reuși însă singuri decît în unele probleme. În altele, țînd indeobște de perspectivă, e nevoie ca eforturile să se conjuge, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Învățămîntului, alte foruri cu responsabilități în materie, avînd obligația de a pune umărul.

În acest scop, de a da o mîină de ajutor, am realizat raidul de mai sus.

OVIDIU IOANIȚOIA

OMUL - INTERIOARE DE CONȘTIINȚĂ

O treime dintr-o poveste mai lungă

Era o ființă fericită, zglobie, avea o voce catifelată și melodioasă, înzestrată cu o putere de-a dreptul neobișnuită în lumea de atunci și, desigur, și în lumea de azi: vocea ei, combinată cu puțină maliție, lovea în orice supărare cu niște pumni mici și încăpățînați, repede, vijelios, și înaintea acestei voci orice supărare era din început condamnată să stea cu genunchii pe coji de nucă. Vocea ei, aparent neajutorată, înghesuia orice supărare la colțul ringului, cu o lipsă de milă îngropată indeobște doar în gesturile mercenarilor, care nu cred în ceea ce fac. Dar ea credea în ceea ce săvîrșea. Și, în plus, era o femeie foarte frumoasă, îngrozitor de frumoasă. Cînd o priveam mai lung, era ca și cum mi-ar fi rezeșit chiar Primo Carnera un pumn în plex.

Dar nu a fost nimic între noi. Și acum îmi îngădui să rostesc trei, patru sau cinci cuvinte pentru care bărbaii nutresc un fățarnic dispreț: am iubit-o în taină. În primul rînd, era prea tîrziu s-o iubesc altfel. Apoi, îmi devenise verișoară prin alianță și întîmplător mă numără printre cei ce consideră că există lucruri care se fac și lucruri care nu se fac. Uneori o însoțeam la un strand. Alteori dansam împreună prin reuniunile incropte în anii cînd mulți dintre noi eram încă ferm convinși că de vreme ce dansul există se cuvine să și dansăm. Și, ori de cîte ori mi se oferea prilejul, o conduceam ceremonios la autogara sau la gara din C., cînd

Povești adevărate

pelea la bunici sau la o soră a ei din Sibiu. O singură dată am condus-o direct spre o nenorocire. Prin nenorociri mai trecuse ea, și cînd îi pierise tatăl, în Deltă, nevinovat, și cînd aflase că i s-ar fi sinucis fratele, mai jos, într-o baracă de lângă Poarta Albă, și cînd ea însăși trise după sine destinele acestea, pecetluite într-un dosar, ca o ghiulea stînjîndu-i piciorul, într-un mers spre niciunde. Dar acum se ivise în calea ei o nenorocire.

Pierduse un tren și m-am oferit să opresc pentru ea, la bariera orașului, o mașină de ocazie. Ceea ce s-a petrecut ulterior nici nu mai contează, așa cum nu contează cronica unui meci de fotbal, ci rezultatul lui. Înainte de capătul acelei călătorii, într-un accident de automobil, banal și anost, plagiat după alte și alte accidente de automobil, verișoara mea prin alianță, Rudolfină pe numele ei mic — doamne, de mii de ori îi spusese că nu se poate trăi în lumea asta cu prenumele ei! —, a rămas fără memorie. A invins-o o amnezie totală. După acel accident, a uitat pur și simplu totul, absolut totul, memoria ei era lucie și ternă.

De atunci, ceea ce fusese înfiorare și reticență înaintea unui păcat posibil devenise un joc. Era ca și cum aș fi moștenit un pămînt străin, pe care eram totuși dator să-l ar, să-l însămîntez, să-l plivesc și să-i culeg roadele. Să însămîntez ce și să culeg ce? Prea puține dintre întrebările mele își mai aflau atunci un răspuns. Doream cu ardoare să nu-și imagineze cumva că s-ar fi întîmplat ceva și am înșoțit-o, iar, exclusiv conștiințios de data aceasta, prin ștrandurile unde veselia compensează prostia. Am revăzut împreună zeci de filme dintre filmele văzute de ea înainte de accident, cu prietenii cei căutați prin intinerie minile, umerii, sinii. Și totul degeaba. Rîdea, se întîrta sau lacrima ca și atunci cînd le-ar fi văzut prima dată. Și treptat mi-a intrat în cap ideea stupidă că aș izbuti să-i reamintesc cîte ceva din existența ei anterioară dacă aș întinde o mîină avidă, cu un curaj de adolescent, spre sinii ei fermi.

Din păcate, nu mai eram un adolescent. Și am aminat tentativa pentru a doua zi, cînd am condus-o printr-un vad al Jiului spre o insulă cuprinsă de sălcii, întii cu apa pînă la genunchi, apoi cu apa pînă la brîu, apoi cu apa pînă la umeri, recîștigîndu-ne libertatea de a respira în voie abia pe o plajă semănată cu cioturi și răgălii pietrificate sub trecerea necontenită a apelor. Ne-am trîntit în nisip și i-am șoptit în ureche o galanterie de tot îndoienică, pentru că era într-adevăr neînchipuit de superbă, pentru că simțeam în plex, iar, pumnul necruțător al lui Primo Carnera. Aproape uitasem că mă aflam în preajma unei ființe despuiate total de memorie. Și iar am șoptit o galanterie alături de urechea ei mică și arămie. Și ea a privit jur-împrejurul ei, liniștită, spre nisipul fierbinte, spre cioturile pietrificate, pe șfert sau mai mult îngropate în nisipul fierbinte, spre sălcile argintii în bătaia tăioasă a soarelui. Și mi-a spus: „Vineri...”. Crezînd că este cazul, dincolo de febrilitatea mea înaintea nurilor ei, să fiu un bărbat cu picioarele pe pămînt, i-am răspuns: „Te înșeli... Este joi...”. Dar ea a repetat cu încăpățînarea ei veche: „Vineri... Ai uitat povestea lui Vineri?...”. Și am privit și eu întrigat în jur și abia atunci am înțeles că ajunsesem împreună pe o insulă cu totul și cu totul pustie. Și i-am spus: „Îmi amintesc povestea lui Vineri...”. Și ea mi-a răspuns: „În schimb, eu am uitat-o de tot...”.

MIHAI PELIN

Manole - tatăl și fiul

Manole-tatăl plecase din sat și-și făcuse o casă la marginea orașului. Cu toate că se angajase la combinat, rămăsese tot țăran. De cîte ori completa în fișa autobiografică rubrica „ocupafia” stătea cîteva clipe la îndoială, după care scria apăsător: muncitor.

Cum a fost să se lege întîmplarea, ce l-a determinat s-o facă chiar în ziua aceea și să nu mai amine măcar una, sigur este că Manole-tatăl și-a vîndut vaca în ziua de 27 ianuarie 1952. Și nu o vacă oarecare, ci una care trebuia să fete peste o lună. E drept, luase bani ca și cum vițelul era deja făt. A vîndut vaca unui ceferist care-l semăna intru totul. Și el era țăran, se mutase și el la marginea orașului... Deosebirea dintre ei era că pe cel de al doilea îl chema Petre și avea permise gratuite pe tren. Dar astea nu erau importante. Unul vînduse, iar celălalt cumpărase.

Manole a băut cu vecinul aldămașul, a luat banii, i-a numărat de două ori după care ceferistul a luat vaca de căpăstru și a dus-o în grajdul său, trecînd-o cu grijă peste liniile ferate.

Cînd s-au despărțit, Manole era cu sufletul îndoit: „Ce mi-a venit s-o vînd ?”, iar celălalt părea nerăbdător și grăbit să ajungă cu vaca de partea cealaltă a liniilor.

A doua zi dimineața, banii pe care Manole îi dosise cu grijă în dulap, sub niște fețe de pernă brodate, nu mai erau buni. Nici măcar nu auzise vestea la radio să aibă timp să se reculegă și să se gîndească ce atitudine să adopte.

A trecut liniile spre casa vecinului Petre. Luase și un lanț cu el, atît de sigur era că se va întoarce înapoi cu vaca. „Ce e, vecine?”

Între timp vițelul creștea și pînă la urmă, să scape de gura lui Manole și să încheie disputa, Petre a vîndut la tirgul din Recea și vaca și vițelul. Și-a cumpărat alta, neagră și mică, un soi de prin Banat, care, zicea el: „Mănîncă puțin și dă lapte mult, pe cînd aia de-am cumpărat-o de la Manole mai multă pagubă mi-a adus, Mîncă pînă plesnea și se țîrta puțin în șistar”.

Timpul a trecut. Lumea a uitat de poveste. Pînă și Petre a uitat-o. Numai Manole nu. Amîndoi au îmbătrînit, au chelit cam în același timp și tot în același timp au fost demolați. S-a construit gara nouă și au primit apartament la bloc. Petre nu mai avea vacă de mult. Manole, pentru că ieșise la pensie, își trecea timpul stînd pe șanțuri cu o vacuță pe care a trebuit s-o vîndă.

Cam la un an după ce s-au mutat la bloc, într-o seară, Manole-fiul, care era inginer la combinat, a venit acasă și i-a anunțat pe ai lui că se însoară. „Era și vremea, a spus Manole-tatăl mulțumit, pierdea timpul degeaba și se alegea praful de toată lefoara ta”. Peste cîteva momente, cînd a aflat că viitoarea noră era chiar fata lui Petre, Manole a strîns din fălci și s-a îndreptat drept spre cămară unde mai avea o sticlă de rachiu, din cel pe care mai apucase să-l facă dincolo, în casă. „Cum poți să ne faci una ca asta? Ai uitat povestea cu vaca?” „Ce vacă, tată?” Pe vremea aceea băiatul avea trei ani. Mamei îi plăcea fata. Era înaltă, sănătoasă, roșie în obraz și cuminte. „Manole, uită și tu. Să nu ne punem în calea lor. Cine mai are acum vacă? Ne ride lumea dacă aude”. „Cum să uit ce mi-a făcut Petre?” „Acum toți sîntem egali. Cumpărăm din piață totul, iar tu ai pensie mai mare decît Petre”. „Am, că am vechime”. „Și afară de asta, crezi că băiatul ne-ar asculta? E inginer, iar fata e cuminte și sănătoasă. Și mai gîndește-te, tu ești socru mare iar el e socru mic. Nu?”. Întînsă lîngă el, femeia îi șoptea insinuant: „Uită și tu povestea aia veche. Numai tu și-o mai aduci aminte”. Manole simțea că îl cuprînde somnul și în timp ce adormea se gîndea: „Da’ de iertat, nu i-o iert eu”.

OPREA GEORGESCU

Toamna, se stringe delta cu ale ei

Duminică dimineață la 5,30

Pentru noi ca și pentru mulți tulcenii sărbătoarea pescuitului a început cu noaptea în cap pe pontonul O.J.T. din apropierea hotelului Delta, când o întreagă mulțime pregătită sufletește și cu sacose de diferite mărimi aștepta să urce pe cele două nave ce aveau destinația Sf. Gheorghe. În paranteză fie spus, ecoul pe care sărbătoarea pescuitului îl avusese în rîndul tulcenilor era atât de evident încă din timpul săptămîinii, încît faptul confirma ipoteza cuiwa potrivit căreia locuitorii acestei părți a țării, indiferent de vîrstă sau indelețnicire, sînt însoțiți în permanență de o dulce nostalgie a pescuitului și dacă, printr-o minune, totul s-ar lua de la început ei tot cu aruncatul năvoadelor și-ar începe istoria.

Ora 6. Nava **Biruința**. Fanfară, artiști amatori din municipiu și Amza Pellea. Căpitanul navei, Șerban Cristian, un bărbat cu alură și voce de actor, ne anunță unde ne aflăm și cam ce vom face: „Stimați tovarășii, sînteți la bordul navei Biruința și vreme de...” Omul, ploieștean la origine, treabă lesne de remarcat după aplombul și nonșalanța de tip umblat, știind fiind că ploieștenii sînt dați naibii în chestiuni de genul acesta, jucător de fotbal la Prahova Ploiești pe vremea cînd aici se găsea ca antrenor Ilie Oană și de zece ani comandant de navă la O.J.T. Tulcea, are o înțelegere deosebită pentru cei ce mișună prin deltă, toamna, deoarece dînsul are fire de poet, precum și permise de vînător și pescar, dar mai ales fiindcă este convins că toamna delta „revine” la patria mămă, adică este a pescarilor, a oamenilor care o iubesc și o gospodăresc. Glumește, mai aruncă un sfat, două, o înțelepciune pe muchie de cuțit, din aceea pe care, dacă o urmezi, poți avea surpriza să constăți că lucrurile îți-au ieșit pe dos și că, de fapt, omul glumise.

Biruința și-a intrat în ritmul obișnuit de atîtea noduri pe oră. Delta se dezmorește fără grabă, trasă încet de un soare enorm și roșu, proaspăt scos din pliantele turistice.

La ușa cabinei, unde intrase și cunoscutul actor bucureștean pentru a înfrun-

Un ploieștean care de zece ani încearcă să iasă pe mare, dar din modestie se oprește la porțile ei: căpitanul „Biruinței” Șerban Cristian

Pe maluri umblă cîinii

6.30. Pe maluri umblă cîinii și nici țipenie de om. Bancurile din micul nostru vapor evoluează de la sfert de oră la sfert de oră, astfel că după un debut de factură zoologică, cucuriguu, oac-oac etc., o armonică minuită cu pricepere de unul dintre tinerii fanfarei Casei centrale a ofițerilor din Tulcea ridică nivelul cultural al șalupei cu Valurile Dunării și Dunărea albastră.

Dealurile Altin-Tepeului, în octombrie, îngălbenesc văzînd cu ochii, verdele rezistă cu demnitate iar cafeniul le sporrește farmecul, de unde Niculina Drăghici, din brigada artistică a Întreprinderii de construcții și reparații nave și utilaje din Tulcea, deduce că totul este fantastic. Niculina Drăghici, o destoinică rectificatoare la locul de muncă, este de fel din Babadag și se află la vîrstă cînd culorile toamnei sînt mult mai importante decît situația pescuitului mondial.

În timp ce trecem prin dreptul blocurilor de locuințe din Mahmudia, unde se spune că peștele bate cu coada în gemurile oamenilor pînă la etajul trei în fiecare duminică dimineața între opt și zece, blocuri care în sălbăciea asta fac mult bine amatorilor de lucru civilizat și pus la punct, o vioară prinde pulsul acordonului și, împreună, dau o raită prin Dolănescu și Paganini cu virtuozitate și simț al umorului, fiindcă al doilea, se spune, n-a cîntat niciodată la nunți. Atmosfera se încinge, băieții din fanfară și cei din brigada artistică a ICRMU au voci frumoase, vioara trece pe program

O fanfară harnică și talentată în stare să adune toată suflarea comunei Sf. Gheorghe

de café concert, mă rog, Dunăre, Strauss, Viena.

Dimineața liniștită, alburie. Lumina difuză te împiedică să vezi prea departe. La Murighiol se anunță o bună recoltă de pește. Pescărușii zboară amical în jurul nostru. Egrete ascuțite stau bine înfipte în marginea apei și ne dau onorul cu plictisul și înțepeneala băieților de casă din romanele Agathe Christie. Din cînd în cînd, o vacă, două, pascînd. De ziua lor, pescarii se odihnesc: nu ies cu barca, ci, de voie, cu undița și se roagă să nu prindă nimic ca să rămîna doar cu bucuria sportului și nu a performanței.

Ora 9. Ziua se anunță, vorba cuiwa, superbă. S-a limpezit atmosfera, soarele știe ce vrea, iar nava, peste puțină vreme, vibrînd în ritmul cunoscutei melodii **Eu nu merg la Carolina**, cîntată de Nicolae Caulea, operator la ICRMU, un tip doidora de talent și care aduce bine de tot cu Nicu Constantin, iată îl și propunem viitoarei ediții a Festivalului Cîntarea României ca o autentică vedetă care, puțin lucrată, ar bucura orice teatru profesionist de estradă, acostează la Sf. Gheorghe.

La Sf. Gheorghe, năvodul a fost înlocuit cu vagonul

Case joase și trainice ca să se poată război cu vînturile de toamnă și de iarnă. Străzi de lărgime potrivită, tăiate exact pornind dinspre apă și întîlnindu-se la căminul cultural. La indicația presedintelui țării, schița de sistematizare a comunei a revenit pe planșetele arhitecților pentru a fi gîndită pe măsura unui viitor care să se ridice la înălțimea frumuseților locului și a hărniciei oamenilor, întregind patrimoniul turistic al județelor de la mare, dar sporînd, în același timp, și capacitatea de prelucrare a peștelui, o schiță în care plăcutul și utilul vor face casă bună, mulțumindu-i atît pe cei aproxima-

Pesc

tiv cinci mii de turiști sosiți aici mai ales în timpul verii, cit și pe cei o mie trei sute de locuitori ai comunei. Aceștia din urmă își doresc, pe lângă năvoade pline, așa cum i-a bucurat toamna aceasta, cînd după numai nouă luni de la începutul anului pescarii au depășit planul anual cu 40 de vagoane, fapt care acreditează ideea că în deltă nu se mai folosește plasa, ci direct vagonul, și o școală de zece ani, ca să nu le mai plece copiii așa devreme de acasă, și mai multă industrie pe măsura dorinței de a munci a celor peste trei sute de femei zdravene de pescar și o aprovizionare mai bună. Altfel spus, există o concordanță deplină între ideile care stau la temelia dezvoltării comunei și visurile oamenilor.

Frumos e cînd mergi la caramace

La caramace, adică la pescuit de sturioni. Cînd spune caramace, o face astfel încît umple cuvîntul și chiar dacă nu știi ce înseamnă începe să-ți placă și ție: caramace. Teodor Ivanov, conducătorul vasului Anaforu, este născut în urmă cu jumătate de veac la Sulina și de trei decenii iubeste Sf. Gheorghe. Îi iubeste canalele, Perișor, Ciotic, Km 10, Km 11, păsările, turiștii. Se scoală înainte să se crape de ziuă și vine acasă tîrziu, își spune și marinar și pescar, își crește și nepoți în aceleași legi aspre, dar pline de virtuți ale locurilor. „Toamna asta a fost mai bogată ca celelalte și simți parcă o împăcare în suflet. În ultimele două zile toată suflarea comunei a muncit ca să se simtă oaspeții bine la ziua pescarilor. A plouat un timp, apoi a venit iar căldura. Am dat la stavriți, la scrumbi, dar frumos e cînd mergi la caramace”. Teodor Ivanov are un băiat la Sulina, mecanic, înșurat cu o strungăriță. Asta nu înseamnă pește mai

Asta valorează cît cinci, arată Nichita P. Butilchin. Dacă le luam pe toate cădea haina de pe mine

mult nici pentru familie, nici pentru țară. Se pierde meseria, dar măcar rămîne bucuria de a-și crește nepotul cum și-a crescut și fiul: „la patru ani, copiii de pescari învață să inoate, la opt ani să visească, și să fie cinstiți, învață tot timpul”.

Cînd bate vîntul înaintezi de-a bușilea, dacă nu ești solid ca Tulceanu

Își plimbă bicepsii pe ponton. Calcă apăsat și vorbește de parcă a ieșit campion olimpic și nu pe primul concurs de bărci pescărești. Cînd era în barcă și vislea, amicii îi strigau de pe mal „hai Fitipaldi”, după o cunoscută caricatură a lui Matty apărută într-un volum care face deliciul tulcenilor. Și Fitipaldi, se recomandă: Marian Tulceanu, 19 ani, muncitor la Sf. Gheorghe în domeniul pescuitului. A luat locul întii dintr-un adinc respect față de Victor Ignat, caiacist cunoscut de la Steaua, plecat din Sf. Gheorghe. Cu ciștișitoarea de la fete, Anica Chiriță din Jurilovca, elevă la Liceul industrial nr. din Tulcea, se pare că flotila românească de caiac-canoe va da lovitură. La 15 ani Anica are mult din ambiția și talentul Sandei Toma și Adrianei Chelariu și țîn mortii să ajungă să facă performanțe Deocamdată, prin grija lui Gheorghe Io nescu, un inimos activist de la Comitetu județean U.T.C., om care iubeste deopotrivă și sportul, dar și copiii, speră să ajungă la clubul care s-o lanseze. „S-

Marinarii deltei cînd nu pescuiesc

Darasida, Marusia, Ana, Ustica... Cînd cîntă ele Clipe de amurg, ți-e dor de Sukșin

Imbrăcate „marinel”, pline de emoții înaintea intrării în scenă, Paulina și Zenaida afirmă că sînt mult mai romantice decît se vede

tras tare și aici, spune Anica, au fost concurenți serioși din Jurilovca, Sf. Gheorghe și Mahmudia și câștigătorii au primit banorace și termose. Bune și astea, mai ales că nu seamănă cu cele de anul trecut”.

Fanfara cînta cu sirg

Cu sirg, dar și cu talent. Între timp, Nichita P. Butilchin își privește medaliile. Haina îi atrîna într-o parte de greutate. Pe furis, le mai dă cite un pic de lustru cu manșeta. Simte că stîrnește invidii și treaba asta, e limpede, îi face bine. Cînd îl întrebăm de ele, parcă l-a prins pe Dumnezeu de picior: „abia aștepta un năsturel. Observă că îi facem și o fotografie și devenim de nedezlipit, ca și cum ne-am cunoaște de-o viață. Ține morțiș să-mi vorbească de aproape. E nădușit și ous pe vorbă. A băut ceva cu prietenii, nu așteaptă mult și trece la atac. „O vezi pe asta, și pune degetul pe o medalie, ace cit cinci. Deci, dacă te apuci să le numeri, cînd o vezi pe asta cu cincinalul... ca mine, cinci. La mine n-am decît cinci, mei le-am lăsat acasă, că n-au mai încăput, nevastă-mea a zis că nu-mi ține laina. Ce știe ea. Ea doar se bucură cînd e primesc. Știi pentru ce le-am primit? Nu știi. Pentru că de la Crișan și pînă la Sulina, o lume întreagă îl cunoaște pe fîchita. Știi cine e Nichita? Nu știi. Recordul meu e de patru vagoane de pește: omn, crap, raci. Și mai e ceva: fac cel mai bun borș de pește din lume. Să-l faci pe plau, să-l fierbi la stuf și nu la lemne. A o oală de zece chile, șase sînt numai e pește. Apoi, roșii, ceapă, oțet, cartofi... totul cu mămăliguță, fără ea îți bați joc e borș, cu mămăliguță și nu la lemne, ci la stuf”.

Darasida, Ustica, Olga, Mariana, Olimpiada și celelalte

Adică Nadia, Ana, Leonida și Marusia. Sînt frumoase de pică, motiv pentru care inecan a ratat un borș de pește. Trage șeu după clișeu și se minunează: al acului borș, ce era să pierd. Fetele, îmbrăcate în vioaiele costume lipovenesti, îi teaptă pe băieți să se imbrace toț în stume populare fiindcă le vine rîndul să cânte corul poștei din Tulcea. Au un program care a rupt inima multor jurii, unul dintre ele fiind al ultimei ediții Cîntarea României, unde fetele și băieții din Jurilovca au primit premiul doi. Pescarii, creșterea plutește ușor, Clipe de amurg, cînd un ele amurg ți-aduci aminte de filmul Sukșin, dar cel mai frumos rămîne cîntec fără nume, „ăla pescărescul”, creat de Olga Xenofont și la Slobozia, la Sala Cîntării României, cînd sala nu-și punea aplauzele, nici după ce se urcaseră fetele în autobuz ca să plece acasă.

Paulina Cuțov este încă romantică și nu iubește boxul

Compunere: „Toamna, în deltă, sălciiile să se îngălbenească estetic nu din

cauza bolii, ci de bătrînețe, o bătrînețe frumoasă, demnă și cu simțul echilibrului, fiindcă galbenul merge bine cu verdele și cafeniul; tot acum se recolectează stuful și rămîne balta cheală; noi sîntem romantice chiar dacă nu părem, visăm să ne plimbăm singure cu barca în ora de dirigenție fără să ne prindă tovarășele profesoare, să ajungem una profesoară și cealaltă comandantă de navă și, dacă se poate, să vină vara mai repede, fiindcă la Sulina sînt cei mai frumoși nuferi din toate deltele lumii, pe care nu le-am văzut nici măcar la televizor, și lebedele cele mai vioaie”. Autoarele celor de mai sus sînt Paulina Cuțov și Zenaida Vetrogon, prima într-a XI-a și a doua cu un an mai mare, pe care le întrebam cum este toamna în deltă. Paulina este verișoară bună cu celebrii frați Cuțov, dar nu e în stare să privească nici la un ring darmită la o întreagă partidă de box. Așa cum le vedeți, frumoase, romantice și imbrăcate „marinel” așteaptă împreună cu grupul satiric din Sulina, să le vină rîndul după Amza Pellea.

Eu nu merg la Carolina

În Casa de cultură era înghesuială, se respira rar și temeinic și curgea apa de pe toți. Pe scenă cei „opt” de la ICRMU, de care am mai amintit și la început, își dădeau toată silința. Spectatorii rideau ca la „nea Mărin”, care se produsese cu vreo jumătate de oră mai devreme, rideau și cei de pe holuri care prindeau frînturi de replici, verva fetelor și băieților de la întreprinderea tulceană, cu toți muncitorii cu opt ore lucrate pe zi și patru de repetații din două în două zile și nu invers, chestie care prin unele locuri, ne explica Dumitru Andriș, instructorul lor, făcea ca brigăzile artistice de amatori să dispună de adevărați profesioniști, avînd cam același regim cu fotbalistii. Noi tăcem și facem, continuă dînsul, încă nu luăm pre-

mii, dar acumulăm experiență și nu se poate să nu observe și juriile ceea ce aplaudă săli întregi.

Ora 17

Cam pe cînd se pregătea gala filmului artistic românesc, al doisprezecelea punct dintr-un program cu de toate, nava noastră prindea apusul de soare prin dreptul Mahmudiei. Soarele era atît de mare și de aproape încît mulți își inchipuiă că-l pot atinge cu mina. Măreția e tentantă, Niculițelul băut la masă dădea curaj, dar întreprinzătorii au rămas tot la „Eu nu merg la Carolina”. Seara se lăsa încet, delta dispărea în întuneric și pe nesimțite nava devenea o insuliță de lumină, metaforă frecventă în reportajele cu vapoare, oceane etc., iar în dreptul Altin-Tepeului, cînd nu mai distingeai brunul de verde și dealurile se ghiceau doar, delta rămînea numai o idee.

RAZVAN BARBULESCU
Fotografii de VASILE MANECAN

Aici, totul începe cu o barcă, un năvod și o șalupă, chiar de la primii pași

Comitetul executiv al Consiliului popular județean Ialomița: Petentei Ioniță Maria, încadrată a Direcției județene drumuri și poduri, i s-a aprobat, la data de 19 VIII 1981, un apartament cu două camere, în blocul 47, scara A, ap. 19, urmind ca, în cursul trimestrului IV a.c., să primească și butelie aragaz.

Ca și alți cetățeni aflați în situația mea, întâmpin greutăți de nedepășit în procurarea unor rezistențe electrice pentru boilere de 15 litri sau pentru mașini de spălat rufe. Știu bine că nu s-din import, ci sint produse de ELTIM, dar cred că întreprinderea timisoareană respectivă le realizează în cooperare cu alte firme din țară care nu-și onorează contractele și de aceea aceste rezistențe lipsesc de mai bine de 4 luni din magazinele de specialitate. (Florin Caraman, Galați, str. Muzicii nr. 11).

Consiliul Cultural și Educației Socialiste, Centrala România-film: În legătură cu scrișoarea cetățeanului Eugen Alecu din București, vă facem cunoscut următoarele: Conform prevederilor în vigoare, lungimea minimă a unui film artistic difuzat în rețeaua cinematografică este de 1800 m, corespunzător unei durate de proiecție de o oră, 5 minute, 43 de secunde. Filmul „Serpico” are o lungime de 3553 m și o durată de proiecție de 2 h, 9', 36", cu mult peste durata prevăzută în actul normativ. Din această cauză, cu aprobarea forului competent, a fost difuzat ca film în două serii, însoțit de un film de scurt metraj care să completeze spectacolul pînă la durata legală prevăzută.

Consiliul Cultural și Educației Socialiste, Direcția culturii de masă: Pe baza sesizării din revista „Flacăra”, Comitetul județean de cultură și educație socialistă Dimbovița a organizat o analiză a activității Casei de cultură din Titu și a luat măsuri de înlocuire a directorului.

Profesoara Anca Petus ne scrie în numele unui grup de cadre didactice, care fac naveta București - Buftea - Crevedia, că din cartierul Militari pînă la autogara Grivița, distanță destul de mare, n-au nici un mijloc de transport. Am intervenit de atîtea ori la cei în drept, dar nici pînă în prezent doleanța noastră nu s-a îndeplinit.

Uniunea județeană a cooperativei meșteșugărești Prahova: Analizînd cele sesizate în scrisoarea adresată revistei de către Asociația de locatari din Ploiești, str. Bobilna nr. 46, s-a dovedit că, într-adevăr, în unele cazuri Cooperativa „Constructorul” nu și-a onorat angajamentele, drept pentru care au și fost luate măsuri de sancționare a vinovaților. Constructorul se va mobiliza pentru terminarea la timp a lucrărilor numai în condițiile în care beneficiarul va asigura în avans plata lucrărilor.

Am citit în „Flacăra” despre dr. Dinu Florea din Cimpina și, în iulie a.c., am intrat în tratamentul său. După numai patru sedințe, ameliorarea a fost evidentă, în sensul că îmi pot mișca picioarele. După nouă ani de suferință mi-am recăpătat încrederea că aș putea merge din nou, dar pînă la acest rezultat va fi necesar un tratament îndelungat. De aceea cred că ar fi un gest de aleasă omenie multiplicarea aparatului inventat de doctorul Dinu Florea, căruia se cuvine să-i mulțumesc din inimă și pe această cale. (Aneta Lepădatu din Galați, bl. G1, sc. 1, ap. 12).

Comitetul executiv al Consiliului popular al județului Vaslui: Urmare a scrisorii adresată revistei dv., biroul executiv al C.O.M. din cadrul Direcției județene de poștă și telecomunicații a aprobat transferul în interesul serviciului a tovarășului Spiridon Vasile la întreprinderea de pietre de polizor Briard.

În urmă cu aproape doi ani - ne scrie colaboratorul nostru Nicolae Tokacek din București - pe bulevardul Metalurgiei nr. 20, la parterul blocului turn 2A, s-a deschis o modernă unitate „gospodina”. În dreptul imenselor ferestre, care ar trebui să asigure o lumină optimă în magazin în

timpul zilei, se află depozitate stive de lăzi și navete cu ambalaje de sticlă. Dar nu problema acestor ambalaje atrage în mod deosebit atenția, ci faptul că în zilele cele mai însoțite, tuburile fluorescente din magazin stau aprinse. Mai mult, aceste tuburi, în număr de 10, ard continuu și în timpul nopții.

Ministerul Sănătății, Direcția asistenței medicale: Ca răspuns la solicitarea tov. Birnea Ion, prin scrisoarea înregistrată la dv. cu nr. 8777/B, vă facem cunoscut că orice secție de dermatologie tratează medical ulcerul varicos. Pentru spitalizarea într-o secție în care să se asigure tratamentul adecvat stadiului afecțiunii îl recomandăm ca, prin dispensarul medical teritorial, să fie internat în spitalul județean, care îl va reține pentru tratament sau îl va întocmi formele legale pentru o unitate ierarhic superioară.

Întreprinderea Metroul București: Pentru ameliorarea situației reclamate de Minea Șerban se vor întreprinde unele măsuri și anume: terminarea și punerea în funcțiune a canalului colector A la data de 31.12.1981; executarea prin grîja întreprinderii a unor puturi - pizometre suplimentare pentru a se putea urmări mai bine nivelul apei subterane din zonă; asigurarea, prin unitate proprie, exploatarea puturilor de dren, pînă la sfîrșitul anului 1981, după care operația respectivă urmează să fie prelucată de beneficiarul de dotație.

S-au împlinit 11 ani de cînd am suferit un grav accident, cîzînd de la înălțimea de 18 m. Cazul meu a fost publicat în „Magazin”, mi-au scris 14100 de oameni, îndeosebi tînere fete, din toate colțurile țării, care m-au consolat în suferința mea și m-au încurajat. Acum, grație minunaților medici de la Spitalul din Tg. Jiu, m-am făcut bine și am revenit la munca mea. Mulțumind din adîncul inimii acelor oameni în halat alb care m-au redat societății, vreau să mulțumesc în același timp tuturor celor care mi-au scris și au fost alături de mine într-un moment foarte greu din viața mea. (Neu Păpazan, comuna Bumbești-Jiu, județul Gorj)

Uniunea Generală a Sindicatelor din România, Consiliul Central, Secția scrisori și audiențe: Vă comunicăm că scrisoarea nr. 7113 pe care ne-ați trimis-o spre soluționare, privind pe Ionescu Dan, a fost cercetată la fața locului de către un instructor al secției noastre, rezultînd că cele relatate de petent se confirmă. Ca urmare, conducerea unității i-a acordat drepturile bănești solicitate, precum și concediul de odihnă legal pe anul 1981.

Subsemnatul Petrică Ilie, domiciliat în municipiul Reșița, vă aduc la cunoștință că, fiind bolnav de diabet zaharat, medicul mi-a indicat să port numai ciorapi de bumbac sau lînă, fără jartiere. Am căutat astfel de ciorapi în toate magazinele de specialitate din Reșița și din multe alte orașe, însă peste tot mi s-a răspuns că așa ceva nu s-a mai primit demult.

Uniunea Națională a Cooperativei Agricole de Producție: Din cercetările efectuate la fața locului privind scrisoarea unui grup de 4 cetățeni ai comunei Băbița, județul Teleorman, reiese că cele reclamate nu s-au confirmat. Cei patru semnatori ai scrisorii nu respectă indicațiile organelor locale de partid și de stat: au pășunat oile în taratele cooperativei, provocînd daune, fapt pentru care au fost acționați în judecată în vederea recuperării contravalorii pagubei produse.

Tovarășul Nicolae Coțar din Ploiești ne informează că, recent, în municipiul Ploiești, în piața aflată vizavi de hotelul Prahova, a fost dezvoltat bustul renumitului pictor I.D. Negulici. Participant la revoluția de la 1848 în Țara Românească, Negulici a fost numit, în timpul guvernului provizoriu, în funcția de prefect al județului Prahova. Monumentul ridicat este un binemeritat omagiu adus memoriei lui I.D. Negulici, un vajnic apărător al libertății neamului.

Ministerul Sănătății, Direcția farmaceutică și a aparatului medical: Din paleta de seruri și vaccinuri fabricate sint unele care au un termen de valabilitate extrem de redus, motiv pentru care se fabrică în cantități foarte reduse și se livrează la cererea expresă a oficiilor farmaceutice. Pentru ca cetățeanul Dumitru Stirbet din Tulcea să-și poată rezolva cererea, îl sfătuim să se adreseze Oficiului farmaceutic Constanța care poate solicita Centrului de hematologie cantitatea de Imunoglobulină anti-herpetică de care are nevoie.

În martie 1980 - ne scrie Ioan Cercel din Bacău, str. Alea Ghiocilor nr. 25 - am cumpărat un frigider tip „Artic” cu plata integrală, frigider pe care în momentul de față nu-l mai pot folosi, deși este în termen de garanție. La solicitarea mea, a venit la domiciliu reprezentantul uzinei din Găești care a constatat cîteva deficiențe de fabricație: fisurarea prematură a cuvei-dulap, dezlipirea ușii congelatorului etc. Mi s-a promis că deficiențele vor fi remediate, dar, iată că nici pînă în prezent nu s-a făcut nimic concret; vara a trecut și eu nu am folosit deloc anul acesta frigiderul. Ce pot să fac? Termenul de garanție este pe sfîrșite și eu alt frigider nu pot să-mi mai cumpăr.

Ana Dupeu din Buzău, bd. 23 August nr. 9, ne scrie că de mai bine de un an activitatea practică din atelierele școlilor este simțitor afectată de lipsa de pe piață a țesăturii CELIUS - o etamină cu ochiuri mici și egale (bătătura cu urzeala) din cîneșă, înși bumbac, pe care elevule învață diverse modalități de lucru și din care se confecționează frumoase articole de artizanat.

Întîmpinînd greutăți cu întreprinderea în posesia unor adevărate de vechime, în muncă, am solicitat deunzori relații la Direcția generală a Arhivelor Statului din București. Aceasta m-a îndrumat să mă adresez Filialei București a Arhivelor Statului. M-am conformat și am primit răspuns scris să mă adresez ziarului „Informația Bucureștiului”, care redacția, la rîndul-î, îmi răspunde, tot printr-o adresă, să mă adresez... Arhivelor Statului... (Nicolae Șbuțea, Hateg, str. Aurel Vlaicu, bl. P30, ap. 17).

Consiliul popular municipal Drobeta-Tr. Severin: Cele sesizate de cetățeanul Vijulie Nicolae se dovedesc a fi, parțial, reale. La intervenția consiliului popular, mijloacele auto parcate inițial pe cele două străzi au fost retrase, urmînd

a fi garate într-un parcaj corespunzător nevoilor întreprinderii. Pe noua platformă este prevăzută și mutarea atelierului de reparații auto aparținînd ITSAlA.

U.J.C.M. Olt Biroul tehnic. Ca urmare a sesizării tovarășului Gușu Vlăduț din Caracal, str. Intrarea Buzesti, bloc A 1, scara 3, apartament 9, referitor la repararea autoturismului proprietate personală vă facem cunoscut că problema a fost soluționată, în sensul că autoturismul a fost ridicat de acesta în ziua de 22.08. a.c. în stare normală de funcționare. Vicepreședinte N. Neagoe și șef birou V. Martin.

Inginer Frank Walter Rusca-Montană: Personal consider că în presă, la radio și la televiziune ar trebui să se aloce mai mult spațiu și timp pădurii și meseriei de silvicultor. S-ar putea dovedi și pe această cale existența acelor indivizi care la prima vedere par oameni foarte cumsecade, dar care în pădure sint de nerecunoscut, comportîndu-se ca vandali.

Popescu Gheorghe, cartier Velea Roșie, bloc 41, scara 1, etaj 10, apartament 41, Craiova, împreună cu alți 23 locatari: „...deși plătim cu bani grei, muncim, de circa doi ani sintem privați de uzul apei calde menajere indispensabile atît în gospodărie, cit și pentru propria noastră curățenie. De doi ani încălzim apa pe aragaz, în timp ce IGCL Dolj nu se sfiște să ne perceapă taxe pentru apa caldă inexistentă”.

Hrihor Vasile din Baia Sprie, cartierul Chiuzaiba nr. 137, miniera Exploatarea minieră Herja ne scrie semnalandu-ne dezordinea și favorismul care infloresc la magazinul alimentar nr. 39 „de la care ne aprovizionăm unii cu sacii, alții cu uitațu’ după ei”. Așteptăm ancheta și răspunsul Direcției comerciale.

Secția de proiectare și prototipuri Brașov din cadrul I.C.P.I.T.M.A.: Comisia noastră de locuințe a pus la dispoziția tovarășului Buhescu Alexandru un spațiu în blocul de nefamilisti al întreprinderii spre a adăposti mobilierul și a local provizoriu în acest spațiu, pînă cînd ICRAL Brașov îl va executa toate reparațiile necesare la garsoniera în care locuiește. Între timp, petentul a contractat cu O.J.P.P.L. Brașov un apartament proprietate personală, iar ICRAL i-a reparat parțial acoperișul garsonierei.

Direcția județeană P.Tc. Dimbovița: Cu privire la sesizarea tovarășului Zaharia Cristian din Tirgoviște, vă informăm că s-au efectuat verificări în rețea și echipament stabilindu-se corecția funcționare a telefonului și înregistrarea corectă a impulsurilor pe contor. În avizul lunii mai însă, datorită citirii eronate a contorului s-au facturat convorbiri adiționale de 823,60 lei. Situația a fost reglementată în sensul că abonatul a achitat corect avizul de plată, cu suma de numai 101,40 lei convorbiri adiționale.

Vă scriu în numele locatarilor blocului 3, str. Doamna Ghica nr. 6, care au ajuns să nu mai poată respira în voie din cauza gunoierii menajere, molozului și resturilor de materiale de construcție care inundă aleile din spatele blocului. Am stat de vorbă cu cei de la Grupul de șantier 2 al C.C.M.B. și ne-au spus că o să mă dureze mult această stare de fapt, că lucrarea încă nu-l terminată. De acord, dar cine-l oprește să ridice mai repede resturile de mortar, ciment și alte materiale risipite, lăsate în dezordine, împiedicînd accesul locatarilor și jocul copiilor? (Ana Moraru din București, str. Doamna Ghica, nr. 6, bl. 3, sc. C, ap. 86).

Data de 25 august a.c. va rămîne neștersă în memoria profesorului C. Bădan și a celor opt elevi ai săi de la Liceul bucureștean nr. 6 cărora le-am fost călăuză. Dezlăntuită cu o violență nemăvăzută, natura a făcut ca înnoptarea să cadă ceva mai devreme în Făgăraș. Vîntul s-a pornit să sufle puternic. Temperatura a scăzut brusc. A urmat ploaia, apoi grindina și viscolul care ne-au făcut prizonerii căldării Galbena. Prin bezna

noptii am ales spre salvare Vîlsanul. Cit am mers prin apă și zăpadă nu mai știm. Dar cînd am auzit lătratul zăvoierilor și îndemnul bacului „Urșii la stîna, măaa!” mi-am dat seama că sîntem salvați. În colibă am găsit hrană și loc de odihnă, dar mai ales bunătața păstorului Jianu Birdci din Brădulet-Argeș, căruia pentru omenia sa îi mulțumim. (Petre Grigore din București).

Mă numesc Dumitru Ion din comuna Adunați, județul Prahova, și vă rog din suflet să fiu ajutat să-mi găsec fetița dispărută pe ziua de 3.V. 1981 din Gara București Nord. Ea nu știe să spună care îi e numele de familie, nici de unde este, dar răspunde la prenumele de Angela sau Angelica. La data dispariției avea 3 ani și patru luni, era îmbrăcată în blugi și

într-o scurtă de fiș de culoare neagră. În picioare avea ghetuțe negre cu alb, iar pe cap avea o broadă verde, bătrînească, cu ciucuri, la git purta un medalion

din lemn cu Formația ABBA. Anexez alăturat fotografia, cu rugămîntea ca, dacă se află ceva, să fiu anunțat la Oficiul poștal Breaza, județul Prahova, la post-restant.

Direcția drumuri și poduri Argeș-Pitești: Lucrarea la care se referă locuitorul Iacob Vasile din Pitești nu ne aparține. Varianta de serviciu pe care a fost deviată circulația spre uzina Colibași trebuia - conform înțelegerii - să fie asfaltată de către beneficiarul acestor lucrări - adică de Regionala C.F. Craiova pe care deja am atenționat-o.

Consiliul popular al Sectorului 4 al Capitalei: „Din verificările făcute se constată că în locuința cetățeanului Costache Ion din str. Voia nr. 4, bl. 18, ap. 15, sint urme de condens și infiltrații de apă de la terasă. S-a convenit cu constructorul, prin nota de constatare încheiată la fața locului, ca remedierile să fie efectuate în cel mai scurt timp”. Mai exact, pînă cînd?

Direcția generală comercială a municipiului București, Întreprinderea comercială locală Alimentara 3: Cele sesizate de cetățeanul Gheorghe Vencescu și publicate într-o notă apărută în Flacăra corespund realității. Pentru îmbunătățirea activității de recuperare a sticlelor și borcanelor goale au fost luate următoarele măsuri: înlocuirea șefului de unitate, crearea de spații de depozitare a sticlelor goale și aprovizionarea unității cu ambalaj lemnos corespunzător.

Cooperativa „Metalocasnica” București: Din verificările făcute în urma publicării în revista dv. nr. 36/3.IX.1981 a unei note critice, pentru situația creată, deparatorul Armeanu Ion a fost sancționat cu reținerea a 30 la sută din retribuția tarifară pe timp de o lună, iar cazul în speță se află în atenția organelor de miliție.

Direcția județeană P.Tc. Dimbovița: Aspectele criticate în articolul apărut în „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” au constituit obiect de analiză a activității noastre, efectuîndu-se verificări și sesizînd organele Ministerului de Interne pentru identificarea persoanelor care comercializează clandestin publicațiile nominalizate, precum și a surselor de procurare a acestora. Respectivile persoane nu fac parte din colectivul nostru.

Subsemnata Petre Florica, născută Ganea, domiciliată în Constanța, str. Căpitan Dobriță Eugeniu nr. 4, bl. R 1, sc. A, ap. 10, telefon 43611, vă rog să mă ajutați să-mi găsec buna mea prietenă din copilărie. Știu că o chema Munteanu Parasciv Persida, n-am mai văzut-o din 1940, de la începutul celui de-al doilea război mondial, și nu-mi mai cunosc adresa. Întimplător auzisem că ar locui prin Roșia Montană sau Abrud.

În ziua de 11 august 1981, fiul meu Mandrea Bogdan, de 13 ani, a dispărut, plecat fiind din Vaslui, de la bunica sa. Am sesizat organele de miliție, inclusiv Inspectoratul general, dar fără rezultate. De curînd, am aflat că, în perioada 12-27 august, a fost găzduit la o familie din Vatra Dornei unde a mai revenit apoi de două ori cite o zi, ultima dată, pe 2 septembrie. Pe data de 2 octombrie 1981, a trimis din București o vedere familiei Matei Vasile din Iași - ruda călătorește, se pare, mult cu trenul. Este îmbrăcat în blugi, cu geacă de blugi sau din fiș, e blond-șaten, cu părul de 5-6 cm. Eventual, cu fes pe cap. E încălțat cu sandale romane maron, avea ca bagaj: o geantă, valiză cu fermoar, cu fete textile în carouri. Vorbește cu r din git. (Mandrea Constantin, Iași)

În revista „Flacăra” nr. 36 din 3 septembrie a.c. a apărut o notă despre situația ambalajelor din zona centrală a Capitalei, intitulată „Am lăsat ambalajele plocon”. Trebuie însă, dacă vreți ca lucrurile

să se îndrepte cu adevărat - noi, cel puțin, o dorim din tot sufletul - să insistați mai mult pe firul cauzelor care au condus aici: refuzul primirii borcanelor”. (Semnează Nicolae Popa, șeful de unitate al I.C.S. Comalment, magazin Magheru 30).

Am dat curs invitației șefului de unitate. Pe scurt, iată ce am reținut despre cauzele acestui stufliș închis, pare-se, într-un cerc vicios: ● Unitățile din jurul sus-pomenitului magazin au achiziționat zăcut sporadic ambalaje de sticlă (cazul alimentarelor de pe Cosmonauților și de pe Cristian Tell din Piața Amzei) ● Există în Piața Amzei un centru specializat în achiziția de sticle și borcane. Stă mai mult închis. Ba nu are bani pentru ambalaje, ba cînd are bani, e blocat de ambalaje. ● În multe (chiar foarte multe unități) ambalajele se predau condiționate. Este și motivul pentru care oamenii vin cu sacosele încărcate cu sticle și borcane la această unitate din mai toate cartierele Capitalei, deoarece aici se primesc în toate cele 3 forme ● Neridicarea la timp a ambalajelor din sticlă - atît de către ICRA cit și de ILF-uri - constituie un mare neajuns de urma căruia se incurcă... borcanele în materie de ambalaje. Singurul depozit al ILF-ului care rezolvă problema „plin pe plin”, pentru această unitate, este depozitul ILF „Expoziție” ● Lipsa de marfă din unele perioade constituie un alt impediment ● Și navetele își au istoria lor. Sint respinse pe motiv că ar fi degradate. Dar ele așa sosesec odată cu marfa, în unitate neexistînd condiții pentru repararea lor. (Georgeta Ștefănescu)

Văcaru Valentin, comuna Săbani, județul Neamț: Vă rog a mă ajuta să-mi pot rezolva problema reîncadrării într-o întreprindere din municipiul Roman, deoarece altfel nu mai pot urma cursurile anului IV ale liceului seral.

Clenciu Iuliana din București, str. Baia de Arles nr. 9, bloc 13, apartament 23: În luna octombrie 1980 am cumpărat în rate un televizor marca Diamant 259, certificat de garanție 06288. De la 16.XII.1980 și pînă astăzi aparatul s-a dovedit de nefolositor. Cu toate tentativele celor de la Cooperativa Radio Progres din str. Bujoreni nr. 21 de a-l repara aparatul a rămas mut și orb. Dacă nu poate să i se găsească defecțiunea atunci de ce nu mi se schimbă televizorul? Nu înțeleg să plătesc niște bani degeaba, fără a mă folosi de lucrul respectiv.

Pagină realizată de S. MIHAI

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Parashiva Cucu - com. Căzănești (Mehedint): Dv. trebuie să primiți retribuția funcției didactice pe care o îndeplinești (de educație) cu gradul didactic II, pe care l-ați obținut ca profesor cu Institutul pedagogic de 3 ani. ● Gabriela Simionescu - Iași: Medicul specialist O.R.L. de la policlinica teritorială de care aparțineți, în urma consultului, hotărăște necesitatea intervenției chirurgicale solicitate și care va face și demersurile necesare (dacă va fi cazul) pentru clinica de specialitate din Iași sau București. ● Mihai Sipoșci - Răcari: Am fost informat că vi s-a rectificat, de către Comisia județeană de pensii vechimea în muncă uită la pensie și ca urmare s-a modificat și cuantumul pensiei.

● Marin Șopirlă - Mangalia: În cazul dv., adresați-vă direct Poliției centrale a Ministerului de Interne. ● Maria Ene - București: I.C.R.A.L. - Berceci are obligația ca pînă la data de 15 octombrie a.c. să execute lucrările necesare pentru eliminarea infiltrațiilor.

MARGA NEDELEA

JURIDIC

● Alexandrina Ioniță, Ploiești: Încă nu s-a dat o soluție definitivă în cazul reclamat de dv. ● Gheorghe Ene, Ion Grăciun, Stancu Popa și Nicolae Popa, com. Ulmi, jud. Giurgiu: Organele de miliție efectuează, în prezent, cercetări împotriva pîrului pentru săvîrșirea infracțiunii de înșelăciune; după finalizarea cercetărilor, dosarul celui în cauză va fi trimis procuraturii locale ● Voicu I. Gheorghe, com. Lăpănești - Zamfira, jud. Prahova: Măsura sancționării contravenționale este temeinică și legală, intrucit, circuitul neatent cu propriul dv. autoturism, ați pus în real pericol atît viața proprie cit și a altora.

● Ion Vasiliu, com. Lerești, jud. Argeș: Urmează să vă adresați organelor judecătorești care vor stabili persoanele vinovate și drepturile bănești ce vi se cuvin. Potrivit Decretului nr. 189/1981, pedeapsa avută a fost grațiată și s-a dispus încadrarea dv. ● Constantin Eva, București: Susținerile în cauză fiind nefondate, procuratura locală a dispus corect scoaterea învinutului de sub urmărire penală. ● Ruxandra Manafu, com. Sotînga, jud. Dimbovița: Actul contestat de dv. a fost eliberat cu respectarea strictă a dispozițiilor Decretului nr. 144/1958 și Legii nr. 58/1974.

M. MERȘANU

● „FLĂCĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Centenar Bacovia

Antologia noastră

● 5 poeți aleg și comentează din „Plumb”, „Scînteii galbene” și alte volume de G. Bacovia ●

Am adresat poeților Ioan Alexandru, Geo Dumitrescu, Ion Gheorghe, Adrian Păunescu și Nichita Stănescu două întrebări :

1. Care sînt cele 5 poezii de Bacovia care vă plac cel mai mult, pe care le propuneți spre meditație cititorilor ?
2. De ce acestea 5 ?

Ioan Alexandru

1. „Amurg violet”, „Furtună”, „Baladă” (1926, 1944), „Psalm”.
2. Aceste poezii dezvăluie fața apropiată a lui Bacovia de istorie și în acest fel de Eminescu și de marii noștri poeți naționali.

Geo Dumitrescu

1. „Nevroză”, „Seară tristă”, „Plumb de toamnă”, „Marș funebru”, „Cu voi”.
2. Cine ar putea explica o pasiune, o obsesie din adolescență?

Ion Gheorghe

1. „Lacustră”, „Tablou de iarnă”, „Decembrie”, „Nevroză”, „Seară tristă”.
2. Sînt esențiale și emană viață fizică și metafizică.

Adrian Păunescu

1. „Cu voi...”, „Vizita”, „Controversă”, „Decembrie”, „Poemă finală”.
2. Corespund intru totul stării mele sufletești de azi și idealului meu artistic dintotdeauna.

Nichita Stănescu

1. „Lacustră”, „Lacustră”, „Lacustră”, „Lacustră”, „Lacustră”.
2. „Chiar pentru asta am venit să-ți spun...” (G. Bacovia).

Din poeziile antologate

Lacustră

De-atîtea nopți aud plouînd,
Aud materia plîngînd...
Sunt singur, și mă duce-un gînd
Spre locuințele lacustre.

Și parcă dorm pe scinduri ude,
În spate mă izbește-un val —
Tresar prin somn, și mi se pare
Că n-am tras podul de la mal.

Un gol istoric se întinde,
Pe-aceleași vremuri mă găsec...
Și simt cum de atîta ploaie
Filoții grei se prăbușesc.

De-atîtea nopți aud plouînd,
Tot tresărînd, tot așteptînd...
Sunt singur, și mă duce-un gînd
Spre locuințele lacustre...

Tablou de iarnă

Ninge grozav pe cîmp la abator
Și singe cald se scurge pe canal ;
Plină-i zăpada de singe animal —
Și ninge mereu pe un trist patinor...

E albul aprins de singe-nchegat,
Și corbii se plimbă prin singe... și sug ;
Dar ceasu-i tîrziu... în zări corbii fug
Pe cîmp, la abator, s-a înnoptat.

Ninge mereu în zarea-nnoptată...
Și-acum cînd geamuri triste se aprind
Spre abator vin lupii licărînd.
— Iubito, sunt eu la ușa înghețată...

Decembrie

Te uită cum ninge decembrie...
Spre geamuri, iubito, privește —
Mai spune s-aducă jăratec
Și focul s-aud cum trosnește.

Și mină fotoliul spre sobă,
La horn să ascult vijelia,
Sau zilele mele — totuna —
Aș vrea să le-nvăț simfonia.

Mai spune s-aducă și cealul,
Și vino și tu mai aproape, —
Citește-mi ceva de la poluri,
Și ningă... zăpada ne-nagroape.

Ce cald e alcea la tine,
Și toate din casă mi-s sfinte, —
Te uită cum ninge decembrie...
Nu ride... citește nainte.

E ziua și ce întuneric...
Mai spune s-aducă și lampa —
Te uită, zăpada-i cît gardul,
Și-a prins promoroacă și clampa.

Eu nu mă mai duc azi acasă...
Potop e-napoi și nainte,
Te uită cum ninge decembrie...
Nu ride... citește nainte.

Cu voi...

Mai bine singuratec și uitat,
Pierdut să te retragi nepăsător,
În țara asta plină de humor,
Mai bine singuratec și uitat.

O, genii intristate care mor
În cerc barbar și fără sentiment, —
Prin asta ești celebră-n Orient,
O, țară tristă, plină de humor...

Controversă

Ascultam acele povești,
Deși nu era vremea lor —
Cum nu-nțelegei cînd privești
Aerul morților.

„Era acel tinăr prea singur !
Dar toți îl iubeau...”
— Atunci, nu era așa singur !
Sau ceilalți nu erau.

Și-o tinărată fată cu dînsul —
De-abia în lume-au plecat —
Încît îți vine și plînsul
Printre-ntrebări, ne-necat.

Și lată, din toate, nimicul —
Un înger, apoi, s-a născut...
— Acestea erau, deci, nimicul,
Și-ndată orice a tăcut !

Baladă (1944)

Clopot de alarmă la mănăstire...
„Căderea dracilor”, miazănoapte —
Ale vremurilor fructe coapte
Închid trecutul ca mintuire.

Ce zvoane călugărești și șoapte,
Făclii ce fug, se-ntorc în neștire,
Desigur, cu a zorilor ivire
Vom mai gîndi la această noapte !

...Și clopotul vibrează, vibrează...
„Satan este-nving” — nici o îndurare —
De vremuri noi, e inima trează.

Sunt grele visuri ? halucinare ? —
— Pe cer, în fund, se ilustrează —
O conștiință din noaptea mare...

George Bacovia văzut de C. Ressu

Nevroză

Afară ninge prăpădînd,
Iubita cîntă la clavier, —
Și tîrgul stă întunecat,
De parcă ninge-n cimitir.

Iubita cîntă-un marș funebru,
Iar eu nedumerit mă mir :
De ce să cînte-un marș funebru...
Și ninge ca-ntr-un cimitir.

Ea plînge și-a căzut pe clape,
Și geme greu ca în delir...
În dezacord clavierul moare,
Și ninge ca-ntr-un cimitir.

Și plîng și eu, și tremurînd
Pe umeri pletele-i respir...
Afară tîrgul stă pustiu,
Și ninge ca-ntr-un cimitir.

Psalm

Iubito, cu fața de mort,
Fecioară uitată în turn,
Plîngînd în balcon
Cu grai monoton,
Cu suflet taciturn —
În visul meu te port.

Iubito, cu fața de mort,
Mireasă pe tron,
Cu grai monoton
În visul meu te port.

Iubito, cu fața de mort,
De geniu trăsniță,
De-a pururi monotonă,
Goală madonă,
De crimi prăfuită —
În visul meu te port...

Furtună

Prin codrii Bacăului
Vijile vîntul
Și-ntunecă lumea
Un cer ca pămîntul
Și codru de codru
Se umple de clocot,
Iar toamna în hohot
Le cîntă prohodul...
Și parcă mă cheamă,
De crengi atîrînd,
Avesalom gemînd
Cu plete-nclăcite...
De spaimă mă prind
Priviri rătăcite,
Și mintea, de zgomot,
Nimic nu înțelege...
Și-aș vrea ca să mor
Ca Romulus rege,
Uitat, legendar...
Cuprins de-o furtună,
Pierdut să dispar
Prin codrii Bacăului...

...Și o referință clasică

Vladimir Streinu, 1936 :

„Este un poet unic în literatura noastră și, dacă nu ne-ar fi teamă de zeflemeaua anonimă a cititorului român, am afirma că este un poet unic chiar în cadre mai largi decît acelea ale literaturii noastre. După cunoștința noastră, în nici o altă literatură n-am dat peste un poet atît de original în substanța sa poetică și atît de puternic sugestiv fără să reușească adesea să articuleze nici versul deplin”.

Poemă finală

Eu trebuie să beau, să uit ceea ce nu știe nimeni
Ascuns în pivnița adîncă, fără a spune un cuvînt
Singur să fumez acolo neștut de nimeni
Altfel, e greu pe pămînt...

Pe stradă urlă viața, și moartea
Și plîngă poezii poema lor vană...
Știu...
Dar foamea grozavă nu-i glumă, nu-i vis —
Plumb, și furtună, pustiu,
Finis...
Istoria contemporană...
E timpul... toți nervii te vor...
O, vino odată, măreț viitor.

Eu trebuie să plec, să uit ceea ce nu știe nimeni
Mîhnit de crimele burgheze, fără a spune un cuvînt
Singur să mă pierd în lume neștut de nimeni
Altfel, e greu pe pămînt...

Baladă (1926)

O noapte de sineală, din vremi vovodale...
Plecuse vovodul în lupte blestemate ;
Iar eu păzeam domnița închisă în cetate —
O, noaptea, de sineală, de epoci triumfale...

Dormeau, adînc, ostentii în noaptea diafană
Cînd eu sării afară din cortul de mătăasă —
Vedeam o semilună pe zare cum se lasă,
Și nălucit, crezusem — flamura otomană.

Cu ceata buimăcită fugeam, acum, călare,
Dar boarea nopții clare ne-ntorse la cetate
Și povestindu-mi visul domniței spăimîntate,
I-am arătat cu spada tabloul de pe zare.

În alb, domnița blondă, în noaptea ideală,
De sus, de la fereastră, ca-n vis leși-n afară,
Scăldată în sineală, ea rise-n noaptea clară...
O, cit a ris domnița în noaptea de sineală...

Seară tristă

Barbar, cînta femeia-aceea,
Tîrziu, în cafeneaua goală,
Barbar cînta, dar plin de jale, —
Și-n jur era așa răscoală...
Și-n zgomot monstru de țîmbale
Barbar, cînta femeia-aceea.

Barbar, cînta femeia-aceea...
Și noi eram o ceată tristă —
Prin fumul de țigări, ca-n nouri,
Gîndeam la lumi ce nu există...
Și-n lungi, satanice ecouri,
Barbar, cînta femeia-aceea.

Barbar, cînta femeia-aceea,
Și-n jur era așa răscoală...
Și nici nu ne-am mai dus acasă,
Și-am plîns cu frunțile pe masă,
Iar peste noi, în sala goală, —
Barbar, cînta femeia-aceea...

Plumb de toamnă

De-acum, tușînd, a și murit o fată,
Un palid visător s-a împușcat ;
E toamnă și de-acuma s-a-nnoptat...
— Tu ce mai faci, iubita mea uitată ?

Într-o grădină publică, tăcută,
Pe un nebul l-am auzit rîcnînd,
Iar frunzele cu droaia se desprind ;
E vînt și-orice speranță e pierdută.

Prin tîrgu-nvăluit de sărăcie
Am întîlnit un popă, un soldat...
De-acum pe cărți voi adormi uitat,
Pierdut într-o provincie pustie.

De-acum, au și pornit pe lumea
eronată
Ecouri de revoltă și de jale ;
Tot mai citești probleme sociale...
Sau, ce mai scrii, iubita mea uitată ?

Marș funebru

Ningea bogat, și trist ningea ;
era tîrziu
Cînd m-a oprit, în drum,
la geam clavierul ;
Și-am plîns la geam,
și m-a cuprins delirul —
Amar, prin noapte vîntul fluiera
pustiu.

Un larg și gol salon vedeam prin
draperii,
Iar la clavier o brună despletită
Cînta purtînd o mantie cernită,
Și trist cînta, gemînd între făclii.

Lugubrul marș al lui Chopin
Îl repeta cu nebulie...
Și-n geam suna funebra melodie,
Iar vîntul fluiera ca țîpătul
de tren.

Apoi, veni și-o blondă în salon...
Și-aproape goală prinse, adormită.
De pe clavier, o scripea înnegrită —
Și urmări, pierdută, marșul
monoton.

Înaltă, despletită, albă ca de var,
Mi se părea Ofelia nebună...
Și lung gemea arcușu-acum
pe strună
Îngrozitorul marș lugubru,
funerar.

Cîntau amar, era delir, —
Plîngea clavierul trist, și violina —
Făclii își tremurau lumina,
Clavierul catafalc părea,
și nu clavier.

Tîrziu, murea clavierul lung
gemînd ;
Luptau făcliiile în agonie...
Și-n cet se-ntîlne-o noapte
de veche,
Și-n urmă, greu, un corp
am auzit căzînd.

Vai, de-atunci imi pare lumea
și mai tristă,
Viața-i melodie funerară...
Și nu mai uit nebuna lăutară —
Și transfigurată, trista clavieristă.

Cronica spectacolelor

Un spectacol atelier:

„Dragonul“ de Evgheni Șvart

Un public sever a umplut pînă la refuz sala de la Majestic, unde cu zece zile în urmă un colectiv al Teatrului Tineretului din Piatra Neamț a prezentat „Dragonul“ lui Evgheni Șvart, spectacol năstrușnic și derutant, adus în scenă de trei tineri debutanți, înfățișați și ei publicului, înainte de reprezentare printr-o căldă și inspirată alocuțiune. Este vorba de Victor Ioan Frunză, student în anul IV regie, Institutul de Teatru „I.L. Caragiale“ și de două fete, Marie-Jeanne Lecca și Doina Antemir, amîndouă în anul IV scenografie la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu“. Cei trei s-au bucurat de rarul privilegiu de a găsi cale liberă într-un teatru unde imaginația și inventivitatea sînt oricînd ca acasă și unde, mai ales, năzbitiile grave se înfrățesc de multă vreme cu arta autentică.

Alegoria lui Evgheni Șvart, autor de basme și de piese de teatru pentru mici și mari și unul dintre cei mai interesați scriitori sovietici ai primei jumătăți de veac (s-a născut la 1896 și a murit în 1958) a avut o viață aventuroasă: „Dragonul“ a fost terminat în 1944, dar a văzut cu adevărat luminile rampei abia în 1962.

Prezentată sub formă de basm dramatizat, piesa permite largi adaptări și interpretări regionale, parabola dragonului fiind de fapt o cutie-surpriză în care simbolistica se deschide într-o reacție în lanț. În spatele Dragonului se pot ascunde toate chipurile hide ale tiraniei și despotismului, toate măștile hidoase ce acoperă fețele autocrației, cruzimea și burlescul megalomaniei. „Dragonul“, se explică regizorul, este istoria unei tentative: încercarea de a vindeca o lume de obișnuita dictaturii. Dar victoria pune alte probleme. Greu e, spune un dicton, nu să cucerești libertatea, ci să știi mai apoi ce să faci cu ea.

Spectacolul a socat prin noutatea viziunii regizorale, prin pronunțata originalitate în care a fost conceput decorul și s-a lucrat cu actorii. Burgul Dragonului a fost conceput și executat dintr-un soi de practicabilă cu geometrie variabilă, mai exact spus un fel de cuburi cu toate fețele pictate, astfel încît, la fel ca într-un joc de copii, prin înbinarea lor rapidă, cei de pe scenă au avut la dispoziție, de la un moment la altul, mereu un alt decor de basm. Căsuțele cu geamuri mici și de un stat de om amintesc deopotrivă duioasele disproporții din gravurile medievale, naivele încălcări ale legilor perspectivei. Actorii joacă pe scenă, dar în același timp circulă printre spectatori, cîntă, fac pantomimă, apar în lojă și execută veritabile ascensiuni pe schelele decorului. Dar, mă rog, cu asta ne-am obișnuit de mult.

Spectacolul este fermecător, totuși oboseitor, translația de la simbol la lumea reală infierbîntă o vreme mintea omului din sală, dar lungimea și caracterul vetust al unor replici, tiradele melodramatice sfîrșesc prin a aduce mult balast în economia spectacolului. Se mai știe apoi că o operă artistică, de orice gen, își condamnă adeseori perenitatea cînd îmbracă hainele simbolului. La data cînd a fost scrisă, piesa lui Șvart a constituit o adevărată capodoperă, dar trecerea anilor nu i s-a dovedit priincioasă.

Străduințele și performanțele regiei rămîn totuși notabile. În viziunea tînărului Victor Ioan Frunză, „Dragonul“ a devenit o piesă întinerită, unitatea și originalitatea fiind și în acest oaz caracteristicile principale care au fuzionat în conceptul stilului. Trebuie să remarcăm însă, deopotrivă, că se înecă prea multe idei valoroase ale piesei în cascade retorice și tirade verbale monocrome, că în general e prea mult zgomot, alpinism și gimnastică suedeză în jocul actorilor. În culori aspre sînt redată și sentimentele dominante ale personajelor: teama, groaza, bucuria, speranța. Să nu uităm totuși că asistăm la un basm, iar în basm se folosesc idei limpezi și tonuri violente.

Extravaganțele și stridențele de interpretare sînt atenuate sensibil de o muzică subtilă, de o simplitate cuceritoare care vine ca un balsam celest peste o rană deschisă. Intuim în această revărsare eternă de tristețe și bucurie profilul unui talent autentic, dar care — ni se arată în programul de sală — aparține nu unui profesionist al genului ci unei ciberneticiene: Silvia Ilieș, anul II Cibernetică A.S.E.

Ca piesă de examen, mai ales, spectacolul se impune prin temeritatea soluțiilor și prin volutele fantezief

LIVIU TIMBUS

Povestiri despre om

Devenirea pură și lucrarea sinelui (I)

Dacă viața spiritului are un sens, atunci acela este de a fi „întru ceva“ — scria Constantin Noica în încheierea cărții sale despre cele șase maladii ale spiritului. Dar lucrul acesta l-ar putea spune spiritul românesc nu numai lumii contemporane, dintotdeauna, începînd chiar cu aceea a anticilor, care era atît de așezată în spirit încît atunci cînd își ieșea din sine se întreba mai ales despre spiritul mișcării (viața fiind și ea mișcare) decît despre mișcarea spiritului. Doar că lumea cugetării de pînă la Hegel nu prea găsisese categorii adecvate pentru viața spiritului și încerca astfel să o cuprîndă și pe aceasta în categorii scoase din natură: cauzalitate, mișcare, unu, multiplu, cantitate, calitate etc. Așa se și explică de ce Leibniz, simțindu-și parcă vocația pentru filosofia spiritului și încercînd să determine monada în chip imaterial, a dat acesteia niște determinații negative: nu le-a avut pe cele necesare, sau cel puțin nu le-a avut pe toate. El a putut să arate mai degrabă cum nu este monada decît cum este ea.

În privința aceasta nici Kant n-a făcut prea mulți pași înainte. La el spiritul prea trăiește în cercul transcendentă spre a da legea lui întregii existențe: legea o dă el, nu-i vorbă, dar numai existenței naturale (despre existența nenaturală, Kant, sfîșiat de antinomie, nu poate spune ferm nici dacă ființează sau nu ființează, așa cum nu poate spune nici despre suflet dacă e muritor sau nemuritor).

Odată cu intrarea lui Hegel în cîmpul cugetării, situația se schimbă pînă la a se răsturna de-a dreptul. Prin Hegel, spiritul ajunge suveran, categoriile lui — conștiință, conștiință de sine, libertate etc. — învăluind ele acum întreaga realitate, inclusiv natura. E aci în joc fără doar și poate o exagerare, dar altfel filosofia n-ar fi putut ajunge la unul din conceptele ei fundamentale: devenirea. Nu vrem să spunem laolaltă cu Sartre că dialectica aparține umanului de drept iar naturii doar prin extensiune antropomorfică, ci numai că spiritul reprezintă

domeniul cel mai înalt și mai bogat al devenirii — atît de înalt și de bogat, încît pune în lumină pentru toată firea, și pentru domeniul vieții și pentru cel al neorganicului, esența devenirii.

Și ce legătură au cele de mai sus cu „întru“? — ar putea răsări întrebarea. În măsura în care prepoziția aceasta exprimă devenirea pură, legătura e vădită. Dar atunci înseamnă că Hegel ar fi înțeles cel mai bine spre ce adevăruri profunde poartă „întru“. Lui Noica îi place chiar să creadă că Hegel ar fi fost fericit dacă în grădina limbii germane s-ar fi putut găsi o asemenea floare, fiindcă „întru“ exprimă devenirea prefigurîndu-i drumul cu capete cu tot. Și iată-l pe filosoful român căutînd peste vreme o întîlnire cu cel ce făcuse filosofia să vorbească în limba germană. Căutarea poate părea intrucivă surprinzătoare. Într-o încercare de autodiagnoză, „ahoretic“ nostru mărturisea că, în tinerețe, gînditorul de care se simțise răpit pe viață pentru gîndirea speculativă fusese Kant. Să se fi întîmpinat între timp o „despărțire“ și de Kant, pe lingă cea de Goethe? Tot ce se poate, deoarece așa cum Goethe reprezintă pentru Noica „un maximum de omenească fără filosofie“, tot așa Kant ar putea reprezenta un maximum de filosofie fără omenească. Partea ultimă din cele Douăzeci și șapte trepte ale realului nu ne spune aceasta în chip răspicat, dar ne-o sugerează. În privința lui Hegel, o atracție deosebită pentru el nu se întrevădea la tînărul Noica, dar încă în Schiță pentru istoria lui cum-e-cu-putîndă-avea-nou curgea atîta viață, încît îți dai seama îndată că autorul era născut pentru dialectică.

Cu pasiunea sa pentru epicul metafizic, Constantin Noica nu putea alege alt loc mai potrivit pentru întîlnirea cu titanul dialecticii decît opera acestuia, Fenomenologia spiritului. Cartea pe care Noica a răs-povestit-o ca pe una pe care o „cîtim“ fiecare dintre noi, fie că știm ori nu — fiindcă toți trăim deplin ori parțial aceste Povestiri despre om —, este, cum deja se știe, o carte despre căutarea certitudinii. Certitudinea a fost dintotdeauna scopul

Dor de stradă

În aceste zile au luat sfîrșit manifestările legate de centenarul Enescu — o sărbătoare a muzicii românești și universale. Puține glorii de talia lui Enescu a dat pînă astăzi poporul nostru. Oriunde, pe această planetă, o asemenea glorie e cinstită cu emoție și cu stralucire. Și noi, românii, l-am cinstit pe Enescu la centenar, după cît ne-a stat în pușeri și după preceperea noastră. Dar în țara lui Cervantes, Spania, în fiecare loc prin care a trecut Maestrul există o placă memorială, o răs-pintie, o stradă, un edificiu care-i poartă numele. La fel se întîmplă în țara lui Shakespeare, adică în Marea Britanie. La fel se petrec lucrurile în patria lui Beethoven, în cea a lui Tolstoi, la fel se petrec la vecinii noștri din sud, în Bulgaria, unde nu există oraș prin care să fi trecut Hristo Botev și în care o stradă, o piață, un parc să nu-i poarte numele.

De ce nici o stradă din București nu poartă numele lui Enescu? Afîm, de la exegeți competenți, că Enescu, în timpul vieții, a refuzat să accepte ca numele lui să fie purtat de școli de muzică, de instituții muzicale sau culturale din diferite țări ale lumii. I s-au făcut nu zece, ci sute de propuneri cu sens omagial. A acceptat însă ca numele lui să fie purtat de o mică formație corală — românească — din Statele Unite ale Americii, Români din America, de prin anii '30, au simțit că e dator lor să-l cinstească în acest fel pe George Enescu, iar George Enescu, după ce refuzase instituții ilustre din țări ilustre, și-a dat acordul românilor. Acelor români care, în epocă, i l-au cerut, N-ar fi oare de dator lor noastră, a românilor României socialiste, să-i cinstim pe genii muzicali noștri reințîlnindu-ne zilnic cu numele lui pe una din străzile Bucureștilor?

De ce nici o stradă din București nu-i poartă numele? De ce nu s-a folosit prilejul centenarului pentru o astfel de firească măsură? Nu știm. Ceea ce știm poartă însă un nume: lipsă de memorie sau ingrăditudine edilă.

Cultura începe totuși de la un elementar Aminteste-ți!

ILIE PURCARU

CAP LIMPEDE

SOARELE CU GROPIȚE

Cititoarea noastră Felicia Paladi din Brașov ne trimite o lungă listă de „perle“ — stilistice, gramaticale etc. — culese din traducerea operată de L. Moga și D. Comănescu asupra cărții „Copacul omului“ de Patrick White, recent apărută în Editura Univers. Iată cîteva: „Bătrînul își suga dinții privind laptele blind“ (pag. 113, rîndul 11); „— Sssst! spuse nevasta lui cu mina la gură, pe care purta o verighe-tă lată de conveniență“ (pag. 165, rîndul 14); „fi-ne lobul urechii drepte cu un deget“ (pag. 165, rîndul 8 de jos); „...și se așeză la pianul lui Lilly Bourke, pe care ceara luminărilor se scursesese ultima vară cînd avusesse loc o seară muzicală pînă pe furnirul de nuc“ (pag. 304, rîndul 8 de jos); „— Sint tatăl lui, zise omul. A cărui față cu pielea scorțoasă privea în sus“ (pag. 327, rîndul 6 de jos); „Avea obrăjii pirlîți de soarele de oraș, în care apăruseră gropi-te“ (pag. 449, rîndul 12). Etc., etc., etc. (T. N.).

SCRISOARE DESCHISĂ

Stimate poet Nichita Stănescu,

„Respirarea“ dumneatale din ultimul număr al revistei Flacăra, în care îl „definim“ pe marele poet al lumii Bacovia prin cuvintele lui Grigore Hagiu — m-a cutremurat!

De două ori: întîia oară, pentru că ai citat confratele; a doua oară, pentru că expresia în sine și în tot posibilul halou pe care îl luminează, mi se pare a fi definitivă...

E o biruință a democrației în republica literelor.

Un poet, ca și un nou element chimic descoperit, trebuie mai întîi definit și, apoi, simbolizat (cu o literă sau două). Oare cîți dintre eminescologi mai știu cine a zis întîiași dată „Lucașfărul poeziei românești“? Nici eu nu mai știu decît atît: că expresia a devenit organică și deci autonomă, folosită și de academicien și de elev proaspăt și că ea ne îndrumă necontenit spre esențele poetului, spre esențele noastre.

Pierzîndu-mă vreo cîteva ani buni mături printre manuscrisurile Eminescului, uite că nu-l aveam, în gînd treaz, pe marele poet Bacovia. Căci, dacă l-aș fi avut, ar fi trebuit să ajung de mine însumi, ca un matematician din teore-mă-n demonstrație, la rezultatul:

„Ce drojdie de Eminescu!“

N-am ajuns, recunosc. La formulele memorabile nu ajung decît poezii!

Pentru cel ce are proprietatea termenilor și, urmare, refuză proasta anecdotică pe care o pot emana citeodată cuvintele și expresiile la epiderma lor, formula aceasta este egală cu o descoperire.

Dă-mi voie să-ți spun, poetule Stănescu, și fără de nici o emfază, că această spusă a lui Hagiu și scrisă a dumneatale va genera rodnice exegeze.

Mi se pare că abia de aici încolo se va putea glosa asupra marelui poet Bacovia într-un perpetuitate. Poetul are nume și simbol. Cîtă vreme n-a fost dez-altoit din Eminescu era numai mare dar nu era el însuși. Ferice pentru cultura noastră că a dezlegat această enigmă tot poezii, cum de la Orfeu și Dositei încoace. Vom putea citi și reciti, despresurați de grezii, dar întemeiați într-o „aceeași ființă“:

„Aici sint eu / Un solitar, / Ce-a ris amar / Si-a plins mereu“. (BACOVIA).

„Nu credeam să-nvăț a muri vreodată; / Pururi tînăr, înfășurat în manta-mi, / Ochii mei nălțam visătorii la steaua / Singurătății“. (EMINESCU).

Cu stimă, domnule poet. (Gheorghe Suciuc)

P.S. Am scris aceste rînduri tocmai cînd un răuvoitor al rosturilor noastre pune la index (la „indexul“ lui) pe unii din marii poeți ai limbii române de astăzi (în ordinea dată de dumneadinsul): Adrian Păunescu, Nichita Stănescu, Ion Gheorghe.

Doamnă și domnule, lăsați-ne în pacea noastră. Noi n-o turburăm pe a altora. Și-apoi, de la Paris am așteptat și așteptăm lumini (încă din secolul nouăsprezece), ci nu penumbrelor lumpanarelor. Dacă aici, pe vatra noastră, ne confruntăm și cu unele probleme — nu ză-zănia noastră ni ajută. La întelepciune, măcar cu vîrsta — bine se aude — nu atî ajuns. Ce vă îndrutește atunci a da sfaturi și a turbura lucrurile? Și mai și pensionați-vă!

SPRE MUZEUL „GEORGE BACOVIA“

Am intrat în muzeul memorial „G. Bacovia“ în zilele fierbinți de dinaintea centenarului marelui poet. Respirația iiniștită a micului așeză-mînt era acum ușor precipitată, după efemerele furtuni ale orelor de filmări TV, după vizitele reporterilor și fotoreporterilor, după rîndul tăcut și recules al obișnuiților vizitatori. Drumul

pină aici, pe strada ce poartă numele poetului, este o discretă intrare în atmosferă, un preludeu al reînțîlnirii cu poetul. O casă obișnuită. La intrare stă scris: Muzeul de istorie a orașului București (!) Muzeul memorial G. Bacovia.

Stăm de vorbă cu soția poetului, Agatha Grigorescu-Bacovia, și, la sfîrșit, cu custodele muzeului, Gabriel Bacovia, fiul poetului, care ne prezintă cu amabilitate încăperile și care ne vorbește cu neobosită participare despre apropiatele manifestări legate de comemorarea poetului și despre realizările conacului „Prietenii Muzeului Bacovia“, ce-și desfășoară activitatea în incinta muzeului.

Dacă la ora de față reuniunile cu caracter comemorativ ne sînt deja cunoscute din comentariile în presă, la radio și TV, mai puține știm despre cum a întîmpinat micul muzeu centenarul poetului. Răspunsul va semăna cu o listă de bune intenții, nefinalizate însă; aceasta, prin concursul unor neglijențe și amînări de care nu este răspunzător muzeul „G. Bacovia“.

Întîi de toate, frapează lipsa unui afiș care să semnaleze vizitatorilor evenimentul aniversar, precum și lipsa unui

pliant al muzeului. Se gă-seau în muzeu, spre vinzare, cărți poștale cu imaginea poetului (la prețul de 1 leu bucată) și un număr de 70 de discuri cu glasul lui Bacovia recitînd din versurile sale (la prețul de 7 lei bucată), dintre care circa 50 de bucăți erau rezervate zilelor centenarului. Adăugăm la acestea costul biletului de intrare în muzeu: 0,50 lei pentru elevi și 1 leu pentru adulți și ne întrebăm din ce oare se poate realiza planul anual al muzeului, care se ridică la... 17 000 lei?!

Desigur, dacă s-ar fi înfăptuit acele „bune intenții“ (un plic și un timbru omagial G. Bacovia, indispensabilele pliante, o nouă ediție a discului mic și un disc de dimensiuni mari, tipărirea volumului de versuri care reunește eforturile poetice ale membrilor conacului patronat și găzduit de muzeu, desemnarea unei librării și a unui liceu din sectorul IV pentru a purta numele poetului, ceea ce ar fi putut constitui tot atîtea căi de popularizare a muzeului etc.), poate că planul s-ar fi putut realiza măcar pe anul în curs. Dar în viitor?

Iar viitorul cel mai apropiat îl reprezintă iar-na-care-bate-la-ușă și pe care micul muzeu (totuși

rivnit ca temei al oricărei mari încordări filosofice. Cînd afirmă că numai ființa există și că aceasta șade nemiscată, ce altceva își dorea Parmenide decît siguranța că ceea ce este este și nu se poate să nu fie? Dar Descartes, ce a văzut el în al său „cogito” decît un fundament indubitabil — sau, cum ar fi zis Mircea Florian, un „dat” — al oricărei filosofii și cunoașteri? Dar acei logicieni contemporani înverșunați în a descoperi criteriul formal al inducției, ce vor ei decît să știe că o judecată universală este etern universală? În toate acestea e ceva mai mult decît iritare a poetului care se adresa divinității: „Vreau să te pipăi și să urlu: «Este!»”. Cînd obsesia pune stăpînire pe tine, trebuie să ți-o asumi la modul superior, fiindcă tot s-ar putea să nu te vindeci de ea. Iar dacă e vorba de moarte, în care existențialistii au văzut singura certitudine, să știi să o iei, laolaltă cu păstoriul mioritic, drept limitația ce nu limitează.

Dar ajunge sau nu omul să dobindească certitudinea, pe cea bună? După un șir de înălțări și căderi, eroul lui Noica — al său este, cu atîtea măști la care Hegel nici nu s-a gîndit —, la început un tînăr ieșit ca la plimbare în aerul imbiator sau pe mările calde ale vieții, începe a înțelege că și nereușitele pot avea un sens. Dacă, în cazul în care nu cade din nou în senzorial, de pe treapta transcendenței el întrevăde alte tărîmuri (al naturii, al zellor înșiși) care se cer și ele istorisite, înseamnă că nu există un capăt al căutărilor (și nici al filosofiei, prin urmare). Aici l-am putea consola, sfătuiindu-l să învețe din faptul că problemele insolubile pe care și le-a pus de-a lungul timpului — aporiile, cvadratura cercului, paradoxele logice etc. — nu i-au tocit mîntea, ba i-au ascuțit-o chiar, îmbogățindu-i totodată experiența de viață și de cunoaștere. Dacă deci omul nu află certitudinea, poate că nici nu are trebuință de ea ca atare. Dar atunci cum rămîne cu zicala aceea adîncă: „Nu m-ai căuta de nu m-ai fi găsit”? Ea vrea să spună, în cazul de față, că rostul căutării certitudinii este căutarea însăși. Cine s-a regăsit în eroul cărții, cine a pămîtit cu el, știe în ce încurcături intră conștiința avîntîndu-se în temerara ei tentativă. Dar Noica, urmîndu-l de astă dată pe Hegel în litera lui, vede tocmai aci semn de noblete: „Spiritul este cu atît mai mare cu cît se reîntoarce la sine din mari opoziții”.

Se înțelege acum mai limpede în ce fel

i-ar fi folosit „întru” lui Hegel. Căutarea certitudinii este o experiență ce ține de viața spiritului, iar sensul acesteia, verificat încă o dată, este de a fi întru ceva. Iar dacă acel „ceva” se confundă cu Absolutul intangibil, atunci viața spiritului se justifică prin sine însăși; adică ea este (atîți) intrucît este. Prin aceasta „întru” nu conținește a exprima drumul cu capete cu tot — capătul final fiind absorbit, nu suprimat.

Iată, așadar, oă între ustensilele pe care conștiința peregrină și le-ar fi putut procura din Thracia se numără nu numai toiagul — acel ba care ține atît de fidel locul lui *aufheben* —, dar și busola. Iar dacă luăm bine seama, nici forma drumului nu ne e străină. Firește, redescăsu-rînd *Fenomenologia spiritului*, Noica se lasă antrenat de ritmul gîndirii lui Hegel, ritm compus, cum se știe, din trei timpi (ca unitate de bază). Dar îndărătul triadei hegeliene, filosoful român deslușește o mișcare de alternanță sau de pendulare în doi timpi: „Capitolele lui Hegel, din trei în trei cum merg, au o curioasă alternanță: trei sint de cunoaștere, apoi următoarele trei sint de viață și acțiune; vin din nou trei de cunoaștere, apoi alte trei de viață și acțiune” (subl. ns.). Și enumerarea continuă explicit („primele trei capitole — despre senzație, percepție și intelect — indică o experiență de cunoaștere; urmează cele trei ale conștiinței de sine, care sint în chip limpede o experiență de viață și acțiune” etc.). Nu înainte însă ca povestitorul să reflecteze deschis: „E o întrebare dacă Hegel și-a dat seama de această desfășurare modulară a lucrurilor”. Există acolo o adevărată specializare diferențiată — a rațiunii și a conștiinței simple pentru cunoaștere, iar a spiritului și a conștiinței de sine pentru experiențele de viață —, care se extinde la dimensiunile cărții întregi: prima jumătate e mai ales de cunoaștere, a doua jumătate e mai ales de viață.

Nu este prima oară cînd Constantin Noica se simte reținut de mișcarea astfel structurată. La capătul celor „douăzeci și șapte de trepte ale realului”, care pot fi tot atîtea trepte ale filosofiei naturii, el avea revelația unei uimitoare forme de realitate: unda. Intruchiparea naturală a undei este lumina.

GHEORGHÎȚA GEANĂ

Primim

Cu prilejul apariției volumului „Ieșirea din iarnă”, cel de-al cincilea din ciclul de romane „Zăpezile de-acum un veac”, autorul adresează mulțumiri instituțiilor și persoanelor, din țară și din străinătate, care l-au ajutat în munca de cercetare, informare, depistare de documente, fără de care nu era cu putință o adevărată înțelegere și reconstituire a Războiului de Independență al României, din anii 1877—1878. Adresăm mulțumiri: Arhivelor Statului București, Muzeului militar și arhivelor din Sofia, Plevna și Pordim — Bulgaria, arhivelor din Belgrad, Moscova, Istanbul, Stockholm, Madrid, Düsseldorf, Columbia University — New York, de la care autorul a primit, fie direct, fie prin mijlocire, prețioase materiale, rînduri de documentare realizîndu-se în șase ani, printr-o largă și generoasă colaborare internațională.

În vederea pregătirii pentru tipar — în ediție definitivă — a primelor trei volume din ciclul, autorul adresează cititorilor rugămintea de a-i transmite în scris observațiile lor, generale sau de amănunt, privind faptele evocate, personajele istorice cuprinse în acțiune, epoca. Autorul e conștient că în cursul redactării, atît datorită modalității de lucru cit și din cauza diversității și divergenței surselor documentare, în cărțile apărute pînă acum s-au strecurat unele incongruențe, inexactități, erori de detaliu, care vor trebui eliminate. Autorul adresează speciale mulțumiri persoanelor care au comunicat și pînă acum asemenea observații, oral sau în scris, cu prilejul fiecărui volum apărut, mai ales urmașilor direcți ai unor participanți la Războiul Independenței, care i-au pus la îndemînă prețioase mărturii și documente de familie. Asemenea mărturii și documente — fotografice, cartografice, epistolare etc. — îi sint utile autorului și în continuare.

Pentru toate aceste informații, sugestii și critici în marginea cărților apărute, autorul își exprimă recunoștința, cum și mulțumirile anticipante pentru sprijinul din viitor.

PAUL ANGHEL

Bd. Bălcescu nr. 32-34, București, cod 70124

Cronica literară

„Ieșirea din iarnă”

Al cincilea roman („Ieșirea din iarnă”, Ed. Cartea românească 1981) din uriașul ciclul „Zăpezile de-acum un veac” de Paul Anghel este, refăcînd cronologia faptelor epice, întîiul din acest ciclul, tipărit de prozator de-abia acum, în urmarea unei metode pe care am explicat-o altădată. Nu este, totuși, ultimul — căci în total proiectul e prevăzut a conține nouă volume (însușind probabil mai bine de 2500 de pagini), adică un colos prozastic, aflat, pe cît se vede, încă de pe acum pe niște picioare nu de lut ci din piatra cea mai durabilă. Ca și „Fluviile” (apărut în 1980), „Ieșirea din iarnă” este un roman memorabil, caleidoscopic, sforîndu-se a recrea un moment istoric (acela al războiului pentru independență), cu tot ceea ce clipa aceea dramatică aducea după sine. Nu întîmplător, a rezuma romanul este cu neputință, într-atît de multe sint evenimentele extrase din document, mediile investigate, modificările iuți de cadru geografic.

Cu puțin înainte de 9 mai 1877, în România și pe continent un uriaș vîrtej politic cuprinsese mulțimile de sus pînă jos, alarmînd psihologii și provocînd complicații biografice, într-un chip într-atît de rezoluit incit sentimentul unei inevitabile catastrofe părea a pecetlui existențele în destin. Cum în istorie totul este determinat, a vedea faptele în obscurile lor înlănțuiri era sarcina cea mai de seamă a prozatorului și, în fond, dificultatea cea mai mare. Paul Anghel a rezolvat această piedică iminentă într-un chip ingenios. El a creat o voce „cronicărească” epică, a unui eu absolut afectiv, pîrînd a vorbi aci eseistic, din altitudinea unei judecăți finale despre obiect, aci din perspectiva unei umanități tulburi, văzută prin specimene. Ochiul romanesc pătrunde pretutindeni, urechea încă ascultă totul mai bine decît orice agent secret și în consecință romanul ia înfățișarea unui produs baroc, insensibil la fenomenal ca istoria, imitîndu-i curgere imperturbabilă a vremii, unde ceea ce este de îndeplinit se consumă printr-un proces natural. Prozatorul știe totul și înregistrează conversațiile de la curte, în București, vocile „rauques” ale soldaților în „teritoriu”, evocă mediul monacal, pe acela al teroriștilor bulgari de la München, este, la distanță de cîteva rînduri, în Rusia înzăpezită, în cabinetul lui Bismark, „fotografiînd” pe cancelar în papuci, în Iașul potopit de ruși, ca într-o spectrală lume neverosimilă, în budoarul unei moșierese, în munții Muntenegrului, printre răscolii în mahalaua Bucureștilor, urmîrînd pe banditul Panțiru, în mediile diplomatice, a căror foială de note confidentiale, ultimatum-uri și rapoarte năvălește de peste tot ca și cum războiul pe care îl presimt cu toții ar fi început pe un cîmp scriptic de bătaie.

Ceea ce pare dezordine aci este în fond viziune integrală, ceea ce pare șovăire epică e în definitiv acumulare minuțioasă de elemente, care, precum în muzică, fac să răsără, din teritoriile secundare, marile declarații simple precum aceea a lui M. Kogălniceanu, autorul proclamării Independenței în parlament. „Ieșirea din iarnă” e un soi de uvertură care dezleagă felurile combinații biografice pe care le cunoaștem încă din celelalte romane. Prozatorul însuși a procedat, cu inteligență, în acest chip curios, recreînd a rebours evenimentele, aproape de la sfîrșit către început, cu sentimentul că perspectiva finală dă înfelegerea mai adîncă a faptelor inițiale, încețoșate de incertitudini atunci cînd mișcarea lor este aceea a cronologiei firești.

Paul Anghel este un mare pictor de mulțimi, probabil cel mai însemnat din literatura română, cu excepția lui Liviu Rebreanu. El a descris nepereche aci năvala noroadelor gregare, sub forma „trupeii” a mahalagiilor, a parlamentariilor, și a știut să umple odăile particulare și publice cu o omenire pestriță, creatoare de anxietate, întorcînd firul epicii pînă la o cu greu suportabilă tensiune. Prozatorul nu pare a se opri la umanitate, el a căpătat (și acesta e, în „Ieșirea din iarnă”, cu mult mai vizibil) un instinct în a vedea totul în mari trepte cosmice, alăturînd mișcărilor de puhoie umane pe acelea ale meteorologiei și ale viețuitoarelor sălbatiche. „Zăpezile de-acum un veac” conțin și un „Bestiarium” local, o cartografie a geografiei românești, așezate în corespundere cu umanitatea locală, ca și cum ideea prozatorului ar fi fost a explica umanitatea prin „fiziolog” și „fiziologul” prin umanitate. Această observație va fi, probabil, definitivă atunci cînd ciclul se va închide; mă rezum a semnala acum un număr de admirabile pagini, făcînd filozofia mușuroiului de furnici (rezistent și cu obstinație), pe aceea a violenței haitelor sălbătice de cîini. Explozia instinctului sexual la pești dă o extraordinară imagine a Dunării infierbîntate de viețuitoare. Cerbii hieratici și ciutele de porțelan sugerează niște caligrafii animalice remarcabile.

Nouă mi se pare în „Ieșirea din iarnă” (ori, în tot cazul, mai ușor de detectat decît pînă acum) ideea prozatorului de a mări dimensiunile prin afectiv, hiperbolizînd, cu ochii unor „exotici”, specimene ale unei umanități alogene ori numai bizare, precum ar fi Prințul (care vede Bucureștii în chipul unei urbe chaldeene), Bogdana Procopiu Hasdeu (metamorfozată fiziognomic de la o zi la alta), Rudi Catargi (un aventuros Țoghin, desenator de cai).

Înșurirea lui Paul Anghel de a crea scene memorabile nu mai este o revelație: în „Ieșirea din iarnă” ele sint însă extrem de numeroase. Stilul scilicet, baroc și sagace, cu o rară înzestrare de a vedea imagist, este admirabil și creează pagini antologice, ca și aptitudinea eseistică ieșită din comun, a cărei putere speculativă merită un examen mai amănunțit...

Nu cred că greșesc, așadar, observînd că, prin aceste „Zăpezi de-acum un veac”, de Paul Anghel, literatura română are marea ei roman istoric.

ARTUR SILVESTRI

— Muzeu l) o va trece (oare?) cu cele 5 tone de lemne alocate (cu condiția ca ele să nu fie sub formă de crengi, cum s-a întîmplat în anii anteriori).

Și ca să ne întoarcem de unde am pornit — adică la intrare — n-ar fi oare mai firesc să citim acolo Muzeul Literaturii române — Muzeul memorial G. Bacovia? Cu gîndul acesta facem cale întoarsă pe străduța pașnică, pe care mulți o vor căuta cu disperare în cartier, în lipsa prozaielor, dar atît de necesarelor tăblițe indicatoare: Spre Muzeul George Bacovia. (Tania Radu).

RESTANȚE LA ELECTRECORD

În articolul „Ce știm și ce nu știm despre Electrecord”, publicat acum citva timp în „Flacăra”, se afirmă că „există în catalogul Electrecordului tot ce este mai important în literatura muzicală universală”. Oare așa să fie? S-au epuizat, e drept, multe titluri valoroase din repertoriul muzicii simfonice, de cameră, balet, operă și operetă, numai că uneori s-a acordat prioritate unor piese mai puțin semnificative, iar altele s-au omis atît lucrări fundamentale cît și măestrii ai genului în totalitatea lor.

Din creația lui Gustav Mahler, de pildă, Electrecordul n-a imprimat decît vreo 2-3 lucrări de respirație mai restrînsă și nici una din cele 10 simfonii ale sale. Postromanticul Anton Bruckner se înfățișează doar pe un singur disc (1977), cu prima lui simfonie, și nu cu una dintre cele monumentale. Jan Sibelius nu figurează nici el, în catalogul Electrecordului, cu vreuna din simfoniile sale sau cu vreunul din poemele sale simfonice. D. Šostakovič e prezent doar cu Simfonia a 10-a. Englezului Benjamin Britten i s-a rezervat spațiu doar pentru trei piese (două variațiuni simfonice pe teme date și o serenadă pentru tenor, corn și orchestră), ignorîndu-i-se opere ca Simfonia simplă, Simfonia de recviem, Oratoriul de război etc. Și exemplele ar putea continua. În ceea ce privește opereta, mi-aș permite să sugerez — sugestie izvorîtă din faptul că, la ora de față, se cer din ce în ce mai mult înregistrări integrale — limitarea ori înlocuirea discurilor cu selecțiuni din mai multe opere în favoarea discurilor cu selecțiuni din aceeași operetă. Și, în încheiere, pe cînd „Video-discul” care ni se tot promite de vreo trei ani? (Spiridon Proca).

Addenda la Festivalul George Enescu

FILARMONICA DIN DRESDA

Cunoscuta orchestră simfonică, de notorietate mondială, care numără peste 110 ani de existență — cu o viață zbuciumată în timpul și la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial și care a renăscut în anii din urmă — a prezentat în cadrul Festivalului internațional „George Enescu” două opusuri enesciene, *Uvertura de Concert pe tema în caracter popular românesc* și *Rapsodia I-a* în la major. Vedem în aceasta prețuirea artei noastre, deoarece interpretarea celor două lucrări s-a ridicat la o cotă valorică deosebită, chiar dacă în concepția dirijorului Herbert Kegel nu a stat tot timpul respectarea întocmai a tradiției instituită de marii dirijori români, George Georgescu și Constantin Silvestri. A fost însă interesant, pentru noi, să urmărim la opești noștri felul în care au simțit și dezvoltat filonul muzical românesc, în special în cunoscuta rapsodie enesciană. Și, mărturisim, am fost încantați. Filarmonica din Dresda este o orchestră de clasă. Ea a ilustrat aceasta, într-un mod entuziasmant, interpretînd și cunoscuta

creație a lui Mussorgski „*Tablouri dintr-o expoziție*” în celebra viziune orchestrală a lui Ravel. *Timbrele instrumentelor* din alamă, *tumulțul corzilor*, *sopitul flautului* și *clarinetelor*, *tinguirea fa-goșilor ori cantilenele oboilor*, *precizia percuției*, dar, în primul rînd, *muzicalitatea instrumentiștilor*, toate acestea ne-au oferit o seară memorabilă de concert. Orchestranții, conduși de Herbert Kegel, actualul prim-dirijor și director al Filarmonicii din Dresda, au reușit să demonstreze virtuozitatea și înțelegerea lor în sensurile partiturilor ce le-au interpretat.

Pianista Annerose Schmidt, o mai veche cunosțință a noastră, a fost solista Simfonicilor oferite de Filarmonica din Dresda. Ea a interpretat într-un chip magistral *Concertul pentru pian și orchestră nr. 3 de Prokofiev* și în spiritul cel mai tradițional. *Concertul nr. 5 pentru pian și orchestră de Beethoven*, „*Imperialul*”. Tehnica pianistei a putut fi urmărită deci în două seri consecutive, în două capodopere ale literaturii pianistice. scrise la distanțe de un secol una față de alta, în stiluri și de concepții diferite, ceea ce, să recu-

noaștem, implică mari dificultăți oricărui interpret.

Cele două concerte susținute de Filarmonica din Dresda au pus o pecete de mare prestigiu interpretativ. Am dori să ascultăm cît mai des asemenea colective orchestrale!

RADU LUPU

Din multitudinea de manifestări organizate în cadrul Festivalului internațional „George Enescu”, manifestări care datorită numărului lor nu au putut fi cuprinse în spațiul nostru tipografic, stăruie în memorie recitalul pianistului Radu Lupu. L-am regăsit pe marea interpret la o cotă de vîrf a valorii artistice; iar seara „Schubert” pe care ne-a oferit-o a confirmat clasa mondială pianistică în care este situat de toate agențiile internaționale de impresariat artistic.

Modul în care a fost alcătuit programul a constituit — el însuși — un act de curaj, deoarece rari sint pianistii care deduc o seară întreață lui Schubert, mai ales într-o manifestare internațională. Dar, acest curaj dovedeste — pe lîngă altel — și o aleasă cultură muzicală, căci marea ro-

mantic, poetul liedului german, a dedicat pianului, dincolo de „biuteriile muzicale” constituite din piesele miniaturale — ce si-au cîștigat o imensă popularitate — și lucrări mai ample, apelînd la forma sonatei, forma muzicală cea mai complexă și democratică. Radu Lupu a înțeles din plin esența acestor creații schubertiene, „Momentele muzicale” și Sonata în do minor si în re major, redîndu-le cu tot dramatismul, propriu epocii respective, cu toată căldura și gingășia, caracteristice lui Schubert, cu bărbăție și demnitate, meditănd la marile probleme filozofice ale vieții, sau transportîndu-ne — pur și simplu — în atmosfera vrăjită a Vienei secolului XIX.

Radu Lupu nu mai este acel „tînăr înzestrat”, pe care-l cunoașteam de mulți, de foarte mulți ani. Astăzi, el simbolizează unul din acei „monștri sacri” ai pianului, care își mistuie viața — mult mai repede decît alții, arzînd în focul vesnic viu al artei înalte. Cîste a celorl minunati dascăli români, care i-au slefuit talentul! Fie ca răsuna-torele lui succese să facă cunoscută — și mai bine — în toată lumea, zestrea muzicală și poetică, înnăscută, a poporului nostru! (Claudiu Negulescu).

CAP LIMPEDE

Un muzeu in labirint

Dürer, între măsură și exces (I)
Muntele

Dürer: Autoportret la 22 ani

Dürer e comparat adesea cu Leonardo. Dar e comparat și cu Luther. Și tocmai faptul că e comparat cu amindoi demonstrează că, de fapt, nu poate fi comparat până la capăt cu nimeni. Fără îndoială, el are aceleași foame de a ști ca Leonardo și aceeași pasiune arzătoare ca Luther. Dar nu e nici discret ca Leonardo, nici zgomotos ca Luther. E sigur de sine. Atît.

Și chiar în galeria autoportretelor e greu să-i găsim un termen de comparație. N-are obrazul supt, devorat de febră și cotropit de o barbă țepoasă ca Van Gogh. N-are orgoliul amar al lui Michelangelo. N-are candoarea unui Corot. N-are singurătatea lui Cézanne. N-are asprimea lui Goya. N-are umbrele lui Rembrandt. Nu. El e Dürer. Frumos, elegant, conștient de valoarea sa. Cîndva a vindut, se zice, gravuri chiar de la fereastra casei sale transformată în prăvălie. Dar poate că asta nu e decît anecdotă. În autoportrete, observația se impune, el n-are absolut nimic plebeian. Dimpotrivă. Priviți-l cu cîtă grijă s-a îmbrăcat înainte de a se așeza în oglindă. E limpede că i-au plăcut hainele elegante și că n-a văzut nici un motiv pentru care ar fi trebuit să ascundă asta. N-a neglijat nici o cută a vechimintelor, nici o buclă. Și, ce-i drept, nu există în toată istoria autoportretului un pictor cu un păr mai frumos ca al lui Dürer. Uităm, privindu-l, că era fiul unui modest argintar, încredințat că avem de-a face cu un tânăr nobil.

E vanitos? Dar ce artist nu e vanitos? Taciturnul Velasquez, ajuns la Roma și întrebat ce părere are despre Rafael a răspuns sec: „Nu-mi place deloc”. Dürer e mai abil. El nu spune că nu i-au plăcut pictorii venețieni după ce a ajuns la Veneția. El îi scrie, în schimb, unui prieten din Germania că pictorii venețieni au vrut să-l otrăvească în timpul unei mese. Ceea ce, firește, spune mai mult în materie de vanitate decît acel „Nu-mi place deloc” al lui Velasquez.

Doar Tițian mai privește lumea cu aerul acesta princiar. Numai că Tițian capătă această privire în special la bătrînețe. Cînd știe cine este. În vreme ce Dürer afișează un aer senorial și în autoportretul de la douăzeci și doi de ani aflat acum la Luvru. Are aici o privire mîndră și un curaj ce nu trebuie dovedit cu sabia. Și, cu siguranță, (ne simțim ispitiți să ne spunem) nu-l înțelege pe Sisif. Cum adică, să urci mereu o stîncă doar pentru ca ea să se rostogolească la vale? E atît de îngrijit și de calm, încît nici zeli n-ar îndrăzni să-i dea o asemenea pedeapsă.

Dar să ne apropiem de autoportret și să citim ce scrie deasupra capului: „Destinul meu va progresa după Ordinea Supremă”. Zeii nu s-au gîndit să-l supună pe Dürer la o pedeapsă ca a lui Sisif, dar Dürer a hotărît singur să și-o asume.

În general, cei care aspiră spre ordinea supremă pot fi suspecți. Ori sînt prea vulnerabili și vor să ascundă asta, ori sînt prea orgolioși; ori sînt prea însetați, ori sînt prea singuri. În ce-l privește, Dürer n-a declarat niciodată cu insolenta lui Gauguin: „Să urmezi maestrul? Dar pentru ce-ar trebui să fie urmați? Ei sînt maeștri tocmai pentru că n-au urmat pe nimeni”. Ba chiar se duce la Veneția în dorința de a-și căuta un maestru. Și-a căutat un maestru, se știe, pentru a nu se găsi decît pe sine. A declarat însă altceva, care ne lămurăște pe deplin: „Dacă nu putem ajunge niciodată la desăvîrșire, — se întreabă el — trebuie să renunțăm cu totul la a mai învăța?” Iată aici miezul gîndirii lui Dürer. Și întreg secretul său. Cu cine să-l comparăm acum dacă nu cu Sisif? Ca și Sisif, el știe două lucruri mai bine ca orice: 1. că nu poate atinge ceea ce urmărește. 2. că nu va renunța să urce totuși spre ceea ce nu poate atinge.

Pentru Sisif, muntele nu e decît un drum de parcurs, un obstacol care-l desparte de scop. Scopul fiind oprirea stîncii în virful muntelui. În schimb, pentru Dürer drumul devine chiar scopul. El știe că nu poate atinge desăvîrșirea, dar acesta nu e un motiv să renunțe la ea. Ne rămîne cel puțin drumul spre imposibil dacă imposibilul e refuzat. Gravorul din Nürnberg rezolvă astfel dintr-un singur gest drama lui Sisif și își găsește pe muntele lui chiar sensul existenței sale de artist. După ce declară că desăvîrșirea e inaccesibilă, începe metodic, încapătinat și pățimaș să escaladeze muntele spre ea. Nimeni nu a străbătut cu atîta rigoare drumul, spre imposibil, fără să se clatine și fără să se mintă, refuzînd în egală măsură ispitele exaltării și ale desnădejdei.

Și intrucît nu poate ajunge la vîntă, descrie toate lucrurile care îl separă de ea. Cu acul de gravat, cu dălița sau cu penelul, el povestește tot ce vede. Are o imensă curiozitate și nu-și poate stăpîni foamea de amănunte. Nimic din natură pare să nu lipsească din tablourile și gravurile lui. Ca să se revanșeze parca pentru pierderea imposibilului adună în ele tot ce e posibil, de la viețuitoarele pămîntului la unele și mituri. Cu înflăcărare, luînd în stăpînire totul, Sisif își descrie fiecare pas de pe munte, își caută o consolare în fiecare fir de iarbă, în fiecare piatră, în fiecare copac, în tot ce întîlnește, în ordinea pe care o caută în dezordine. El cîntă chiar urcușul și pe măsură ce face asta se vede din ce în ce mai bine muntele și din ce în ce mai puțin culmea unde ar trebui ca stîncă să se oprească. Pentru că gravurile și tablourile lui Dürer ne întîmpină cu acest paradox: totul e spus cu lux de amănunte și clar, răspicat, precis, pentru ca ansamblul să devină enigmatic. Spre deosebire de Leonardo care face tăcerea să surdă și pe Gioconda să vorbească avînd buzele pecetluite.

OCTAVIAN PALER

Simple note:

Eternitatea lui Creangă

S-ar mai putea spune, oare, ceva care nu s-a spus pînă acum despre Ion Creangă și opera lui? Sigur — nu. Viața îi este cunoscută în amănunțime în toate drumurile, năzuințele și poticnirile ei și i-a fost studiată în scurgerea vremii restrînsă și nepieritoare să creație scriitoricească sub variate aspecte de către marile spirite ale literaturii și ale sensibilităților românești și n-a fost ocolită sau neglijată de cercetători și exegeți străini, pasionați să ne afle rivnele, zămisirile, miracolele. Fiindcă Creangă, unic în felul lui și peste toate, ține de un miracol; și cred că după cărturarii, îndeobște omologați, care au fost spătarul Nicolae Milescu, stolnicul Constantin Cantacuzino, domnitorul Dimitrie Cantemir și — mai tirziu — Nicolae Iorga, hitrul humuleștean, produsul absolut al ruralității noastre, este acela care a făcut să lumineze spre universal o lucrare a României moderne. Și dacă ar fi să bibliografiem cit s-a scris despre opera lui Creangă la noi și aiurea, ar însuma, neîndoiros, înzecit numărul paginilor rămase de la el.

Nu e puțin și consider, în deplină cunoștință de cauză, subiectul

epuizat, ca să mai fie loc de vreo interpretare inedită sau de o observație iscată din profunzimile minții, care să stîrnească un interes ori o curiozitate, merînd osteneala de a le încredința tiparului.

Ci vreau să însemn aici, în puține vorbe, o obișnuită întîmplare de viață doar, pe care am trăit-o — martor năucit — și care dîncolo de cele mai pătrunzătoare și subtile exegeze, dîncolo de analizele și de judecățile cele mai strălucite și mai seducătoare, mi-au dat reala sa dimensiune și sensul eternității lui Creangă.

Ultimul meu popas la Iași de la jumătatea lui iulie. Vizitam cimitirul „Eternitatea”, cotropit parca de toată liniștea și de toate tihnele unui început de lume; și am ajuns la mormintul lui Creangă, iar peste câteva clipe, dintr-o alea lătură, apare o femeie tînără, tîrînd într-o mină, mina unui copil pe care-l însoțea, iar în cealaltă, cițiva trandafiri albi și o luminare. Mama și copilul. Și nu literaturizez. Mama, zveltă și frumoasă, băiețelul, blond, violet, cu ochii lui albaștri și puri, mirați parca de ceea ce vede. N-avea încă cîinci ani. Și am aflat povestea întregă. Mamă-sa îi citise Capra cu trei iezi de nouă ori. Îi citise și Harap Alb și Funguța cu doi bani dar Capra cu trei iezi era aceea care îl fermecase și vroia să știe cine a „făcut-o”. Mamă-sa i-a dat

toate explicațiile, pe care le va fi înțeles sau nu — cert că i-a depășit capacitatea de înțelegere — el însă nu-i mai dădea pace, să-l ducă să-i vadă mormintul și așa se găsea pentru întia dată într-un cimitir.

L-am săltat peste grilajul de fier care împrejmuie lespedea și soclul cu bustul, i-a urmat și mama, a făcut observația că Creangă e bătrîn ca și bunelul și bunelul de ce nu „face” nici o poveste, mamă-sa i-a întins trandafirul pe care i-a pus pe lespede, i-a dat apoi și lumina aprinsă, ajutîndu-l să i-o fixeze la căpătîi și deodată o avalanșă de întrebări, cutremurătoare, de care numai inocența e capabilă:

— Și el e singur, mama, aici? Și nu-i frig înăuntru? Și cînd îi foame, cine-i dă să mînce, mama? Am tăcut. Și am plecat fiecare pe drumuri opuse, ca să mă simt și astăzi descumpănit, îngîndurat și învăluit într-o serafică umilință, că n-am fost în stare să-i dau un răspuns la înălțimea nevinovăției lui și să mă consolez eternitatea palpabilă a lui Creangă și să-l asigur, cu întîziere, pe puil de mîldovean anonim, că născînd și crescînd aici asemenea odrasle, niciodată cel ce a „făcut” Capra cu trei iezi nu va fi „singur”, nu-l va fi „frig” și nu va cunoaște „foamea”.

L. KALUSTIAN

Desene pe asfalt

Labă de leu

S-a scris mult despre George Bacovia în toamna în care mitrica ce-l dovedește nașterea a împlinit o sută de ani. S-a scris cu fervoare și devoțiune despre unicitatea poetului pe care critica s-a ostenit atît de mult să-l releve ca descinzînd dintr-alți poeți, astfel că a sfîrșit prin a-l recunoaște, fie și în postumitate, gloria meritată.

I s-au dedicat și poeme pioase (și palide, aproape descendentate cu cel trecut parca fără semne prin lume dar fiind el creator de lumi), caligrafii derivate din textura „la vedere” a unor versuri bacoviene și Sfîntul din strada bucureșteană Frîsinet a fost drapat în catifele, violete desigur, iar sub numele lui s-au aprins lămpi de veghe.

Dar din tot ce s-a scris acum despre Bacovia mie mi s-au impus ca fiind cele mai dureros-inspirate, mai adevărate și mai răscolitoare rîndurile-poem iscalite în „România literară” de Geo Bogza. Nu sînt admiratorul fără rezerve al lui Geo Bogza și cititorul care sînt e atît de „ingrat” în felul lui de a-l

lubi pe marea scriitor meșter încît l-ar dori autor numai de pagini memorabile. (Îi știu pe de rost unele versete dar mă împac mai greu cu textele solemn-edictuale ori cu fabulele străvezil...) Cred că nu e un sacrilegiu să-ți îngădui o „judecată” a clasicilor în viață și mai cred că Geo Bogza, cu teribilul său orgoliu, dar și cu umorul fără egal, îmi iartă mărturisirea.

„Mai ales acum cînd cu labă de leu a gravat în lespeze o slovă despre Bacovia împregnată cu atît de strălucitoare intuiții încît ea se oferă ca o prefață a oricărei posibile exegeze. Rînduri în care verbul bogzian e încastrat într-un ulului colaj de versuri celebre scrise de cei mai mari poeți ai românilor și cu fluiditatea cărora se confundă fericit. Și logie.

O pagină de frumusețe astrală pe care spre bucuria mea o transcriu cu degete emoționate și pe care le-o propun celor ce n-au avut norocul s-o poată citi în dreptunghiul tipografic unde a fost mai întîi tipărită:

„Un singur cuvînt, o realitate, o deznădejde: abatoriu.
Un singur cuvînt, o realitate, o deznădejde: corbii.
Un singur cuvînt, o realitate, o deznădejde: cimitirul.

O viață de om, o operă literară și pustiu, jale, beție.

Nimic nu freacă, nimic nu cade în falduri, nicăieri nici un centimetru de dantelă: un cearceaf de pat de spital.

Nici orchestrație amplă, nici contrapunct savant: nimic din fastul sonor al marii poezii.

O scripcă, o biată scripcă, din lemn de sicriu, și un cîntec sărac scîncit în ploaie.

Dar Dumnezeu a trecut pe acolo și le-a pus în balanță: scripca și marile orchestre. Iar scripca a stat în cumpăni cu ele.

Nu-ți voi lăsa drept bunuri după moarte... De-atîtea nopți aud plouînd.

Dați-mi un trup voi munților... Străbunii trec în pîlcuri violete.

La ripa Uvedenrode... Barbăr cînta femeia-avea.

Restul e tăcere... Altfel, e greu pe pămînt.

Așa stă, sărac și umil, dezbrăcat de orice orgoliu, alături de marii poeți, din această țară și din lume.

Un bătrîn atît de simplu, după vorbă, după port... Pe lîngă el, toți sîntem — acoperiți de metafore și firețuri — generali în armata lui Baiazid.”

GHEORGHE TOMOZEI

Mult stimatelor tovarășe redactor șef,

Avînd în vedere spiritul de obiectivitate cultivat de revista pe care o conduceți, vă rog să binevoiți a da publicității rîndurile de mai jos.

Metaforice „Desene pe asfalt”

La rubrica sa „Desene pe asfalt”, susținută de la o vreme în revista „Flacăra”, poetul Gheorghe Tomozei semnează în numărul din 27 august a.c. un răspuns („La din contra”) la... răspunsul meu din Argeș nr. 2/1981 („Infidelitatea amintirilor”). Poetul îmi dedică aproape trei coloane, completate cu mai multe „reproșuri” contrasemnate de Ilie Purcaru, ale căror săgeți ricoșează tot spre Pitești.

Ar trebui să mă declar onorat de

Din jurnalul de călătorie

al dr. Grindei

Florența, un popas al spiritului

Sîntem aici în spațiul larg care pare că nu le conține decît pe ele, cele patru figuri ce reprezintă ființa omenească într-o singură zi. O singură zi din viața omului și gîndul pătrunzător al lui Michelangelo a putut cuprinde în ea toată istoria și tot destinul speciei sale.

Singura liniște nu este posibilă decît în somn, în somnul nopții. Dimineața: palma, ceea ce înseamnă că lumina și acțiunea zilei contrazic total și îngrozesc toate fibrele vieții. Singura posibilitate de ființare echilibrată, somnul: instinctul de „tanatos”, cel mai puternic și cel mai prielnic pentru om. Se pare însă că trupul femeii care doarme în deschiderea de marmură a coapselor mai conține o dorință neîmplinită, poate vie dar adormită. E posibilă oare ca împlinire vie sau rămîne tot o ofrandă inutilă în înghețul morții?

Seara: nesfîrșită epuizare și resignare; nici o dorință de a mai putea reîncepe ziua, nu așteaptă nimic, nici măcar odihna, căci parca știe că nu va fi totală.

atenția celor doi meșteri ai condelui, care, într-un spațiu destul de restrîns, mi-au amintit numele de 27 de ori! „Curat” exercițiu de stil, dovedind că autorii „pamfletului” și-au pierdut complet cumpătul! Mai mult, „La din contra” este dovedea cea mai la îndemînă că, atît în dialogul anterior („Flacăra”, 23 aprilie a.c.) cit și cu acest prilej, preopinienții nu s-au adresat unui Nimeni, ci unui gazetar care-și îndeplinește corect și onest obligațiile, cu evidentă (din păcate!) intenție de a-l „înnegrî” catran. Nu mă pot declara decît întristat de uriașă cantitate de umoare neagră împroșcată asupra mea de un om cărui (o și recunoaștea) nu i-am făcut decît bine. Trezînd peste potopul invectivelor, sînt însă limitat de fragilitatea argumentărilor, de sforțările făcute pentru a răstălmăci adevărul și sînt convins că poetul însuși a avut rețineri

înainte de a așterne „desenele” pe hîrtie. Dar, se știe, bunul plac nu ține loc de adevăr.

Doresc să închei aici un dialog care s-ar fi convenit să fie purtat în condițiile unui liminar respect pentru adevăr, context și persoane implicate. Cel puțin decamdată, nu mai am nimic de adăugat față de cele scrise în „Infidelitatea amintirilor”, pe care nici injuriile și nici metaforele oraculare nu izbutesc să le infirme.

În ce privește „reproșurile” lui Ilie Purcaru, îl rog ca, în calitate sa de ziarist, să pună în practică unele principii elementare ale presei noastre și numai după aceea să se pronunțe. Cu atît mai mult, cu cît declară, răspicat, că nu mă cunoaște. În rest, metaforice „desene pe asfalt”.

S.L. NICOLAESCU
red. șef adjunct al revistei „Argeș”

rativ și construiește în piatră non-figurativul, ca fragment de haos ordonat, singurul etern în ființa umană. Dar și în expresia figurativă a Dimineții domină tot teama și groaza nesfîrșite. Expresia însă este total biologică și primitivă ca a animalului împietrit. A dat un țipăt în lume ca semn al existenței, dar plînge. Îl este parca frică să și plîngă. Cîeva pîndeste omul și nu i-ar tolera plînsul, semn al protestului său. Și omul rămîne fără reacție ca un etern Prometeu schinghit care nu îndrăznește să alunge păsările care-l sîrteacă, de teamă să nu vină altele și mai rapace. Căci totul în jurul omului este rapace.

Oare cit a reușit Michelangelo în efortul său gigant figurativ și non-figurativ de a reda omul față de non-figurativul lui Paul Klee, cu gînticului simbol schita în cîteva linii în figura savantului atotînteleghător? Arta lui Michelangelo nu izbuteste să promită nimic omului, căci nu există nici o împăcare a sa cu existența în viața celor patru forme statuare umane. Reușita lui este nici în viață și nici în Judecata din Urmă de după viață. Din Michelangelo omul, nu a rămas ca expresie a existenței lui decît figura mutilată în scalpul stăpînit de duhul răului care domină viața și moartea.

ȘTEFAN BERCEANU

Constelația lirei

Fănuș Neagu vă propune un poet nou

M-a căutat, cu voce proaspătă, pe când eram bolnav, un băiat, Constantin Preda, din Sadova, județul Dolj. „Am douăzeci de ani, scriu poezii și-aș dori să vă cunosc”. Bolnav, nu am răbdarea să văd oameni necunoscuți. „Notează-ți adresa mea, i-am zis, și trimite-mi-le”. Au sosit a doua zi, ca o ridicare de zori, însoțite de-o scornire minunată. Ia ascultați: „A început culesul viilor și mama aranjează legături de merișor sălbatic pentru nebunia vinului. S-ajunge timpul când mă simt undeva la marginea satului, într-o planiște de ploi. Nu știu de ce, pelinul aprinde licurici albi în podgoria cuvintelor”. L-am citit și m-am bucurat frumos, căci, nu-i așa, sint și bucurii urite. E o încintare pentru inimă să asculte clipa izbăvită de somn și gătită cu aurul speranței în care vorba începe să cinte. Un băiat căruia nu-i cunosc decât vocea, adică lucrul cel mai puțin priceput din ființa omenească, se așază de-a dreapta Universului și cîntă întru slava limbii române. Partea mea de bine îl îmbrățișează.

Aș fi vrut să fiu florar

floare de mărgăritar
aș fi vrut să fiu florar

să simt florile cum urcă
peste pieptu-mi, peste timpă

căci împing hotarele
la vama cu soarele

flăcări de vrăji fermecate
eu iubesc florile toate

iar aromele divine
urcă pe frunte la mine

și-și împing sus bolțile
la vama cu nopțile

cintec de fluier sub lună
curăf florile de brumă

și le simt cum toate cîntă
din chemarea pentru nuntă.

Frica de dragoste

necoaptă
frica mea de dragoste
și-aruncă spaimele dulci
peste miezul alb
din care se înfruptă gîndul meu.

e noapte
și beduin mi-e gîndul
care aleargă-n pustietăți,
toț caută în forma
nenorocului
leac pentru frica mea de
dragoste.

Mica publicitate

schimb apartament mobilat
confort I
cu un petec de cer
în apropierea Carului mare

pierdut un gînd
lovit în frunte
cu o dungă albă peste aripi,
aducătorilor drept recompensă
un flacon minuscul
cu otravă dulce

vînd mașină veche
de talmăcit visuri
pe-un ac de arici
și pîpt într-un fulg de zăpadă

schimb un dînte de cal
fără carii
pe-un fir de păianjen
adormit într-un colț de stea.

De-a-ndăratelea

nu
mă voi mai întoarce
la tine

ghimpi de stele îmi
înconjoară punctul de a
te mai iubi,
salt de dropii
peste părul tău
respirînd a noapte

aș vrea să devin
orb odată cu dezvelirea dimineții,
praf de oase
s-aștern pe urmele tale
praf de oase,
oase de gheață.

Așa mama căutîndu-mă
în respirația griului

a trecut și ultima
rată
un luceafăr căzînd
în virful unui
paltin

la ora
cînd mama întoarce
în palmă
respirația griului

singurătatea mea
făcînd cuib
într-o legătură cu merișor
sălbatic

Datoria

de a șterge urma răului

omule,
bă, omule
bă-imi zic

scote-ți creierul
afară
și îngrădește-ți-l în spirale
de sulf
dă-i foc înainte
de înaintea răului

vezi-ți de treabă
— îmi zic, mie celulă
din mine —
vezi-ți de treabă
de treaba din urma
răului

e de datoria ta
să-ți faci singur
datoria.

CONSTANTIN PEDA

Spectacol

toate bietele de intrare
în eternitatea cotidiană
s-au vindut într-o singură
toamnă ploioasă
și este arhiplină
sala de gimnastică
a melanholiei...

Alte statui

Memoria învață din uitare
Cum plîngea lumina-n gînd
Cînd fluturii nopții de sare
Mistuiău un cer pe prund.

Acum cai sălbatici nechează
În cercuri de sîrmă ghimpată,
Cuvintele cu fruntea de-amiază
Fulgeră cîmpia de-aitădată.

Fragedă din matca unui riu
O zi de speranță mai răsare,
Tineretea se scaldă-n griu
Ca-ntr-o mare călătoare.

Vise aburite de stînce stele
Ard sub timp nisipul nimănu
Și-n sisteme ineclore miini rebele
zidesc într-o adevăr alte statui.

Acord final

mi-am trimis poemele
în campania agricolă
să se vindece

au miros de cîmpie
literele lumii
din sfera magnetică

existența la cursuri
de perfecționare
învață mecanic
teoria cunoașterii
ninge sarea unor mări secate
peste arborei de cărbune
din grădina tuturor promisiunilor.

AUREL M. BURICEA

Rășinari

Cerul gurii mele s-a aburit,
Cuvintele toate-s mai dulci ca iubirea,
În floarea de crin voi trăi de-am murit
Aici e o șansă chiar și pieirea

Pămîntul albastru din Rășinari
De zăpezi apăsător, răcorit de Stează
Să-l semeni nu trebuie, numai să-l ari
Și morții cei de demult înviază
Și chiar de îmi joc la zaruri viața,
Inima de mi-o pun sub baros în spectacol,
Privirea ce-ți-o aruncă dimineața
Trece prin lume — rază miracol

Un ram de măcieș de iau amintire,
Floarea de soc de o pun în vază,
Ninge prin cetățile lumii cu nemurire
Și lumea toată se-adapă din Stează.

NICOLAE STOIE

Iubiri ale tuturor

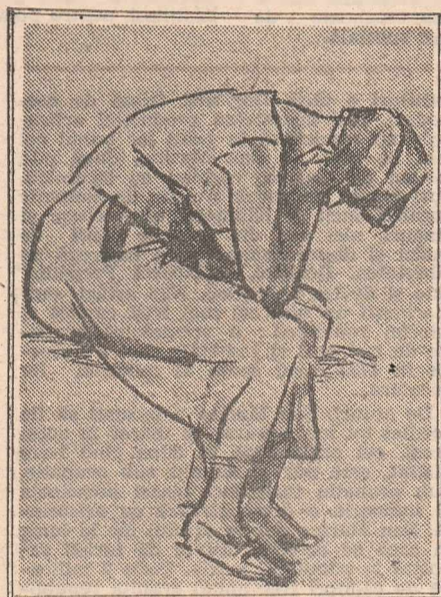
Ierburi la marginea drumurilor!
doar vîntul mai cîntă firele voastre
prăfoase,
Iubiri ale tuturor, doar ploaia vă spală,
și totuși sunteți cele mai iubite, ochiul
vostru
în ochii celor în trecere...

Strugure singur

Aripi de cîntec am eu, fericitul,
păstrător al icoanei ferecată în melodii;
păsări de cer: timplele mele,
cuvîntul: strugure singur călătorînd
peste vii...
RADU CARNECI

Marină

De vă e teamă
ascundeți-vă în ochiul meu
închiriați o barcă
și încercați să visliți în lacrimi
veți descoperi atunci
chipul unui visător energie și silitor
nemișcat
în drumul vapoarelor transoceanice
nu vă temeți
nu veți ajunge în adîncul ochiului meu
în triumful morții decât
secționînd cu îndeminare
fiecare cuvînt semnificativ
flecure privire de dragoste
apoi
ascultînd tăcerea
dincolo de fereastra prin care
trecutul îngaimă amintiri
îngăduiți-mi să vă conduc
Afară.
FLORENTIN PALAGHIA

M. BOACA

Fabula egoismului

Fugărit de un lup și o buhă
Iepurele se pîti sub o tufă.
— „Are să te sfișie oarba cînd vei ieși!”
și spuse lupul hămesit.
Nu-ți-e teamă că ai să fii încoțit?
— Ei, și?!
ii răspunse iepurele înfricoșat.
Mi-e totuna de cine o să fii mîncat!
— O, amice, mă doare cînd văd,
cum judeci chestiunea de nerod,
și cum pui problema de egoist!
Că vei fi sfișiat, e un lucru trist!
Dar de cine,
nu e totuna,
pentru Mine!

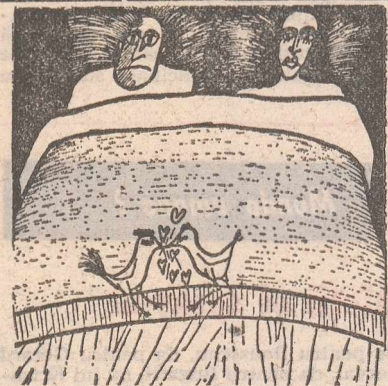
ION TĂTARU

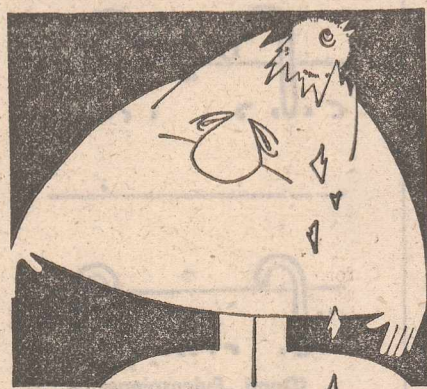
CRISTIAN MIHAILESCU

Aforisme — St. J. Lec

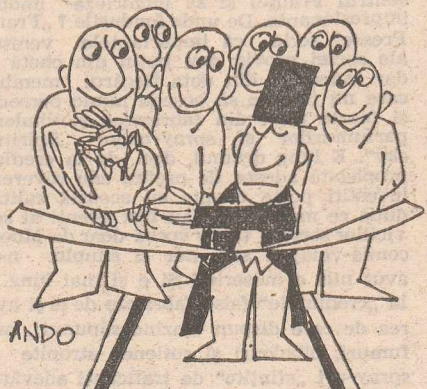
- Nu fiecărui viața îi vine bine.
- Poți să condamnă pe cineva cu uitarea, dar trebuie pedepsiți în primul rînd, cei care țin minte.
- Nivel înalt pe cap de locuitor. Revine un semicap.
- Ce-ar fi să măsurăm altfel timpul, ca să ne găsim nu în secolul al XX-lea?
- Părerile sînt de obicei împărțite între cei puternici.

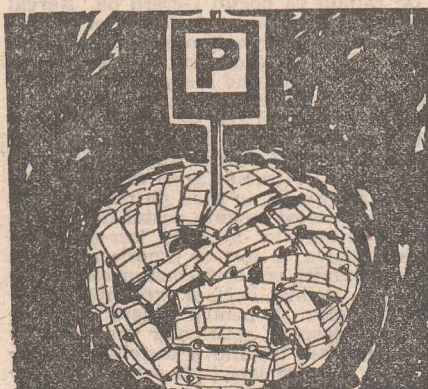
MIHAI BARBU

RUDI SCHMUCKLE

O. ANDRONIC - ANDO

VICTOR CHIRILOAIE

- M-a întrebat cu gingășie: „Probabil, e foarte greu să gîndești totul cu capul, cum faceți dv.?” — „E greu — i-am răspuns — dar cu picioarele ar fi și mai greu”.
- Indicatoarele stau pe loc.
- „O zi bună miine” nu te asigură de „o foarte bună zi — poimîine”.
- Zvonul bun niciodată nu trebuie să se verifice sută la sută.
- Numai poetul poate lua un interviu lui Dumnezeu.

În românește de NICOLAE ARMEȘ

Lumea în care trăim

Orașul lacrimilor din... țara lacrimilor

Se numește Orașul lacrimilor. Și a apărut odată cu lacrimile locuitorilor săi. Există, firește, lacrimi de bucurie și lacrimi de suferință. Aici tronează durerea.

Aici, ca și în alte așezări, cu aceeași înfățișare, oamenii locuiesc în cocioabe îngrămădite una într-alta. Cocioabe improvizate din scinduri vechi și tablă de butoaie, din cartoane și pământ. Fără uși și ferestre, cu străduțe întortochiate în praful cărora stau și se joacă, dorm și mănincă, deopotrivă, copii și ciini.

Aici, ca și în alte așezări, cu aceeași înfățișare, nu există apă și canalizare, nu există doctor, dispensar, nu există școală. Există doar cocioabe, oameni necăjiți, sărăcie și multă mizerie. Enorm de multă mizerie.

Aici, ca și în alte așezări, cu aceeași înfățișare, cuvântul cel mai des auzit, cel mai des folosit, cuvântul aflat pe buzele copiilor ca și ale virstnicilor, ale femeilor ca și ale bărbatilor, cuvântul repetat până la obsesie este „syalamba”, ceea ce, în traducere, înseamnă „ne este foame”.

Aici, ca și în alte așezări, cu aceeași înfățișare, din estul provinciei Cap a Africii de Sud își duc zilele peste 55.000 de ființe umane. Oameni ce se aseamănă uimitor prin sărăcie, tristețe, disperare. Și prin încă ceva: au aceeași culoare a pielii — neagră!

Lacrimile nu-i înduioșează pe rasiștii sud-africani. Suferința negrilor li se pare firească. Culmea ironiei, după părerea autorităților care practică apartheidul, chiar și aceste așezări sunt... „prea bune” pentru populația neagră. Ca atare, în ultima vreme, autoritățile au dezlănțuit o vastă operațiune polițienească pentru transmutarea a peste 1.000 de familii de negri din Nyanga, o așezare situată în apropierea orașului Capetown. Și, ca de fiecare dată în asemenea ocazii, forțele de intervenție au recurs la gaze lacrimogene și bastoane de cauciuc, la ciini dresați special și care blindate pentru a împrăști populația ce se împotriva acestei acțiuni samavolnice.

Martor ocular, trimisul Agenției „France Presse”, scria referindu-se la această acțiune brutală a rasiștilor sud-africani: „Soarta negrilor din Nyanga a atras atenția opiniei publice încă din luna iulie, când circa 1.000 dintre aceștia au fost arestați sub acuzația de ședere ilegală în regiunea Cap. Autoritățile insistă ca marea majoritate a acestora să fie trimiși în bantustanele Transkaj și Ciskaj. Dar ei s-au opus și se opun cu înverșunare să meargă în aceste adevărate lagăre de concentrare”.

De ce refuză oamenii aceștia să abandoneze Orașul lacrimilor? Pentru că mizeria din bantustane este și mai groaznică. Bantustanele sunt „rezervațiile speciale” în care populația neagră este obligată să locuiască. După cum relatează „France Presse”, în fapt, acestea sunt niște autentice lagăre de concentrare, împrejmuite cu sîrmă, supravegheate de paznici și din care nu poți ieși fără aprobare specială.

Legile apartheidului sînt draconice. Pentru omul negru ele interzic, practic, aproape totul. Și dreptul de a locui unde dorește, și libertatea de a învăța, de a intra în magazine, în restaurante sau de a asista la spectacole dacă acestea nu sînt rezervate și negrilor, și dreptul la asistență sanitară și dreptul de a călători în aceeași mașină sau compartiment de tren cu albi. Populației băstinașe, interdicțiile îi blochează drumul existenței. Cu excepția „dreptului” de a fi exploatată. De a munci pentru prosperitatea și fericirea... albilor. De a munci din greu, în cele mai cumplite condiții, plătiți potrivit voinței stăpînilor.

Practic, rasismul și-a pus amprenta pe întreaga viață politico-economică și social-culturală. 700.000 de albi asupresc fără milă milioane și milioane de negri, întreaga populație băstinașă a Africii de Sud. Și asta nu de azi, de ieri, ci de ani și ani în urmă, de cînd au invadat țara și au găsit aici pămînturi roditoare, un subsol bogat în aur și diamante. Băstinașii, populația autohtonă, stăpîinii autentici dintotdeauna ai acestor locuri, au fost deposedați fără milă de propriile lor pămînturi și alungați. Colonialiștii au adus în schimb puști și gloanțe. Au adus jugul sclaviei, al exploatării nemiloase. Au adus ceea ce se sintetizează în cuvîntul cu o sîmbură rezonanantă: apartheid. Căci apartheidul înseamnă discriminare rasială în forma ei cea mai cutremurătoare.

Nemiloasele legi ale apartheidului n-au cruțat pe nimeni. Nici chiar pe copii. În Africa de Sud sensul egalității dispăre sistematic, atunci cînd de o parte se află un copil cu pielea albă, iar de cealaltă parte unul cu pielea neagră. Intrucît pentru rasiștii de la Pretoria un copil negru nu poate și nu are voie să fie egal cu un copil alb. Să exemplificăm: 30.000 de copii de culoare mor anual în Africa de Sud ca urmare a subnutriției. 20 la sută dintre nou-născuții mor în primul an de viață iar în zonele rurale 50% de copii din 1.000 nu ajung la vîrsta maturității. Un singur medic revine în medie la 45.000 de copii negri, în vreme ce pentru populația albă proporția este de un medic la 400 de copii.

Guvernul de la Pretoria acordă pentru instruirea școlară a unui copil negru 40 de ranzi și aproape 700 ranzi pentru unul alb. Din 3,4 milioane copii de culoare între 10-15 ani doar... 0,3 milioane frecventează școala. În același timp, sute și sute de copii, între 10 și 15 ani, a căror piele este neagră, sînt deținuți, supuși torturilor în închisorile sud-africane din motive chipurice... politice. Adică pentru faptul că alăturat părinților și fraților lor mai vîrstnici, s-au răzvrătit, și-au exprimat nemulțumirea și revolta față de condițiile de opri-mare la care sînt supuși.

Orașul lacrimilor nu este o excepție. Nu este un caz izolat, întîmplător, un caz ieșit din comun. Orașul lacrimilor constituie, în fond, un simbol pentru ceea ce reprezintă o țară a lacrimilor. Este drept, o țară a lacrimilor doar pentru băstinași, pentru populația de culoare...

AL. PINTEA

Ochii și urechile lumii

Mentalul

Sebastian Coe — supercampionul demifondului — e convins că se pot alerga cele două ture de pistă ale cursei de 800 de metri în 1'40" — 1'40"5. Ar fi un record fantastic dar posibil, sustine Coe, el deținind azi recordul mondial în 1'41"72. „E înainte de toate o problemă de ordin psihologic. Din clipa cînd crezi că un lucru e posibil și nu se mai creează un blocaj, se poate merge mai departe decît crezi...” Hidalgo, antrenorul echipei naționale franceze de fotbal, diagnostichează, după citeva eșecuri dure-roase, că problemele care se pun jucătorilor lui „sînt mai puțin de ordin tehnic și tactic și mai mult de natură mentală”. În plin meci cu Lendl la Flushing Meadow, „încasînd” un passing-shoot, așa cum „se încasează” un upercut la bîrbie, Gerulaitis a dat un răcnet auzit de toată arenă: „Ar fi mai bine să te întorci acasă”. El nu-i țipa aceste cuvinte adversarului său, ci lui însuși. El se supăra pe sine însuși, se autocritica în fața lumii, se bătea cu mentalul lui. Gerulaitis nu s-a dus acasă. El l-a învins pînă la urmă pe Lendl și ziaristii au remarcat imediat dubla victorie: asupra adversarului și asupra lui însuși. Din ce în ce mai apăsător, apare — pentru fiecare jucător bun — un nou adversar totdeauna prezent dar prea puțin cunoscut: propria persoană. Propria persoană a ajuns un adversar cum nu se poate mai rău, deși prieten mai bun tot nu găsești. McEnroe își urlă sîși ca unui dușman. La Wimbledon a fost amendat pentru injuriile proferate în timpul meciului. Omul — habar n-am de ce i se mai spune „pus-tiul”, la 22 de ani — a găsit o paradă-ripostă pe care o consider sinceră: „Nu injuram, Vorbeam cu mine însuși”. Aceasta era vorba lui cu sine însuși, — o drastică injurătură. Nu i-a mers rău. McEnroe nu e demagog. El știe mai bine ca oricine ce importantă are adversarul din capul propriu pentru picioarele și minile unui campion: „Pentru a mă considera cel mai bun, va trebui să-l înving pe Borg și pe un teren de zgură”. Dacă Borg nu l-a învins niciodată la Flushing Meadow, pe un ciment special, McEnroe n-a cîștigat niciodată la Roland Garros, pe zgură. E o suprafață blestemată pe care deplasarea lui nu se face cum trebuie. Problema de picioare? „Anul acesta am slăbit cu 4 kilograme și sperînd să mă deplasez mai repede. Soluția, totuși, nu-i asta: totul se petrece în cap. Pe zgură nu mă simt încrezător”.

Ma! pe scurt, problema s-ar sintetiza în reclama cea mai recentă a clasicii lame Gillette. Peste cele citeva chipuri tot mai surizătoare ale unui om care se rade, stă scris: „Potrivii-vă capul care se potrivește capului dumneavoastră!” E foarte bine spus. Mă conformez. Mă duc, la prima oră matinală, să-mi trag o săpuncală. Îmi potrivește lama. Îmi surid în oglindă: „Să te ia dracu' de mental...” Nu injur. Vorbesc cu mine însuși. Într-adevăr, brusc, mă simt mult mai bine.

RADU COSAȘU

Itinerar între două oceane

Secvențe sanmarineze

Giuseppe, ca orice șofer italian la volanul unui automobil italian, conduce allegro, turează puternic motorul care se termină cu un esapament vivace, ia curbele de parcă ar urca pe portativ și îmi demonstrează cum se poate vedea moartea cu ochii, evitînd-o vesel și sistematic.

Părăsesc Italia pentru a intra în San Marino, în dealul acesta domol și bogat care este o țară.

Un ilustru poet italian Giosue Carducci, scria cîndva: „Cînd ceata care acoperă uniform muntele Titano începe să se ridice, ajunge o suflare de vînt pentru a-i rupe haina cenușie și a descoperi — în lumina soarelui — drapelul albastru al San Marino-ului. Și atunci, ca și în secolul al XII-lea, cînd s-au ridicat tenebrele marii nopți barbare ce cuprinsese Italia, apare pe Titano și pe culmile din jur, San Marino, prima republică mindră de forță și libertatea sa...”

„La Serenissima Republica di San Marino”, cea mai mică și cea mai veche republică din lume, are o suprafață de numai 61 de kilometri pătrați și o populație de 20.000 de locuitori.

Pare într-adevăr curios cum acest minuscul stat a reușit să-și conserve de-a lungul secolelor, mai precis din 1291, autonomia juridică și civilă.

Sanmarinezii vorbesc italiană, se aseamănă în obiceiuri cu vecinii lor din provincia Romagna, folosesc ca monedă lira italiană, în sfîrșit comerțul lor se desfășoară pe drumurile italiice. Viteculții și artizanii din tată în fiu, conform unei tradiții pe care a adîncit-o și, într-un fel, a impus-o lipsa resurselor naturale, sanmarinezii au încercat și au reușit să transforme turismul, cu toate implicațiile sale comerciale, în principala sursă de

venituri a țării. Dar nici faima de gospodari, nici acuratețea producției artizanale nu reprezintă în ochii lor bunul cel mai de preț. În San Marino, după cite mi-am dat seama, vorbind cu localnicii, puși mereu pe vorbă și atît de simpatic guralivi încît îi bănuiești că vorbesc și singuri, nici una din valorile lumii de astăzi și dintotdeauna nu se compară cu libertatea. Dealțul, „Libertă Perpetua” este și deviza republicii. Nici astăzi sanmarinezii nu uită cel mai trist capitol al istoriei republicii: o vremelnică ocupație de trei luni și jumătate care a acoperit în 1739 cerul senin al mindriei lor seculare...

De atunci, San Marino a început să fie asediat tot mai zdravăn și măcar în acest secol, cel puțin pînă în clipa cînd l-am vizitat, este pur și simplu sub ocupație. Sub ocupația turiștilor. Însăși principala ei industrie o demonstrează cu prisosință. San Marino deține primul loc în lume în ceea ce privește fluxul de turiști raportați la populația locală. Peste 2 milioane de călători trec anual granița republicii atrași de peisajele incîntătoare și serenitatea care domină secularele străzile sanmarineze.

Paradoxal, atmosfera liniștită a Capitalei, un adevărat muzeu în aer liber, include — cel puțin din punct de vedere statistic — un fapt incredibil: San Marino este al doilea oraș din lume ca densitate a traficului rutier. E drept, trebuie specificată proporția acestei bizare situații: celor 4.500 de automobile înmatriculate în San Marino, le corespund doar 30 de kilometri de drumuri. Spre satisfacția vizitatorilor, pe străzile în pantă abrupte și în zigzaguri din miezul orașului, sînt rare mașinile care se aventurează într-o escaladă. În schimb prăvăliile mari și mici, anticariatele, magazinele de confecții, suveniruri și, în primul rînd, obiectele de artizanat, însumează de-a lungul labirintului de tarabe, organizate cu o fantezie

nedezmîntită de nici o modă, zeci de kilometri... comerciali.

Aici bate, de fapt, pulsul vieții de fiecare zi a sanmarinezilor, de aici rezultă veniturile care în trecut se împărțeau cu cele provenite din carierele de piatră sau podgorii.

O prosperitate care dacă nu s-a născut s-a făcut, banii puțînd și trebuînd să fie scoși din piatră seacă. Dar nu este nevoie. Pămîntul este bun, e darnic, viile împing vinul în boboace și sanmarinezii se pot înveseli ocupîndu-se de cite și mai cite.

Artizanatul, sub orice formă, prelucrarea artistică a pietrei, lemnului, a ceramicii sau metalului, reprezintă, în acest sens, pilonii unei industrii de suveniruri care acționează cu o eficiență de necontestat. Miniaturile sculptate în piatră — ca un memento al primei meserii sanmarineze, cea a întemeietorului de acum 17 secole a republicii — ceramica albă și roșie, în exclusive variații pe teme tradiționale, obiectele de podoabă, în sfîrșit toată gama cuprînsă în artizanatul de pretutîndeni se găsește de-a lungul străzilor San Marino-ului într-o revărsare care formează, desigur, deliciul tuturor celor care vizitează „cetatea din munte”, cum își denumesc localnicii centrul administrativ.

Dar, dacă vorbim despre prioritățile comerciale sanmarineze, nu putem trece cu vederea una dintre piesele de rezistență. Este vorba de industria filatelică a cărei valoare de vânzare anuală depășește 2 miliarde de lire. Rigoarea execuției, coloritul și tematica timbrelor editate de San Marino se bucură de un enorm interes, timbrele mici ale micii republici vinzîndu-se ca piinea caldă, pe toate meridia-tele. Numai sanmarinezii nu prea le folosesc pentru că aici scrisorile nu au sens, puțînd să strigi, pur și simplu, adresantului ce ai fi vrut să-i scrii, toți fiind vizavi de toți...

RADU BUDEANU

Mondo umano?

Profetii și spray-uri

„Da pentru Rousseau, da pentru Gerard de Nerval, da pentru Bugatti, nu lui Krishna”. Ce se ascunde dîncolo de aceste cuvînte? Explicația o dă agenția France Presse, care, la 16 septembrie a.c., a transmis o amplă depeșă cu titlul „Franța: un castel — și dificultăți — pentru adeptii (sectei) Krishna”. Știrea amintită relatează pe larg că această pompos intitulată „Societate internațională pentru conștiința lui Krishna” a ajuns să închirieze pe termen lung frumosul castel Ermenonville de lângă Paris, unde a încetat din viață filosoful și scriitorul Jean-Jacques Rousseau. De aici, prima explicație de ce locuitorii din satul respectiv au scris pe pancarte „da pentru Rousseau”. În ce o privește, odată închirîndu-l, secta intenționează să instaleze la castel un centru administrativ și să organizeze în acest spațiu oficii, un muzeu de artă indiană, o bibliotecă etc. De aceea:

„autoritățile locale sînt neliniștite din cauza acestei instalări”. În plus, ele apreciază că cele 50 de camere ale castelului și suprafața parcului permit să fie cazate mai multe sute de persoane. Însă așa ceva autorităților li se pare excesiv, în comparație cu cele circa 200 case ale satului.

De reținut că poetul Gerard de Nerval — autorul Himerelor, al Călătoriei în Orient și al Elegiilor naționale — și-a petrecut copilăria în acest sat iar locuitorii îi păstrează un profund respect. De aici deci explicația și pentru afirmația: „Da pentru Gerard de Nerval” ce se află — și ea — scrisă pe pancartele din jurul castelului închiriat de sectă. Tot în legătură cu reacția localnicilor trebuie spus că, deja, jandarmii din Senlis au găsit un manechin pe care erau scrise cuvînte destul de dure la adresa mușafirilor nepoftiți într-un castel care, cîndva, a fost și proprietatea lui Ettore Bugatti, celebrul constructor de automobile. De aici, deci, și explicația cuvîntelor limpezii: „da pentru Bugatti” și, firește, nu-ul răspicat spus celor veniți să păteze frumoasa tradiție a castelului Ermenonville pe care locuitorii satului au conservat-o cu atîta pioșenie. În plus, ei constată surprinși că sectanții cu care s-au pomenit pe ulițele lor, pe cît vor să pară

de delicați ca prezentă fizică și pe cît afișează o cuvioșenie exemplară și un ascetism proverbial, dispun de fonduri a căror valoare bate serios la ochi. Aceștia le-au permis, dealtfel, ca să părăsească vechiul (și insalubrul, pentru ei) hotel particular — la cererea expresă a autorităților — din centrul Franței și să închirieze imobile impresionante. De unde fondurile? „France Presse” scrie că importanțele vențuri ale sectei provin mai puțin din chetă (!) dar îndeosebi din dota fiecărui membru, care nu trebuie să posede nimic personal, și foarte mult din fabricarea și vînderea parfumurilor și spray-urilor „Spiritual sky”. E lung drumul, deci, de la credința propagată adesea de profetii sau reverenți investiți peste noapte cu această calitate după ce mai înainte au fost agenți ai serviciilor secrete (nu e vorba doar de Moon), comis-voiajori sau, pur și simplu, n-au avut nici o meserie! Și e și mai lung de la „credințele” false fabricate de ei și averea de care dispun vinzînd săpunuri, parfumuri, bibelouri și suțiene stropite cu spray-uri „sfîștite” de traficantii adevărați ai iluziilor.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

(După „Eulenspiegel” — R. D. Germană)

Protejarea copiilor

Mecanismul cercetare-aplicatie funcționează din ce în ce mai prompt în societatea modernă. Rezultatele, în cele mai multe cazuri, ușurează viața noastră cea de toate zilele, transformând, ca să dau un singur exemplu, foarte cerești proiecte Apollo în ultrapămintene instrumente de măsură și control. Și cum la ora actuală se află în viață peste 90% din numărul total de oameni de știință din istoria planetei, și cum acest procent n-are încotro și crește mereu, odată cu știința, iar cercetătorii, evident, cercetează tot timpul, este firesc să ne gândim că pragmaticii de toate nuanțele accelerează punerea în valoare a valului de descoperiri. Dar, atenție, aici apar riscuri imprevizibile, cu bătaie lungă, căci efectele noutăților aplicate, inofensive pentru noi, pot „pedepsi” cetățenii nevinovați ai Terrei: pe fiii și pe nepoții noștri.

Iată doar două exemple, suficiente pentru a ne alarma și a ne îndemna la circumspecție.

Prima este afacerea „vițelului cu hormoni”, cauzată de deciziile forurilor europene de a interzice utilizarea estrogenilor în zootehnie. Această utilizare era extrem de profitabilă pentru marii producători, administrarea de estrogeni naturali realizând — mai ales la viței — modificări metabolice importante, având drept consecință mărirea masei musculare a animalului. Deci o rentabilizare a creșterii animalelor. Da, numai că mecanismul biologic al modificărilor produse este departe de a fi cunoscut. Și cum nu se poate decât transformările survenite în mușchii animalului devenit hrană, nu vor avea efecte viitoare asupra consumatorului, influențând în rău sănătatea și făcându-l transmitător de tare către urmași, forurile europene au interzis utilizarea estrogenilor în zootehnie. S-au rețezat, astfel, tentațiile mercantile ale marilor crescători de animale.

A doua întâmplare s-a petrecut în industria medicamentelor, industrie greu încercată de grave greșeli în ultimele decenii. Un estrogen sintetic numit DES, adică dietilstilbesterolul, a fost folosit de către circa trei milioane de femei, vreme de aproape 30 de ani, în scopul de a ajuta la menținerea sarcinilor. S-a dovedit eficient, s-au născut copiii sperați de cele 30 de milioane de mame — și abia aici începe drama. Pentru că, din nefericire, fetele apărute pe lume în aceste condiții au dezvoltat cancer și anormalități uterine cu mult peste parametrii statisticii firești! Iată deci, cum o mult prea pripită aplicare a unei cercetări pedepsește urmașii nevinovați ai generației a doua.

Desigur, au fost incriminați fabricanții de medicamente, companii mari ca Squibb, Upjohn, Rexall Drug, Eli Lilly și S Co, Abbot — Laboratories vor fi obligate, probabil, să plătească daune de milioane de dolari victimelor sau rudelor acestora, iar DES-ul a fost, firește, interzis. Nici o măsură însă nu va lungi viețile condamnatelor de imprudența cercetătorilor și de rapacitatea și neglijența fabricanților și vinzătorilor de medicamente. După cum nici o măsură luată de generațiile viitoare nu va mai putea, credem, să repare în totalitate efectele abuzului de medicamente la care, din ignoranță și indolență, ne dăm astăzi cu toții.

Cercetarea, de acord, pragmatismul, bineînțeles, dar peste toate acestea, discernământul și răbdarea, pentru a nu dezlănțui, noi, ucenici vrăjitori, genii ale răului pe care mult mai instruiții noștri urmași să nu mai fie în stare să le stăpânească.

AL. MIRONOV

Lumea se amuză

(După „Jež” - Iugoslavia)

Poeți din R.D. Germană

Henryk Keisch

Răspundere

Mister X, industriaș milionar american, se intitulează autodidact: el s-a făcut pe sine așa cum este.

Prin urmare avem dreptul să-l tragem la răspundere pentru că este cum este!

Richard Pietrass

Inima mea

În apa roșie a trupului plutește inima mea

pe care moartea o pindește cu undița.

Despre un împărat

și privilegiatoarea lui

Se spune că un împărat avea o privilegiatoarea înțeleaptă care cit era ziuica de mare cînta doar de a lui mărire.

Niciodată despre căderea lui.

Eva Strittmatter

Încercare

Mi-am pierdut basmaua sus, la munte, motiv de-a mă întoarce iar în munți

Și am găsit-o într-un amurg ca pe o fericire mare și neașteptată. Vîntul hoinărea printre stînci și întunericul vorbindu-i nopții îmi strecura în suflet teamă. Aripă nevăzute minau zgometele prin noapte dar zîrind a stelelor lumină mi-am adunat în liniște curajul. Voiam să știu ce înseamnă să te trezești în puterea nopții-ntr-o pădure.

Printre copaci, prin tufișuri răzbăteau pină la mine reflexele luminii lămpilor albastre de neon din lacul în care de trei ani s-a înălțat o fabrică.

Singurătatea e-un joc de copii cînd oamenii unul de altul sînt aproape. Copiii se joacă uneori la marginea lumii, de-a întoarcerea celor pierduți se joacă...

În românește de NICOLAE NICOARA

FRANÇOIS NOURISSIER — Muzeul omului

Născut în 1927 la Paris, François Nourissier este autorul a peste zece volume, cu o vastă activitate publicistică, de editor și critic literar. membru al Academiei Goncourt din 1977, deținător al multor premii importante (Plume d'Or, Guilde du Livre, Femina, Monaco, Marele Premiu pentru roman al Academiei franceze). Confesive, încărcate de umanism și preocupate de viața socială curentă, romanele sale își află în autobiografia autorului — Musée de l'Homme, 1979 — o serie de explicații esențiale privind mediul cultural și cotidian, lecturile, iubirile, viața de fiu, soț, și părinte, într-un cuvînt, un centru vital ce poate explica întreaga operă. Am ales din această ultimă carte mărturisirea cea mai profundă și emoționantă.

Nu în termeni eleganti și duioși trebuie pusă problema fericirii. Fericirea se înțelege cel mai bine sub lumina dură a surprizei și fricii. E greu de spus și așa vrea să o fac fără a suprațica sensurile și fără a înflăcăra cuvintele. Să plecăm, de pildă, de la o experiență comună: încercăm cu toții, mergînd la întimplare sau în senzația pe care ne-o lasă un film prost, să ne imaginăm moartea unei ființe apropiate. Ceva se întunecă dintr-o dată înăuntrul nostru și ne iluminează totodată. Ceva ca o rană vie, o scîlpire de panică și luciditate. Se deschide o trapă în noi, o fisură în suflet. Cu neputință de tăgădui: sînt morți al căror semn negru ne lasă complet indiferenți și altele ce ne traversează ființa ca o lamă de sabie, ca o flăcără. Multă vreme apoi, în timp ce pulsațiile singelui își recapătă ritmul normal, o urmă de teamă și nesiguranță se amplifică înăuntrul-ne. E nevoie de mult timp pentru a ne regăsi aparența obișnuită, iar undeva în noi rămîne cicatricea acelei neașteptate țîșniri de teamă și iubire. E ceva asemănător unei lave subterane țîșnind brusc printr-o fisură a memoriei. Trăim în plină gilgiire a acesteia, fără a fi conștienți de aceasta. Însă lava fierbinte este acolo, tănuită în noi, puternică și pinditoare și ea este singurul adevăr al sentimentelor noastre. Restul nu e decît comedie.

Sînt, în felul meu, foarte prudent și neîncrezător. Nu mă las furat prea lesne

de aparențe. O singură imagine mă obsedează acum, pentru că ea se asociază iremediabil în mintea mea de Cecilia: a doua zi după moartea mea. Să vorbim fără înconjur: ea este unica ființă pe care n-aș accepta s-o las în urma mea. Imaginile cresc, țîșnesc, mă chinuie. Cecilia ieșind singură, pentru prima dată, cu Java, cățelușa noastră, la plimbare. Cățelușa Java întinsă cu obstinație pe canapeaua din birou, cu blana decolorată și ochiul leneș, absent și împăienjenit, iar Cecilia, stînd lingă ea, vorbindu-i încet și blind, așa cum numai ea știe s-o facă. E nebunie ceea ce-mi închipui? Nici un om echilibrat și liniștit n-ar putea să se joace cu astfel de imagini. Și totuși, cunoașteți vreun joc mai real? Multe ipoteze, previziuni și eforturi de imaginație sînt absolut inutile, dar a încerca să-ți închipui și să regizezi cadrele din ziua următoare morții tale, — iată un exercițiu extraordinar. Descoperi dintr-o dată ce contează și ce nu. Ceea ce este amăgire și ce este iubire curată și prietenie. Amintirea acelor ore care au urmat morții tatălui meu — mirosul greu al florilor în casă, mama, pe care p-o mai recunoșteam sub dolii, chipurile prietenilor, pale și învinețite de frig și care mă strîngeau proteste la piept — totul este atît de aproape, atît de prezent în mine, încît plecînd de la imaginea aceasta, îmi închipui prea bine ce va urma și în cazul meu. Totul să depîndă numai de un anume loc și de o anume dată? Doamne, puțină imaginație are viața! Totul seamănă cu un calcul al cărui rezultat are așteptat dinainte. Mi-aș putea lesne alcătui necrologurile, diferit pentru mai multe ziare (să fim rezonabili, nu va fi, totuși, o mare neagră...) știu și cui vor fi incredințate spre redacție. Și discursul cui va Academia Goncourt. Și întrebarea dacă aș fi fost (se va răspunde: da, ar fi fost!) de acord cu ceremonia religioasă. E oare nevoie de istorii false dezbătute în pripă la duhovnic, între două aventuri de iubire, între două revoluții, pentru a îmbălsăma și a învălui creștineste libertinismul celor ca mine, divorțații și saltimbancii? E nevoie de înșelăciune, de telefoane date la parohie de la Ministerul Culturii? Sau e mai bine ca totul să treacă precum o telegramă, fără popă și onoruri, repede-repede? Și

apoi, cărțile mele vor îngălbeni și se vor rătăci cu totul. Am făcut tot ceea ce trebuia: o scrisoare către notar, desemnînd un executor testamentar, cu vocație exclusiv literară. Un om de artă, și prieten pe deasupra, însărcinat să vegheze destinul postum al bătrînelor mele suspinuri. Dar la ce bun toate acestea? O comedie! Și totuși am jucat-o și eu. Mi-e la fel de frică și la fel de rău precum aceluia băiat ce era în 1936 care se trezea dimineața într-o liniște și într-o singurătate cumplită, tremurînd sub pătură și convins că maică-sa a murit, că și sora e moartă, că toată familia s-a dus, așa cum se dusesse tata, în iarna trecută, trădătorul, lăsînd în urmă-i frigul, corbi, cirpele negre, femeile singure și mirosul acru al casei goale.

Da, mi-e frică și mi-e rău și n-am deloc de gînd să-mi compun o mină fals înțeleaptă. Cecilia a dat viață și realitate morții. Mai mult decît copiii mei, care, firesc vor trebui să-mi rămînă în urmă. Moartea, oricum, pentru mine este numai ea, Cecilia. Ea îmi va supraviețui sau mă va părăsi, — e tot una. Aceeași rană și aceeași arsură. Iar dacă pun în imagini moartea mea și nu a ei e pentru că regula acestui joc este de a te pune numai pe tine însuși în centrul destinului. Toate firele superstițiilor și ale fricii mă rețin și mă leagă de celălalt tărîm, cel imaginabil. Copil fiind, m-a durut moartea tatălui meu. Dar, cu liniștea sălbatică a credinței, cu un fel de turbare, viața m-a împins să uit totul. Dar cicatricea a fost mai dureroasă decît rana însăși. Am văzut mai tirziu că, în fapt, durerea era și mai mare, că tot ceea ce am pierdut odată cu tata îmi apărea tot mai clar, cu trecerea anilor. Și mine, care va fi puterea mea de a traversa acea singurătate? Cazele prin care am trecut, cele pe care n-am putut să le-nđur, au lucrat cu încetul în mine, au produs fisuri, mi-au tocit posibilitățile de apărare, lăsîndu-mă pradă unei suferințe teribile și neașteptate. Ultima mea apărare va fi de a închide ochii, atunci, cu înfricoșare. Și iată pentru ce numai eu trebuie să-mi închipui toate acestea, imagini ce mă sfîșie și pe care le ofer Ceciliei drept singurele mărturisiri ale iubirii, pe care le-am putut scrie.

În românește de TANIA RADU

Școala drogaților

Orașul Ho Și Min, vechiul Saigon, seară de mai, 1981. Serile cad repede la tropice, aerul arzător al zilei devine odată catifelat. Nu mai așteapă cu ace de foc, dar e mai greu, greu de căldura insinuată în fiecare atom al văzduhului, îl tragi pe nări ca pe tabac. Un val nesfîrșit de motociclete, biciclete și scutere (vreo 800 000, ne spun gazdele, înregistrate în scriptele circulației din metropolă) mătură încă marile bulevarde. Cei de pe șei sînt tineri, mii, zeci de mii, sute de mii de tineri. Unde se duc, de unde vin? Băieți cu căști coloniale și fete cu capul gol, cu părul negru și lins, abia fluturînd în curentul de aer pe care-l stîrnesc, fete frumoase, înveșmintate în lungi bluze albe, despicate pînă la sold, și pantaloni ușori de mătase neagră (costumul național, așa-numitul „ao dai”), aplecate grațios pe ghidoane, privind drept înainte, pedaliînd calme, imperturbabile, navigînd cu îndeminare prin fluviul vehiculelor. Au isprăvit cu ziua de muncă, au isprăvit cu cumpărăturile cinei, cu plimbarea de seară, se duc acasă. Marea majoritate a populației metropolei, ne spun mai departe gazdele, cam vreo 3 000 000 din cele 3 500 000 de locuitori, o constituie tinerii. Adulții, cu ani în urmă, au plecat la război. Mulți nu s-au mai întors, lăsînd orașul pe seama tinerilor.

Și mai lăsînd aici, în Vietnamul de Sud, pe lingă un milion de văduve, vreo 800 000 de copii orfani sau abandonati. Și mai lăsînd (nu ei, ci războiul, anii de ocupație) vreo cîteva sute de mii de prostituate și vreo cîteva zeci de mii de băieți și fete victime ale unei otrăvii cumplite, „otrava albă”.

Pe o străduță dosnică de lingă port,

un cuplu. Un băiat și o fată, doi băieți, două fete? Două ființe bizare, asexuate, cu plete bogate, cu cămăși în culori băltaie lipite de trupuri slabe, cu pantaloni foarte largi, fluturînd peste ciolanele descarnate. Brusc, unul din cei doi se prăbușește pe trotuar, străbătut de violente convulsii. Pare în prada unei crize de epilepsie. Celălalt scoate din buzunar o seringă, dar e prea tirziu. O ia la fugă, mistuindu-se în noapte, fiindcă pe strada pustie au apărut niște trecători. Noii veniți se apleacă peste tînarul zguduit de convulsii. Se privește o clipă, lucrurile sînt clare (încă o victimă a „xi-ke”-ului, a heroinei!), cineva cheamă o velerie. Tînarul va fi transportat, pe loc, la „școala drogaților”.

La cinci ani de la eliberare, în Ho Și Min, vechiul Saigon, încă se mai găsește, pe ici, pe colo, seringă cu dulce otravă, vinată cu strășnicie de organele ordinii, dar bine ascunsă prin funduri de buzunar. Nu-i ușor s-o descoperi, nu-i ușor să-i descoperi sursele, nici cel mai bun detectiv n-ar putea, peste noapte, să depisteze toate stufoasele și tainicele canale prin care încă se mai preling, ajunse la picături, resturi dintr-un comerț care, pînă nu prea demult cursea bogat la lumina zilei. În Saigonul din prezioara eliberării existau vreo 2 700 de taverne („grote”, în limbajul inițiatilor) în care se vindea heroină. Vreo 2 000 de kilograme de „praf”, provenind din falamosul „triunghi alb” al Thailandeii, Laosului și Birmaniei, dar și de peste ocean, intrau lunar în oraș. Pentru victimele „otrăvii albe”, ca și pentru prostituate, ca și pentru soldații vechii armate-marionete a Sudului (și ei, într-o seamă de cazuri, niște victime, uneori ale ignoranței, cel mai adesea ale constrîngerii, fiind înrolați cu forța sub un drapel care nu era al lor), statul vietnamez a deschis, în anii din urmă, școli de reeducare și de recuperare.

Am vizitat „școala drogaților”, a cărei

titlatură oficială e alta, ca să nu jignescă niște susceptibilități: „Școala de formare a tinerilor de tip nou...”, deschisă într-un local spațios, fără nimic dintr-o închisoare, cum fusesem tentat să-mi închipui, ci, dimpotrivă, cu înfățișarea și aerul unui hotel-sanatoriu, ale unei tabere de vacanță, mai curînd. Școala adăpostește eforturile de zi și noapte ale citorva zeci de specialiști, medici în primul rînd, dar și pedagogi, psihologi, instructori sportivi și artistici, profesori-maistri, experți în predarea unor meserii utile. Pentru redarea sănătății fizice: medical și instrumentele lui — trusa de acupunctură și dulapul cu plante medicinale. (În treacă fie spus, arta acupuncturii e dusă aici la cota cea mai de sus, exersîndu-se cu efect chiar și asupra celor hipersensibilizați de consumul de droguri. Într-un salon, un tînar pacient a discutat liniștit și destins cu mine în tot timpul aplicării acelor, povestindu-mi că s-a dedat „întîi la opium, apoi la heroină” în urma unor împrejurări foarte tulburi, în care se amestecau niște „modele de viață” de inspirație transoceanică, un tată dispărut pe front și o soră „încurată cu un soldat american”; cînd a ajuns cu povestirea la școala-sanatoriu, unde „s-a prezentat de bună voie”, era literalmente acoperit cu ace, avea ace chiar și-n căsul urechilor, chiar și sub unghiile de la picioare, fără ca între timp să fi tresărit măcar, fără ca pe frunte, pe față sau pe minile lui să fi apărut înfiorarea durerii sau transpirația emoției.) Pentru redarea sănătății psihice, a încrederii și a bucuriei de viață: programe educative, artistice și sportive, ceasuri de studiu în atelier, în vederea deprinderii unei meserii.

Seara, cînd am plecat din „școala drogaților”, m-am pierdut în fluviul de biciclete, motociclete, scutere, care mi s-a părut și mai impetuos decît în seara de dinainte.

ILIE PURCARU

Topul restaurantelor: Categorie specială, 12 la sută remiză: „Capșa”; „Rapsodia” (10); „Lido” (9,64); „Athénée Palace” (8,83); „Ambasador”; „Budapesta” (8,66); „Carul cu bere” (8,50); „Dorobanți” (8,33); „Havana” (8,00); „Cișmigiu” (7,33); „Dunărea” (7,16); „Hanul lui Manuc” (7,00).

Categorie specială, 10 la sută remiză: „Union” (8,00); „Trocadero” (7,91); „Orizont” (7,85); „Doina” (7,71); „Miorița”; „Monte Carlo” (7,00); „Aluniș” (6,33); „Pescarul” (5,00).

Categoria I, fără remiză: „Bumbesti” (7,46); „Berceni”; „Gambinus”; „La Peștera” (7,00); „Triumf” (6,66); „Mercur” (6,16); „Crama Miorița” (6,00); „Izvorul Rece” (5,42); „Brotăcei” (5,28).

Din nou la Lido

Restaurantul „Lido”, șefi de unitate Marin Iorga și Ștefan Șerban. Bucătari șefi Ion Tuță și Mircea Petcu; telefon 14 49 30. Face parte din C.H.R. Flora, I.T.H.R. București.

— Constatări: Puțin probabil ca într-o unitate cu tradiția și renumele de care se bucură „Lido” să se poată constata deficiențe deosebite. În toate compartimentele se remarcă o curățenie deosebită. Preparatele culinare sunt diverse și bine găsite. Serviciul este prompt și de înaltă ținută. Chelnerii sunt îndeaproape îndrumați și controlați de șeful de sală și de șeful de unitate. Bucătăria se repliază cu rapiditate în fața comenzilor celor mai diverse. Cum perfecțiunea este greu de atins, să spunem că la intrarea în restaurant s-au găsit 3 mese rezervate. Asupra rezervării lor nu s-a putut da o explicație: cine le-a rezervat și de la ce oră. La bufet mici nereguli privind rețeturul saladelor asortate și a modului de păstrare a anumitor preparate.

— Note: calitatea meniului 9; comportarea și corectitudinea personalului 9; eficiența economică și socială 10; ambianța 10; controlul oamenilor muncii 10; nota consumatorilor 10; Incognito 9,50; Media 9,64.

Observațiile bucătarului: Se remarcă curățenia foarte bună din compartimentul bucătăriei. De asemenea, foarte bune calitatea și diversitatea meniului. Modul de prezentare a bucatelor și servirea lor la mese, în nota cu care ne-a obișnuit restaurantul Lido. Cât despre cei doi bucătari șefi ai restaurantului, Ion Tuță și Mircea Petcu, sint maestri ai artei culinare cu un nume binecunoscut între ceilalți meseriași.

Sesizările echipei: Rezervările de mese trebuie făcute cu toată atenția. Pe cartonașul respectiv se cer trecute numele persoanelor care a rezervat masa și ora de la care este reținută. Altfel, clientul are impresia că ea este reținută în așteptarea unui consumator mai „reprezentativ”, mai rentabil pentru restaurant și pentru ospătarul respectiv. Se știe că toți clienții sint egali în momentul cînd au intrat într-un restaurant. Sau așa ar trebui să fie.

Temperatura la bucătărie, în jurul plătei mai ales, este de 40—50 de grade. Oare cei care lucrează în astfel de condiții

n-ar trebui să beneficieze de o sticlă de apă minerală sau de sifon așa cum se procedează cu alte meserii, unde se lucrează în condiții de temperatură asemănătoare? Făcînd abstracție de unele speculații privind avantajele celor care lucrează la bucătărie, incorecte spunem noi, așa ar fi echitabil.

La ancheta din acest număr au participat: inspector Mihai Păduraru și Zeno Zamfir, maestru al artei culinare, bucătar șef la restaurantul Capșa.

OPREA GEORGESCU

Rubrică realizată cu ajutorul Inspectoratului comercial de stat și al Asociației bucătarilor și cofetarilor.

Amabilitate, mîncare și muzică pentru toate vîrstele

Intrăm la 21.51 și alegem, dintr-o ochire, singura masă liberă. N-apucăm să ne dăm numele, nici să ne adaptăm la fumul din salon că Jean Tuță, pe ecusonul căruia scrie șef de sală și pe zîmbetul căruia scrie o veche și nedezmintită prietenie, ne ia în primire și ne întreabă ce ne doare. Nu ne doare, dar ne e foame. Omul are la îndemînă o listă care valorează cît prima parte (accelerate) din Merul trenurilor, 59 de feluri de mîncare pe românește, franțuzește și alte limbi, dar ne recomandă, cu o discreție pe care o creдем, zău, dispărută din alimentația publică, mușchi de porc umplut. Acceptăm și nu greșim, mușchiul va fi, cu adevărat, excelent, fraged și aromatic.

Cerem de băut. Și aici e abundență, numai că noi vrem Martini. Alb sau roșu?, cere detaliile șeful de sală și noi, prefăcîndu-ne că știm exact care e diferența, decretăm roșu, firește, roșu. Peste exact 4 minute, licoarea e pe masă, dar nu la pahar, ci cu sticlă cu tot. În fața noastră, ospătarul Ștefan Pitrop măsoară suta de grame, după care o garnisește cu lămîie și cu cîteva cuburi de gheață.

Atmosfera e plăcută, doar un pic cam mult fum. Cîntă în surdina formația Niculici, tocmai întoarsă din cele strălucite. Blind, parcă adie, parcă nici nu e,

doar la „Plaisir d'amour” clienții tresar și, lăsînd furculițele, aplaudă sincer. Spre sfîrșitul serii va îngina cîteva melodii Olga Stănescu, o voce pentru toate vîrstele, dar parcă mai ales pentru cele coapte. Înțelegem că formația lui Niculici (dac-om greși, să fie Negulici) e la „Lido” de azi și mai înțelegem că ea e o achiziție bună. Alături se eliberează o masă. Privesc ceasul și cronometrăm, în timp ce în scrumiera noastră, pe lingă care ospătarul a trecut de cîteva ori impasibili, s-a adunat un maldăr de mucuri. În 4 minute, masa redevine curată, operațiunea efectuîndu-se cu mișcări precise, ca într-un ritual. Exigenți, nici n-am putea fi altfel la 12 la sută remiză și în plin centrul Capitalei, observăm însă că așezarea feței de masă se face prin fluturare, de parcă ajutorul de ospătar tocmai s-ar fi despărțit de iubită pe peronul unei gări. Vede însă și Jean Tuță și băiatul se alege c-o muștrare verbală presărată printre dinți. Totul durează cît ar arde o jumătate de băț de chibrit (nu de Brăila) și am fi gata să jurăm că onorat clienții, ocupați cu niște fripturi ce abia încep în farfuria, n-au băgat nimic de seamă. Cerem Pepsi și-l primim, prompt și rece. Cerem cafea și o primim, cafea-cafea, a-burindă și gustoasă.

Insoțiți de 4 garnituri (fasole, mazăre, conopidă și cartofi), mușchii împănăți sint la mare trecere, iar Jean Tuță circulă printre ei ca o umbră, discret și îndatoritor. Numai printre mese îl e mai greu să circule, acestea sint foarte aproape una de cealaltă, clienții își tot feresc unii de alții scaunele și, printro mișcare neglijență și vinovată, unul izbește în chiar viara maestrului Niculici. Incidentul trece și el neobservat, dar asta nu ne împiedică să scriem că la „Lido” distanța dintre mese e mică. S-ar putea să nu fie vina oamenilor restaurantului, de matematica asta (cîte mese la cîți metri pătrați) n-ar fi exclus să se ocupe alții, șefii întreprinderii probabil, dar nu-i tocmai plăcut să iei, fără voia ta, parte la conversația șoptită a vecinilor.

Atmosfera continuă să fie plăcută. E ordine, iar ospătarul, sub ochiul sagace al lui Jean Tuță, își fac datoria cu eleganță și pricepere. Mai cronometrăm o dată și o altă masă rămasă liberă devine curată în 3 minute. Ospătarul par a nu se cunoaște și nu întrețin, cum am mai întîlnit prin alte locuri, discuții despre șansele de calificare ale fotbalistilor noștri la mondiale. Notele de plată decurg corect și nu sint reclamații. Cu a noastră se întîmplă la fel. Sosește tupilat sub un șervețel, întocmită cu respect față de listă și față de consumator. La plecare, Jean Tuță încearcă să ne ajute la îmbrăcarea hainei (a fost cam cald), dar noi respingem cu înversunare o astfel de tentativă, care a dat rezultate, ne-am lămurit, în alte cazuri, la femei mai ales. După care am pus, nota 9,50 și ne-am iscălit.

INCOGNITO

ce ați propune pentru îmbunătățirea servirii în restaurante? Sint atîtea de făcuți! Iată cîteva opinii:

■ Dacă un conducător de unitate nu aduce măcar o dată pe an ceva esențialmente nou care să surprindă plăcut clientela, ceva nou în organizare, în amenajarea localului, în servirea, în meniu, să fie schimbat!

■ Unitățile de alimentație publică să fie conduse numai de oameni calificați. Să nu se subaprecieze această meserie, ea este foarte prețioasă, desigur dacă dorim ca ea să fie exercitată cum trebuie. Se cere psihologie, spirit de organizare la fel ca într-o mare întreprindere, inventivitate și adaptabilitate: permanent ai de-a face cu oameni și cu oameni, toți diferiți. „Or, iată, cunosc nu numai mari oameni de meserie, ca Iulian Vintilă de la „Athénée Palace”, Andrei Caralis de la „Carpați” Brașov, Ioan Negritu din Cluj-Napoca, oameni de la care cu toții avem de învățat — dar am învățat și nepoții și nechematii, șefi de mari unități de alimentație publică care erau de meserie zootehnicieni fugiti de la post, mecanici, specialiști în instrumente muzicale și așa mai departe. Poate că erau foarte buni în meseria lor, dar nu văd prea bine de ce trebuie să conducă restaurante”.

■ Șefii de unitate să aibă mai multă inițiativă în aprovizionare. Chiar în „Flacăra” s-a scris despre absența „vinului casei”. „De ce să nu-mi pot procura eu, bineînțeles cu forme legale, de ce să nu mă pot aproviziona direct de la unitățile de stat cu acel vin pe care îl scotesc mai

potrivit? Și să nu se uite că un restaurant cum e „Continental” aduce statului 30 000 000 lei pe an. Ce bine ar fi ca să știe consumatorul că la noi găsește vin de Reccaș sau coniac de Teremia Mare. Așadar, mai mult cîmp liber inițiativei!”

■ „E foarte bine că există licee cu profil de alimentație publică, dar cîți absolvenți n-am înfîlînit eu care nu știau să ducă două farfurii într-o mină sau să facă o ciorbă de vacuță cu leșume... Propun ca practica în unități să fie hotărîtoare în promovare, fiindcă meseria noastră nu merge doar pe hirtie. Acum, eu n-am voie să promovez ca bucătar, cofetar sau ospătar pe un tinăr fără liceu, chiar din rîndul celor care depun pasiune și au înclinație pentru această muncă. Are automat ascendent acela care vine cu hirtie. Or, am întîlnit multe cazuri de elevi care urmau liceul de alimentație publică doar pentru diplomă și apoi au dat bir cu fugiții. Așa-zîși absolvenți cu diplomă care după patru ani de învățatură nu știau deosebirea dintre un escalop și un turnedou. Apoi au dat examen la Electrotehnică sau la Mecanică. Spre cîntea lor că au ales asemenea meserii, dar să nu suferă meseria noastră! Aș propune ca să se organizeze comisii pe mari restaurante, unde tinerii — cu sau fără liceu — să învețe meserie, apoi să dea examene de echivalare la liceul de alimentație publică. Eu pledez pentru un statut al profesiei bazat nu numai pe hirtie, ci pe pasiune și competență manifestate în munca de zi cu zi”.

LIONEL NIȚESCU

„Tuică în loc de lichid de frînă”

„Eu vă aprob să mergeți cu autocamionul la Sighet, să vedeți expoziția de animale, mai ales că C.A.P.-ul nostru este, cum se zice, și expozant. Să nu mă băgați însă în chestii de tehnică, că mașina n-are aia, că il lipsesc bănci și așa mai departe. Să se descurce Petre cum știe, că d-aia e șofer. O mină de ajutor o poate da și tovarășa Livia, contabilă noastră șefă, că doar va fi și ea pasageră în cabină”. Cam în acest mod s-a adresat vicepreședintele, cooperativilor care așteptau cu nerăbdare decizia de aprobare a deplasării. Foarte bucuroși de plecare și în același timp nerăbdători să vadă cum vor fi apreciate frumoasele lor animale la care țineau ca la ochii din cap, cei 35 de cooperatori se îndreptau cu pași repezi spre autocamionul ce nu prea părea gata de drum. Murdar, cu capota motorului dată la o parte, cu obloanele desfăcute, mașina părea a spune: „Degeaba vă grăbiți voi, eu n-am de gînd să plec așa curînd”. „Măi Petruț, ce dracu ai făcut tu toată dimineața? E aproape 11 și uite mașina e în suferință”. „Dacă n-ar fi femeile astea aici, ți-aș spune eu una bună. Voi atîta știți, să vă urcați în mașină și să vă coboriți la destinație, fără să ziceți măcar un multumesc, dar nu mă întrebați cît trebuie să mă zbat să întrețin această rablă. În plus, imi mai aud și vorbe, că beau, parcă voi nu beți, că sint neglijenți, că nu întrețin mașina și așa mai departe. Uite, de exemplu, acu, n-am lichid de frînă, n-am bănci, cum să plec? Nu-mi ajung două rețineri de permis pentru defecțiuni tehnice, vreți să-mi pierd carnetul?” „Da de cele două cazuri de alcool nu suflă nimic, Petre?”, intervine rîzînd unul dintre contabilii cooperativii. Petre îl privi pieziș și îi răspunde: „Dacă aș bea așa cum bei tu, de mult n-aș mai avea carnet”. „Eu pot să beau că nu sint șofer, mă Petruț”. „Eu zic să facem mașina repede că altfel nici la noapte n-ajung la Sighet”. „Ce înseamnă s-o facem? Ai bine zis s-o fac, că pe mine cade măgăreața!” Și Petruț, imbufnat și tot bombănînd, a trecut la treabă. „Ce să pun în loc de lichid de frînă? Unii au pus bere, alții au turnat Pepsi și toți mi-au spus că a mers, că frîna a ținut. Eu am să pun ceva mai bun, care seamănă cu lichidul original... bună idee, am să torn palincă”. A luat clondirul și a completat bruma de lichid de frînă, cu tuică de Turc. „Ce mă fac de bănci? Uite altă idee, am să pun baloturi cu paie. Or să stea guralivii ăștia mai bine ca în fotolii. Nici nu merită ei așa tratament”. Cu ajutorul citorva săteni Petruț a urcat baloturile în autocamion, apoi cu un gest curtenitor și-a invitat pasagerii în mașină. „Urcați fraților, mașina e pusă la punct și va merge precum ceasul”. Cînd mașina a demarat pe poarta cooperativei, lui Petruț i-a revenit ca prin farmec buna dispoziție. „Să nu vă speriați că am să min puțin mai tare să scoatem din timpul pierdut”, se adresă Petruț celor două pasagere care ședeau în cabină. „Eă cum știi mata că-i mai bine, tovarășe Petruț, noi nu ne pricepem”, răspunde una din ele.

Nu trecuseră nici 30 de minute de la plecare și blocurile Sighetului începeau să se contureze. Mașina gonea cam cu 70 pe oră. Se zărea de acum curba ac de pâr, de care se temeau toți șoferii. Truț apăsă pe frînă întii ușor, ca atunci cînd ești sigur pe pedala, apoi cu putere, cu desperare. Prin ridicarea piciorului de pe accelerație viteza s-a mai redus, dar puțin. Încercarea de a menține mașina pe direcție în timpul virajului strîns spre stînga dă greș și presiunea imensă a forței centrifuge împinge autovehiculul pe partea dreaptă unde se răstoarnă. 35 de oameni din caroserie sint proiectați din mașină. Cei care au norocul să cadă pe pămînt afinat sau pe tufe scapă nevătămați. Mai rău o pătesc cei care sint izbiți de pomi. Aceștia se aleg cu numeroase fracturi. Bilanțul: o persoană decedată și 4 răniți grav. Alți 8 oameni s-au ales cu zgîrieturi și vinătăi. „Cînd m-am trezit zburînd prin aer și apoi luînd contact, precum un sac, cu pămîntul, mi-am zis: „Aici ți-a fost sfîrșitul, Ioane”. M-am pipăit și parcă nu mi-a venit a crede că-s absolut nevătămat”, relata după accident unul din cooperatori. Un camion s-a încapătînit să nu meargă pe traseul dorit de șofer, pentru simplul fapt că tuica s-a simțit ofensată în rolul de lichid de frînă și în semn de protest s-a evaporat, lăsînd pe șofer să se descurce fără frîne. Și pilotul a dat chlx.

VICTOR BEDA

Un top al competenței și al pasiunii pentru meserie

Topul restaurantelor inițiat de „FLACĂRA” ne-a adus ecouri din celălalt colț al țării. Cornel Urcan, șeful unuia din cele mai mari, mai frumoase și mai eficiente restaurante din țară, „Continental” din Timișoara, om tinăr dar bătrîn în breaslă și pasionat de meserie, are o serie de păreri și sugestii care merită a fi luate în seamă, cu atît mai mult cu cît depășesc sfera topului propriu-zis.

— Mă bucur — ne-a spus el — că în fine, s-a gîndit cineva să institue un top nu numai pentru muzica ușoară ci și pentru noi, cei din alimentația publică: la urma urmei, sintem o armată de oameni — cam 200 000. Și noi sintem reprezentanți ai turismului românesc. Topul ar trebui însă să nu se limiteze la București, să se extindă în toată țara. Ar cîștiga marea masă de consumatori, ar fi stimulată concurența în sensul realizării unui salt calitativ în servirea. Totodată, s-ar afla mai mult despre cele mai bune unități, despre experienta și inițiativele celor mai buni bucătari și ospătari, cele mai frumoase restaurante etc.

Cornel Urcan sugerează ca în comisile de apreciere să fie incluși și vechi lucrători din alimentația publică, azi pensionari, care au făcut școli la timpul lor.

— Tovarășe Urcan, după un sfert de secol de experiență și pasiune în meserie,

Victima și agresorul au cîte 18 ani

Lucreau împreună și ocupau aceeași cameră la cîminul întreprinderii. Ce preocupări comune pot avea doi adolescenți, colegi de muncă și de cîmin, în timpul liber?

Firesc ar fi fost să ne imaginăm că în afara convenitei recreeri — plimbări, muzică, filme, literatură etc. — cei doi, la o asemenea vîrstă, abordau și probleme private ale viitorul fiecăruia într-o societate atît de generoasă care oferă oricui largi posibilități de afirmare și împlinire. Firesc, pentru că 18 ani înseamnă, totuși, nu doar majorat formal, de ordin civic, ci întrebări majore pentru viață, un comportament pe măsura discernămintului ce se impune la o asemenea vîrstă.

Dacă așa ar fi fost normal și de dorit, de ce, atunci, se petrec uneori abateri grave de la această regulă? Mai crede,

oare, un om rațional în predestin fatalist? Ar fi absurd!

Și totuși, nu mai puțin absurdă este situația în care se află acum cei doi adolescenți: unul internat în spital în stare gravă, fiindu-i viața în pericol, celălalt arestat pentru tentativă de omor! La 18 ani?! Colegi de muncă și de cameră?! Care să fi fost cauza apariției spontane a unui asemenea act de violență? Cum este posibil, ca așa, aproape din senin, cineva să pună mina pe cuțit și să izbească în pieptul colegului său?! Într-adevăr, aproape de necrezut!

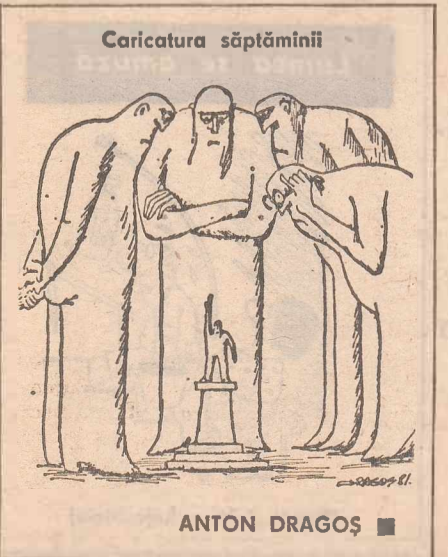
Să ne oprim însă puțin asupra unor amănunțe care adesea ne scapă din vedere, tocmai cînd ar fi momentul potrivit să intervenim. Vasile Rusu din comuna Borlesti, județul Neamț, și Vasile Budeanu din comuna Corni, județul Botosani, plecaseră nu de mult de lingă părinți, frați și rude și ajunseseră la Timișoara unde s-au încadrat la fabrica de zahăr. Ce sfaturi le-or fi dat părinții la plecare de-acasă? Cum s-or fi ocupat cei de la întreprindere de cunoașterea preocupări-

lor acestor adolescenți? Administrativ, totul a fost în regulă: retributie, cantină, cazare. În rest însă... Desigur, cîminul fabricii de zahăr nu este un internat de școală profesională cu regim special și pedagogi care să se ocupe de educarea elevilor. Dar măcar atunci cînd au apărut semnalări că cei doi adolescenți, și numai ei, sint preocupati excesiv de consumul de băuturi alcoolice, cum de nu s-a alarmat nimeni?! Este atît de greu de prevăzut consecințele în astfel de împrejurări?

De ce atîta indiferență și nepăsare din partea celor care sint martori oculari ai unor atitudini terribile și își pot da seama cu ușurință de urmările nefaste ale consumului excesiv de alcool?

La ce mai folosesc acum muștrările de conștiință, cînd un adolescent — Vasile Rusu — se află în stare gravă în spital, iar altul Vasile Budeanu, își așteaptă cu înfrigurare sentința?

MIHAI GROZAVU

ANTON DRAGOȘ

In preliminariile campionatului mondial

Sîmbătă, un meci decisiv, cel cu Elveția

N-a mai rămas decît puțin pînă cînd, sîmbătă, la ora 15, reputatul arbitru italian Enzo Barbaresco va da semnalul de incipere al partidei România - Elveția, foarte importantă în cadrul grupei a IV-a preliminară. Ea are, cu adevărat, un caracter decisiv pentru ambele formații, scorul cu care se va încheia puțin să limpezească apele în acest „maraton” al calificării declanșat la 10 septembrie 1980 (Anglia - Norvegia 4-0) și avînd ca punct terminus data de 18 noiembrie 1981 (Anglia - Ungaria). Înainte de a încerca o serie de calcule, să vedem care e situația în grupă și ce meciuri au mai rămas de jucat:

1. Anglia	7	3	13	12-8	7
2. România	6	2	3	4-3	7
3. Ungaria	5	2	2	6-6	6
4. Norvegia	7	2	2	7-11	6
5. Elveția	5	1	2	7-8	4

21 octombrie : Ungaria - Elveția ;
31 octombrie : Ungaria - Norvegia ;
11 noiembrie : Elveția - România ;
18 noiembrie : Anglia - Ungaria.

E clar că, în condițiile clasamentului și programului de mai sus, întîlnirea de sîmbătă are, repetăm, un caracter hotărîtor pentru cele două combatante, motivele sînd:

a) pentru a se menține în cursă, tricolorii au neapărat nevoie de o victorie; în cazul în care o vor obține, ceea ce e posibil și de dorit, le-ar fi suficient un singur punct în partida retur pentru a se califica indiferent de restul rezultatelor din grupă;

b) elvețienii își joacă, practic și teoretic, ultima șansă; pierzînd la București, ei nu vor mai putea acumula, chiar dacă vor învinge Ungaria în deplasare (puțin probabil) și România acasă, decît 8 puncte, insuficiente pentru atingerea scopului.

Firește, calculele (luînd în considerație, eventual, și golaverajul) pot fi continuate, dar variantele prezentate par a fi cele mai plauzibile. Ele subliniază că, spre a se alinia la startul El Mondialului 1982, echipa României trebuie să realizeze 3 din cele 4 puncte puse în joc în dubla confruntare cu Elveția. Nu va fi, desigur, ușor, nici acasă, nici în deplasare, mai ales la 11 noiembrie nu va fi ușor, dar considerăm că obiectivul este perfect realizabil și că stă în puterea de mobilizare și în ambiția tricolorilor ca ei să transforme visul calificării în realitate, spre satisfacția tuturor iubitorilor fotbalului din țara noastră, care n-au conștient să-i însoțească cu gîndul lor de bine și nădejde.

Palmaresul ne este favorabil

Cele două garnituri s-au mai întîlnit pînă acum de 5 ori, toate confruntările, ca și cea de sîmbătă dealtfel, fiind oficiale, găzduite fie în cadrul preliminariilor mondiale (3), fie în cadrul celor europene. Iată, în rezumat, istoricul lor.

1. 12 octombrie 1933, Berna, 2-2 (0-1); românii au deschis scorul prin Sepi (min. 18) și l-au majorat prin Dobay (min. 67), dar gazdele, cu un final în forță, au izbutit egalarea, goluri marcate de Abeglen (min. 75) și Minelli (min. 84); grație acestui rezultat, echipa noastră a obținut calificarea pentru mondialele din 1934 (Italia);

2. 2 noiembrie 1966, București, 4-2 (4-0); meci contînd pentru preliminariile C.E.E.; debut furtunos al gazdelor și 4 goluri, Dridea și Frățilă (3), pînă în minutul 39; după pauză, românii au slăbit ritmul și elvețienii au redus din handicap prin Künzli și Odermatt; cu prilejul acestui meci a debutat în națională Mircea Lucescu;

3. 24 mai 1967, Zürich, 7-1 (3-0); partidă de tristă amintire pentru fotbalul nostru; golul oaspeților s-a datorat lui Dobrin; C.E.;

4. 23 noiembrie 1968, București, 2-0 (0-0); oaspeții s-au apărut timp de 90 de minute, dar golurile au căzut tirziu, Dumitrache (min. 59), Domide (min. 74);

5. 14 mai 1969, Lausanne, 0-1 (0-1); această izbîndă, realizată în deplasare, a netezit calea naționalei noastre spre Guadalajara; și unicul gol s-a înscris în minutul 33 cînd, la o centrare a lui Tufan, Lucescu a ratat interceptia, iar fundașul Michaud a deviat mingea, cu genuchiul, în poarta lui Prosperi; la acest frumos succes și-au adus contribuția, între alții, Răducanu (care a apărut fără greșală), Hălmăgeanu, Boc, Dinu, Deleanu, Dembrovski, Dumitrache, Lucescu, Tufan ș. a.

Palmaresul e, lesne de socotit, favorabil fotbalistilor români, acreditați cu 3 victorii (în care una în deplasare), o partidă încheindu-se la egalitate (la Berna), un meci fiind cîștigat de vizitatorii noștri de sîmbătă. La București, oaspeții n-au emis niciodată pretenții și nu ne rămîne decît să sperăm că și poimîine lucrurile vor sta la fel.

Totul despre oaspeții

Să spunem, mai întîi, că fotbalul helvet e printre cele mai vechi din Europa, Association Suisse de Football întemeindu-se în 1895. Ea avea pe atunci numai 11 cluburi afiliate, între care Grasshoppers Zürich (1886) va deveni cel mai puternic; azi, există în „țara cantoanelor” 1382 de cluburi, 7314 echipe și peste 150 000 de jucători legitimați. Grass-

hoppers va cîștiga de 17 ori campionatul și de 13 ori Cupa, majoritatea componenților ei (7) alcătuiind naționala care, în februarie 1905, a susținut la Paris primul meci oficial interțări, 0-1 cu Franța. Dacă n-am greșit socotelile, fotbalistii cu cruce albă pe piept (însemnul reprezentativei elvețiene) au disputat pînă acum 303 partide internaționale, ultima coincidînd cu o victorie, 2-1 (0-0) cu Olanda, Zürich, 16 septembrie a.c. E adevărat, deși

Din nou în lot

Fotografie de EMANUEL TANJALA

La 34 de ani și după multă tevdură, acest fotbalist de excepție care e Nicolae Dobrin a fost reintrodus în lotul reprezentativ! E o consecință firească a formei pe care a arătat-o (și) în acest sezon, dar și un rezultat al insistențelor presei, al revistei noastre indeobște, al dorinței publicului care l-a iubit și-l iubește atît. Noi, toți, am mai vrut o șansă pentru Dobrin. Iată că ea i s-a oferit. Așteptăm acum ca cel în cauză, jucătorul fără egal care a fost și a rămas Nicolae Dobrin, să se mobilizeze la maximum și să joace cît mai bine contra Elveției, contribuind la calificarea echipei naționale la El Mondial, așa cum a făcut-o, cu ani în urmă, înaintea Guadalajarei.

Gicule, e rîndul tău!

au pătruns pînă în finala olimpică din 1924 (0-3 cu Uruguay, formația care va cuceri titlul suprem puțin timp mai tirziu), deși au luat parte la 6 ediții ale mondialelor (1934, 1938, 1950, 1962, 1966 și, firește, 1954, ediție organizată de Elveția), oaspeții noștri n-au strălucit niciodată.

Omul care joacă

De ce să ne punem piedică ?!

Am văzut în etapa trecută cel mai frumos gazon întîlnit vreodată pe terenurile noastre și bucuria revederii aceluia minunat a fost și mai mare pentru că era în Tîrgoviștea mea natală, de care mă vor lega toată viața lucruri de neuitat. Acum, cînd își caută noi linii și dimensiuni arhitectonice ce se cer și se vor cel puțin pe măsura venețianului care a desenat cu mult har pentru timpurile acelea una din vechile ctitorii ale Valahiei, Tîrgoviștea mi-a lăcrimat trecerea bătrînilor mei de neuitat, dar și frumusețea de perpetuare a generației mele, în care am mare încredere că va apăra cu demnitate puritatea sufletească a acelora care au sorbit și din Ialomița, dar și din Dimbovița.

Poate și pentru că menirea ierbiei este de a fi călcată în picioare, jocul actualului mele echipe a vrut să fie neîndurător la Tîrgoviștea. Nu a fost un meci spectacol și nici o partidă liniștită. Puteam și trebuia să cîștigăm, echipa locală nu mai are nici ea prezența fizică în teren de acum cîtiva ani, dar nici aceasta nu mi se pare lucrul cel mai important al disputei care

fotbalul lor rămînd cel mai adesea în clasa echipelor cu forță medie, fără aspirații deosebite. Cu toate acestea, elvețienii sînt acreditați cu 13 victorii în fața Olandei, cu 6 în fața Italiei, cu 5 în fața Ungariei, cu 3 în fața Angliei și așa mai departe, doar Spania fiind pentru ei „câlciiul lui Achile”, ibericii (cu 11 victorii din 13 meciuri) nepierzînd nici una din întîlnirile directe.

Cel care a contribuit la afirmarea (atît cît s-a putut) a fotbalului elvețian a fost, culmea, un austriac, celebrul Karl Rappan, părintele nu mai puțin celebrului „cetenacci” (lacăt) din care s-a născut, mai tirziu, „betonul”. Rappan a antrenat naționala elvețiană în 4 rînduri (1937-1938, 1942-1949, 1953-1954, 1960-1963), ordonînd-o și modernizîndu-i jocul. O serie de fotbalisti s-au afirmat în străinătate, Roger Courtois în Franța, Willi Steffan în Anglia, alții și-au cîștigat galoanele în campionatul intern, dar au devenit nume de rezonanță internațională (Michaud, Odermatt, Quentin, Künzli ș.a.).

Deși bogate, bine organizate, cluburile din Elveția n-au făcut nici ele cine știe ce carieră europeană. Doar F.C. Zürich (campiona en-tiere) a pătruns, în sezonul 1963-1964, pînă în semifinalele Cupei campionilor, dar a dat de o „piatră tare”, Real Madrid, și a ieșit sifonată, pierzînd ambele manșe cu un golaveraj concludent, 1-3. Anul acesta însă, surprinzător, 3 din reprezentantele Elveției au intrat în turul II al Cupelor continentale. Lausanne și Cupa cupelor, Neuchâtel Xamax și Grasshoppers în U.E.F.A., ultima izbutînd o dublă victorie (1-0 și 3-1) cu West Bromwich Albion.

În ceea ce privește campionatul, „țara cantoanelor” a avut pînă nu demult un sistem complicat (un fel de cupă cu meciuri tur-retur eliminatorii), dar și-a însușit formula clasică, oprindu-se la 16 echipe în divizia A și la tot atitea în B. În prezent, lider e Servette Geneva, formație care a achiziționat 3 jucători de marcă (portarul Burgener, atacanții Favre și Elia, toți în lotul pentru București) și a izbutit să acumuleze 12 puncte din 6 partide, surclasînd-o, dăm un exemplu, pe Belinzona cu 4-0 chiar pe terenul acesteia. F.C. Zürich e pe aproape (locul 3), în timp ce Grasshoppers se descurcă mai greu, figurînd la mijlocul clasamentului. Trei elvețieni evoluează, acum, peste hotare, René Botteron la F.C. Köln (R.F.G.), Umberto Barberis la Monaco (Franța) și Raimondo Ponte la Bastia (Franța), după ce a trecut, ca un meteor, pe la Nottingham Forest. Surprinzător, numai primii 2 au intrat în vederile selecționei Paul Wolfisberg. De la venirea acestuia la cirna naționalei, „crucea albă” a susținut 5 întîlniri (1-0 cu Cehoslovacia la Bratislava, 2-2 cu Ungaria la Lucerna, 2-1 cu Anglia la Basel, 1-1 cu Norvegia la Oslo, 2-1 cu Olanda la Zürich) fără să fi cunoscut înfrîngerea.

Pe cine contează Wolfisberg ?

Înainte de toate, cîteva vorbe despre însuși Paul Wolfisberg. Profesor de limbi românești și antrenor fără licență (!!), acest Saldanha al Elveției, cum îl denumesc ziaristii, e, se zice, un tip calm, echilibrat, care-și ascunde fața sub o barbă stufoasă. El nu le cere jucătorilor decît „atît cît pot da” și, în general, e împotriva cantonamentelor și a oricăror exagerări, spre deosebire de predecesorul său, Leon Walker, adept al liniei dure.

Ce lot a alcătuit el pentru București ? A convocat 3 portari, Burgener (Servette), Berbig (Grasshoppers) și Engel (Neuchâtel) și există indicii, între care meciul cu Olanda, că va apela la serviciile lui Engel, de 8 ori internațional A. În linia de fund, 3 titulari siguri. Egli de la Grasshoppers (22 de ani, 9 A), Zappa (25 de ani, 13 A) și Lüdi (23 de ani, 15 A), ambii de la Zürich, pentru celălalt tricolor urmînd să se aleagă între Heinz Hermann (în lot mai figurează și Herbert Hermann) și Weber,

primul de la Grasshoppers, celălalt de la Young Boys Berna.

Linia de mijloc va fi, speră Wolfisberg, punctul forte al echipei, componența ei fiind asigurată de 3 fotbalisti experimentați, maturi, „capetele de afiș” ale lotului anunțat pentru sîmbătă. Anume, Umberto Barberis (29 de ani, 34 A), René Botteron (27 de ani, 49 A, decanul selecționărilor) și Rudi Elsener (28 de ani, 25 A), cei dinții evoluînd în străinătate, ultimul la Zürich. Pentru atac, el contează pe rutinatul Sulser (Grasshoppers), unul din golgeterii campionatului (25 de goluri în sezonul trecut), pe care îl vor încadra, ca și în partida cu Olanda, tinerii (21 de ani) Lucien Favre și Angelo Elia, ambii de la Servette, autorii golurilor din meciul respectiv, primul din lovitură liberă, al doilea din acțiune. Mai concurează la titularizare, Scheiwiler de la Zürich, dar se pare că „noul val” va avea cîștig de cauză.

În privința rezultatului de la București, Wolfisberg e mai degrabă precaut. Ziariștii n-au smuls mare lucru de la el, decît regretul că nu-l poate folosi pe Maissen (accidentat) și speranța că echipa „se va comporta la nivelul așteptat” („Sport Zürich”). În rest, ca mai todeauna în astfel de ocazii, o tăcere diplomatică.

Oaspeții și-au anunțat sosirea pentru joi la prînz, exprimîndu-și totodată dorința de a lua, în aceeași zi, de la ora 18, un prim contact cu gazonul de la „23 August”. Ei vor locui la hotelul „Flora”.

În calitate de observator al federației internaționale, va asista la meci dr. Václav Fira (Cehoslovacia), vicepreședinte U.E.F.A.

Dudu Georgescu și, în ultimul moment, Dobrin !

Față de meciul cu Ungaria, Ștefan Covaci, Valentin Stănescu și Victor Stănculescu au procedat la o remaniere a lotului. S-a renunțat la Dinu (accidentat în partida de la Sofia cu Levski Spartak), la Beldeanu, la Mircea Sandu, la Cîmpeanu II și la Cămătaru. Ultimul, convocat inițial, a fost trimis acasă (ca și Mihai Zamfir, Tilihoi și Nedelcu II) din cauza unei accidentări de ultimă oră. În locul lor au fost chemați Teofil Stredie, (23 de ani, debutant), Nicolae Dobrin (34, 48 A), Dudu Georgescu (31, 39 A) și Florea Văetuș (25, debutant), la F.I.F.A. (sediul acesteia, ca și cel al U.E.F.A., se află în Elveția) fiind comunicați următorii 20 de jucători:

- Cristian, Moraru (portari);
- Negrilă, Sameș, Ștefănescu, Munteanu II, Stredie, Ungureanu (fundași);
- Nicolae, Stoica, Ticleanu, Augustin, Iordănescu, Balaci (mijlocuși);
- Țălnar, Șoiman, Crișan, Dobrin, Dudu Georgescu, Văetuș (atacanți).

După cum se poate constata, toate încercările de a-l recupera pe portarul Iordache au eșuat, la indisponibilitatea lui adăugîndu-se alte cîteva (Dinu, Mihai Zamfir, Cămătaru ș.a.). Față de ultimele evoluții din campionat și din cupele continentale, dar și la insistențele presei (vezi ancheta și interviurile din ultimul număr al revistei „Flacăra”) corpul de tehnicieni ai naționalei au hotărît modificările amintite, pe care le socotim justificate. Totodată, nutrim speranța că noii veniți (și, în special, Dobrin de la care publicul așteaptă o dăruire totală) se vor încadra rapid și vor aduce atît de necesara adiere de aer proaspăt. N-au mai rămas multe ore pînă la fluierul arbitrilor Barbaresco și, oricare vor fi fost sau vor fi fiind punctele noastre de vedere, e cazul să stringem rîndurile în jurul „familiei” tricolorilor, să le ținem pumnii strînși și, în cele 90 de minute ale meciului, să-i îmbrăbîntăm, să-i mobilizăm, să-i purtăm spre victorie. Minunatul public care va umple, sintem convinși, pînă la refuz tribunele de la „23 August” are datoria să fie, și la bine, și la rău, alături de echipă, încurajînd-o în acest ultim și extrem de important asalt programat pe teren propriu.

În privința tricolorilor, aceștia s-au pregătit temeinic, în liniștea Snagovului. Starea lor de spirit, ne-am convins, e prielnică și ei sînt decîși să nu precupețască nici un efort pentru a ieși învingători.

Aceștia fiind zise, mult succes, tricolori ! Așteptăm de la voi victoria ! Stă în capacitatea voastră s-o obțineți și, pentru a izbuti acest lucru, e nevoie să credeți în ea, să trudiți pentru ea, harnici și uniți !

OVIDIU IOANIȚOIA

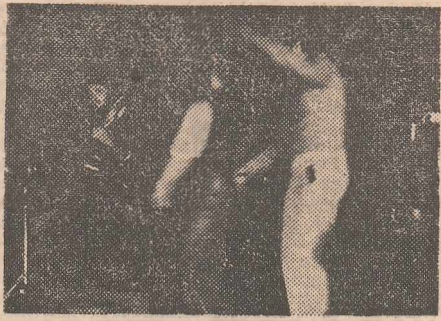
pabile să rezolve prin înșelăciune și fraudă mult mai ușor rezultatele de care are nevoie fotbalul.

Sînt cu atît mai periculoși cu cît numărul lor este în creștere. Sînt puternici pentru că se pot apăra ușor într-o țară, tocmai prin legătura imposturii de care se slujesc, devenindu-le prea la îndemînă în a „îngropa” pe puținii meticuloși cinstiți și competenți ce există și chiar mai apar în fotbalul nostru. Sper ca semnalul de alarmă pe care l-am tras în acest sens — și în urma unei lungi discuții tocmai cu un vîrstnic de mare caracter care iubește destul de dezinteresat fotbalul și pentru că meseria nu i-o poate lua nimeni — va fi interpretat așa cum trebuie. Ar fi bine și pentru că meseria de gînditor și hotărîtor al tuturor acțiunilor ce privesc viața unei echipe trebuie practică în fotbalul nostru de cît mai multe minti capabile. Știm că ce se joacă în campionatul nostru nu seamănă cu ceea ce ni „se servește” pe terenuri străine și în acest sens și bulgarii mi-au oferit o lecție de abilitate tactică pe care știu că n-am să o simt încă mult timp la adversarii autohtoni... Așa că haideți să ne preocupăm mai mult de adevăratul fotbal și nu de ce trebuie făcut pentru a cîștiga împiedicîndu-ne vinovat unii pe alții...

CORNEL DINU

Cronica (437, 438, 439, 440)

Sediul revistei Flacăra, ora zece dimineața. O zi ca oricare alta și totuși acum atmosfera pare a avea o altă densitate. Oamenii sînt și nu este doar o părere, mai veseli, vocile lor mai clare, privirile mai limpezi. Bărbați în toată puterea tinereții purtînd tandru miraculoasele cutii, pe care sînt acordate suflutele lor nu sîrme de oțel, se adună, se îmbrățișează, își vorbesc. O bucurie nedisimulată se cîțește pe chipurile lor, luminîndu-i. Ai impresia că fiecare e prieten cu toți sau că, oricum, legături tainice îi apropie și te minunezi cum izul de cerneală proaspătă capătă contururi muzicale.

Pentru Brăila și Tulcea colectivul reunit a fost... mare. Adică numeros dar și valoros. Oamenii cu experiența a opt ani de activitate în cenzu dar și alții, mai nou veniți, arătau cu toții hotărîrea de a ține sus stacheta exigențelor obiectivelor viitoare. Spun „obiective” deoarece fiecare dintre aparițiile cenzului în public își propune un ceva anume, concretizat în nevoia de comunicare pentru care se depun efort, pasiune, efort... Că, de fapt, cenzul așa cum îl vedem noi, membrii săi, de pe scenă, începe chiar aici, la redacția revistei Flacăra, este dovedit de la prima întîlnire a membrilor colectivului artistic și a conducătorului cenzului, poetul Adrian Păunescu. Întîlnirea nu este una protocolară ci o ședință de lucru pregătitoare. Bucuria revederii este și de această dată evi-entă și reciprocă. Uțin-du-mă la toți și la fiecare îmi vine să spun că ne aflăm parcă în „cancelaria” cenzului la care nu o dată m-am gîndit ca la o școală. Aici se plămulesc întîmplările viitoare ale cenzului, acumulările dar și examenele de foc urmînd a se produce în confruntarea directă cu publicul. Imperati-vele formulate acum ca și altădată sînt seriozitate, rigurozitate, punctualitate — toate atribute ale unui înalt profesionalism de care trebuie să dea dovadă fiecare membru al cenzului. Cine nu poate înțelege necesitatea respectării acestor cerințe nu poate răspunde exigențelor dictate de exercitarea activității la locul de muncă, numit Cenzul Flacăra al Tineretului Revoluționar.

La Brăila ca și la Tulcea sălile de sport erau pline pînă la refuz. Căldura reflec-toarelor a fost o dulce adiere față de aceea a publicului. Sentimentul pe care-l ai nu poate fi decît coplesitor. Ce-o fi fost însă în sufletul brăileanului Nicu Alifantis sau în acela al tulceanului Radu Gheorghe în fața celor mai ardente spectatori ai lor nu s-a văzut nici din scenă. Ceea ce am văzut cu toții însă a fost înalta lor clasă artistică, ca și a majorității celorlalți membri, care alăturată eforturilor interpretative ale tuturor și dorinței extraordinare de comunicare a celor din sală au dus la realizarea unor spectacole de excepție.

Dar multe lucruri nu se pot observa de dincolo de conul de lumină al scenei. Ce înscamnă o defecțiune de sunet într-un spectacol în care sunetul este primordial poate realiza ori.cine. Și dacă s-a putut recita și cînta într-o sală în care la un moment dat nu era o altă lumină decît becul unei lanterne, atunci defecțiunea survenită la una dintre puterile stației de amplificare a putut trece neobservată. Oboseala acumulată în trei zile de spectacole, fiecare de peste șapte ore, a fost îngropată de entuziasmul și devotamentul în care se-nvelesc marile cauze. Stări de încordare nervoasă avînd cauze diverse, probleme de ambianță sau alte și alte probleme de ordin tehnic sau organizatoric s-au spulberat una după alta. Iar dacă în final Brăila și Tulcea s-au înscris ca alte două momente de referință în existența cenzului și publicul de aici a fost convins de marea forță a mișcării artistice ce o reprezintă este pentru că, așa cum îl vedem noi din scenă, cenzul este convins de adevărul a ceea ce face, condiție a rezistenței în timp. La Brăila și Tulcea cenzul văzut de pe scenă nu a înscmnat decît ca și pînă acum, „Lumină, Luptă, Libertate”.

CONSTANTIN DRAGOMIR

De la bun început, o mărturisire: ne temem că rîndurile care urmează nu vor roși să ofere imaginea suficient de clară, atocuprinzătoare a tuturor întîmplărilor artistice ale Cenzului Flacăra, din zilele de 3, 4 și 5 octombrie. Și aceasta, pentru că în realitate s-au succedat o multime de fapte, unele legate de actul artistic propriu-zis, altele ce nu au și nici nu vor să aibă nimic comun cu arta, dar toate făcînd parte din viața cenzului. Însoțind cenzul la Brăila și la Tulcea, am trăit însă momente tulburătoare, am constatat „pe viu” ce înscamnă entuziasmul, ne-am bucurat, împreună cu membrii săi, de toate clipele frumoase petrecute în prezența miilor de oameni veniți de pretutîndeni. De asemenea, ne-am întristat odată cu ei, cînd întîmplări nedorite le-au încrunțat frunțile. Cert este că s-a muncit mult, iar rezultatele au întrecut orice așteptări.

Dacă ploaia ne-a împiedicat să ajungem în Insula Mare a Brăilei... au venit cei din insulă la noi

Prevăzut să se desfășoare sîmbătă în Insula Mare a Brăilei, duminică la Brăila și luni la Tulcea, Cenzul Flacăra și-a modificat de la bun început traseul propus. Cu numai o zi înaintea plecării, organizatorii brăileni ne-au anunțat că o ploaie mare se abătuse prin părțile locului, făcînd aproape imposibilă întîlnirea cu tinerii din Insula Mare a Brăilei. Păreri de rău, probleme... S-a găsit însă imediat o soluție: Cenzul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, va fi prezent în Brăila cu o zi mai devreme față de data fixată inițial. Și așa s-a și întîmplat.

În 3 octombrie, la ora 19, Sala polivalentă din ospitalierul oraș dunărean era arhiplină. Și spre marea noastră satisfacție, împreună cu localnicii, cu cei veniți de pretutîndeni, aplaudau aici sosirea cenzului și tinerii care își desfășurau activitatea în Insula Mare a Brăilei! A fost un

gest superb al autorităților din Brăila, ce confirma bucuria lor de a participa la întîlnirea pe care nu au dorit să o amine cu nici un chip.

Ne-au atras atenția de la bun început deosebita receptivitate a publicului, entuziasmul ce domină întreaga sală. Acea seară în care „cenaclisții” se aflau în Brăila, pentru a se întîlni cu iubitorii muzicii și poeziei, a relevat încă o dată — dacă mai era nevoie — setea de artă, de frumos și în același timp eficiența unei manifestări artistice complexe, lipsită de convenții, de canoane. Ne-a fost dat să asistăm la momente în care aplauzele, uralele au fost atît de puternice, încît ne-am ridicat ochii cu teama că ploaia reîncepuse. Cum s-a ajuns aici? Iată, pe scurt, cîteva date semnificative:

— Au fost prezenți următorii membri ai cenzului: Mircea Vintilă, Victor Socăciu, Nicu Alifantis, Adrian Ivanîchi, Maria Nagy, Ducu Bertzi, Vali Șerban, Doru Stănculescu, Gil Dobrică, Ileana Calinovic, Constantin Dragomir, Doru Ghiaja, Arpad Domokoș, Vasile Șeicar, Ana Tetelea Ionescu, actorul Mihail Stan, grupurile „T” din Tirgoviște, „Doi și jumătate”, „Canon” și formația „Continental”.

— S-au prezentat în fața unui public numeros — peste 2000 de spectatori — interpreți a căror vîrstă varia între... 6 și 40 de ani! Subliniem cu acest prilej participarea grupurilor de copii „Colibri”, condus de inimosul profesor Dorin Sipoș, și „Altofon”, constituit de Ion Pirnog.

— Au fost recitate poezii de Ion Gheorghe, Victor Sivetidis, Marin Sorescu, prezența actorului Mihail Stan fiind salutată în repetate rînduri cu aplauze.

— S-a cîntat în limba greacă, maghiară, engleză și, bineînțeles, română.

— Repertoriul a fost deosebit de variat: au fost interpretate cîntece de dragoste, de factură folclorică, creații mai noi, dedicate țării, președintelui Nicolae Ceaușescu, vechi cîntece, păstrate în timp, amintind de trecutul glorios de luptă al poporului român pentru dreptate, pentru

independență, pentru apărarea ființei naționale.

— Nu au lipsit nici șlagărele internaționale interpretate cu o remarcabilă vervă de Gil Dobrică și Maria Nagy.

O întîmplare incredibilă: cenzul se poate desfășura chiar și pe întineric!

În dimineața de 4 octombrie, o idee menită să aducă un element nou în derularea cenzului, aceea de a conferi unor cunoscuți cîntece aparținînd muzicii tinere elemente ale muzicii pop-rock, idee salutată de toți cei prezenți, din păcate nu a putut fi pusă în practică. La repetiția stabilită pentru ora 17, Nicolae Enache, conducătorul grupului instrumental Continental, a reușit să întîrzie aproape o oră Evident, din lipsă de timp, s-a renunțat la această inițiativă. Cu toate acestea, cine ar fi putut să-și imagineze că era seara în care se va stabili un record: cenzul a durat... 7 ore și 35 minute! Deci, tot la Brăila, în aceeași Sală a sporturilor, succesul a fost remarcabil, datorat în egală măsură tuturor. Grupurile „T” din Tirgoviște, „Doi și jumătate” din Otelu Roșu și „Canon” din Humedora au fost „în formă”, la fel ca și ceilalți membri ai cenzului, iar dialogul susținut în permanență cu publicul de poetul Adrian Păunescu a făcut ca și în cele două momente de impas determinate de intreruperea curentului electric, cînd totul se cufundase într-un întineric absolut, cenzul să continue de parcă nimic nu s-ar fi întîmplat. Puține sînt cuvintele care ar putea să exprime liniștea absolută ce domnea în sala lipsită de cea mai neînsemnată sursă de lumină, cînd se recita „Manifest pentru sănătatea Pămîntului”... Momente de emoție, de adîncă vibrație, care au demonstrat în chip superb — oare pentru a cîta oară? — puterea de seducție a artei...

Toate inimile bat în același ritm!

Luni, 5 octombrie, ne-am despărțit cu o stringere de inimă de generoasele noastre gazde brăilene. Le-am mulțumit — și o facem din nou și pe această cale — iar autocarul condus de admirabilul Gheorghe Ionescu a pornit-o spre Tulcea. Toți membrii cenzului erau prezenți, chiar și sunetistul Doru Tană. Lipsea Doru Stănculescu (ce avea să vină mai tîrziu), nede-dat întă la disciplina colectivă. Am întîlnit și la Tulcea același entuziasm, aceeași dorință sinceră a oamenilor din această frumoasă localitate de a participa la întîmplarea artistică ce urma să aibă loc în Sala sporturilor la ora 19. Dacă ar fi să ne referim și la sensul propriu al acestui cuvînt, am spune că domnea o căldură ce amîntea de tîneturile tropicale. Pentru buna desfășurare a cenzului, directorul acestei săli — Gheorghe Vorovencea — a fost rugat să pună în funcțiune instalația de climatizare. Ne-a asigurat că ea funcționează din plin, pentru că apoi să aflăm că nici măcar nu își propusese așa ceva.

Bineînțeles, cenzul s-a derulat fără nici o altă problemă, ba chiar a durat mai mult decît cel din seara precedentă cu aproximativ 25 de minute. Mai precis, opt ore. Din nou, acest mînunchi de oameni talentați au demonstrat cu prisosință arta lor place, impresionează, este un fenomen social. Impresionante au fost și momentele cînd se aplauda cu frenezie în ritmul cîntecelor lui Dragomir, Șerban, Ivanîchi, Domokoș, Socăciu, Șeicar, Stănculescu... De asemenea și clipele cînd toți cei aflați în sală se ridicau și se le-gănau braț la braț în ritmul muzicii, se scanda. Și de această dată, vechi balade populare, cîntece din repertoriul internațional, melodii compuse pe versurile celor mai iluștri poeți ai neamului s-au făcut auzite.

...Am părăsit Sala sporturilor cîndva tîrziu în noapte. În liniștea ce domina orașul se auzea din depărtare „Colindul Apusenilor”. Erau spectatori care se îndreptau cîntînd spre casele lor...

Mulțumim organizațiilor de partid din județele Brăila și Tulcea, organizațiilor de tînet, oamenilor muncii, tuturor acelor care au ajutat la buna desfășurare a acțiunilor cenzului și au reușit să fie gazde atît de primitoare. Anunțăm pe susținătorii cenzului că o veste de ultimă oră ne promite o reîntîlnire în mai multe localități din județul Tulcea la sfîrșitul lunii octombrie sau începutul lunii noiembrie.

CONSTANTIN BALACCIU

Flacăra. Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Adrian Dohotaru) — 26 00, 25 66; Secția cultură-invățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, George Arion, Cornelia Barbu, Dorin Gherghinescu, Mihai Pelin) — 18 48 75, 25 60; Secția scrisori probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Bunea, George Ștefănescu, Emanuel Valeriu) — 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenzu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanițoiaia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balacciu, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnăreanu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Mănecan, Olimpia Olaru, Mihai Pinzaru, Sorin Postolache, Cornel Speriatu) — 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție — Nicolae CRISTACHE — 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct — Nicolae ARSENIU — 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef — 17 60 10 interior 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU